

MEMÒRIA ANUAL 2015 PORT - CIUTAT

Moll de Costa

MOLL DE COSTA

MEMÒRIA

P O R T

CIUTAT

2015

1	Introducció Introducción	6
2	Els nostres espais Nuestros espacios	9
3	Exposicions i Activitats del Moll de Costa Exposiciones y Actividades del Moll de Costa	18
4	Fons d'Art del Port de Tarragona Fondo de Arte del Port de Tarragona	42
5	Museu del Port de Tarragona Museo del Port de Tarragona	48
6	Arxiu del Port de Tarragona Archivo del Port de Tarragona	59
7	Servei de Publicacions del Port de Tarragona Servicio de Publicaciones del Port de Tarragona	85
8	Creació, muntatge d'exposicions i manteniment d'espais Creación, montaje de exposiciones y mantenimiento de espacios	92

Presentació

Presentación

El Port de Tarragona és motor econòmic i dinamitzador del nostre territori i contribueix al seu desenvolupament i a la seva internacionalització, però amb el valor afegit d'una clara vocació d'implicació amb el territori. Aquesta vocació va més enllà dels paràmetres empresarials i es tradueix en un fort compromís cultural i social per la ciutat.

En aquesta línia, el Port de Tarragona treballa per ser un punt de trobada i una referència lúdica i cultural per als habitants de Tarragona i de les poblacions de l'entorn. Així, doncs, el Moll de Costa és la nostra marca cultural que ofereix a la ciutadania un espai privilegiat plenament integrat a la ciutat, on la tradició es combina amb la modernitat i el dinamisme, un atractiu únic per al nostre territori.

Els espais portuaris del Moll de Costa, els tinglados, el Museu, l'Arxiu o la nova zona esportiva km0 així com els carrers del barri marítim del Serrallo es converteixen al llarg de l'any en escenari de nombrosos esdeveniments d'alt interès ciutadà. Sens dubte, el Moll de Costa és avui dia un dels paratges més emblemàtics i arrelats en la història de Tarragona i amb l'objectiu de consolidar aquest referent el Port de Tarragona continuarà treballant.

El Port de Tarragona es motor económico y dinamizador de nuestro territorio contribuyendo a su desarrollo y a su internacionalización pero con el valor añadido de una clara vocación de implicación con el territorio. Esta vocación va más allá de los parámetros empresariales y se traduce en un fuerte compromiso cultural y social por la ciudad.

En esta línea, el Port de Tarragona trabaja para ser un punto de encuentro y una referencia lúdica y cultural para los habitantes de Tarragona y de las poblaciones del entorno. Así, pues, el Moll de Costa es nuestra marca cultural ofreciendo a la ciudadanía un espacio privilegiado plenamente integrado en la ciudad, donde la tradición se combina con la modernidad y el dinamismo, un atractivo único por nuestro territorio.

Los espacios portuarios del Moll de Costa, los Tinglados, el Museo, el Archivo o la nueva zona deportiva km0 así como las calles del barrio marítimo del Serrallo se convierten a lo largo del año en escenario de numerosos acontecimientos de alto interés ciudadano. Sin duda el Moll de Costa es hoy en día uno de los parajes más emblemáticos y arraigados en la historia de Tarragona y con el objetivo de consolidar este referente el Port de Tarragona continuará trabajando.

Josep Andreu i Figueras

President del Port de Tarragona

1 Introducció

Introducción

PORT - CIUTAT

L'origen romà del Port de Tarragona, al costat de la trama urbana, li atorga un caràcter especial, diferent dels ports d'origen medieval, tradicionalment separats de les poblacions emmurallades que es volien protegir de les amenaces provinents del mar. Aquest tipus de port clàssic, bàsicament grec i romà, integrat a la població, només es veu alterat a casa nostra per la presència de la via del tren que des de la segona meitat del segle XIX delimita i separa dos espais: el port i la ciutat.

Malgrat aquesta barrera, aquests darrers anys han estat constants els esforços per apropar la zona portuària a la ciutat i hi ha molts exemples que posen de manifest aquesta voluntat d'unir les dues realitats, especialment les obres d'urbanització que s'han portat a terme aquests darrers anys a una façana portuària que abasta des de la desembocadura del riu Francolí fins la platja del Miracle.

També les millores introduïdes en els antics edificis del moll de Costa, Refugis i Tinglados, la intervenció en els accessos al barri pescador del Serrallo, el pont de la Petxina i el passeig de la Independència, i últimament la construcció del pas a nivell soterrat de la plaça dels Carros, posen de manifest aquest interès per relligar la zona portuària de lliure accés a la ciutat.

Però una menció especial mereix les obres d'adequació de la primera planta de l'edifici de la Llotja de Pescadors, una actuació que permet recuperar pel teixit associatiu del barri, un espai de més de tres-cents metres quadrats, convertint-lo en el punt de concentració i activitat de la pràctica totalitat de les entitats del Serrallo. L'Associació de Veïns del barri, la colla Voramar, el Col·lectiu de Dones o la Confraria del Pas de Jesús de la Passió, són alguns exemples d'aquest teixit associatiu que ha trobat acollida en aquesta planta remodelada. Avui podem dir amb orgull que la primera planta de la Llotja de Pescadors és un vertader hotel d'entitats.

Convençuts de la bondat d'aquestes accions que pretenen apropar el port a la ciutadania, l'Autoritat Portuària de Tarragona ha continuat impulsant iniciatives per atreure visitants. Les obres de condicionament del vial del dic de Llevant, executades el 2015 i batejat com el KM 0, són una prova clara d'aquesta voluntat que culminarà l'any vinent amb la segona i definitiva fase d'adequació. El dic de Llevant és avui una realitat, un vial on els ciclistes, vianants i patinadors practiquen esport amb seguretat. La separació de carrils, les àrees de descans, el WC instal·lat recentment al costat del far de la Banya, són uns bons exemples que il·lustren aquesta millora.

Però totes aquestes inversions no servrien de gran cosa sense els seus protagonistes, els ciutadans que utilitzen aquests espais i que troben a casa nostra una àmplia oferta esportiva, lúdica i cultural. La presència cada dia més gran de nens al Museu del Port o en els parcs infantils, la gran quantitat de persones que visiten les exposicions temporals del moll de Costa o els practicants de diverses disciplines esportives que corren, patinen o passegen pel dic de Llevant, són clars exemples que la ciutat viu el port i la ciutadania se'l sent proper.

Si a totes aquestes activitats hi afegim els actes i les iniciatives que promou l'Arxiu, el Servei de Publicacions o el Museu, veurem que a casa nostra es concentra una part important de la oferta lúdica i cultural de la ciutat. Els milers de nens, joves i adults que cada any visiten al Museu, els centenars de consultes que rep l'arxiu, les publicacions que cada any edita el Servei de Publicacions o les persones que visiten les exposicions, són unes magnituds molt significatives que tot seguit ampliïm.

PUERTO - CIUDAD

El origen romano del Port de Tarragona, al lado de la trama urbana, le otorga un carácter especial, diferente de los puertos de origen medieval, tradicionalmente separados de las poblaciones amuralladas que se querían proteger de las amenazas provenientes del mar. Ese tipo de puerto clásico, básicamente griego y romano, integrado en la población, sólo se ve alterado en nuestro caso por la vía del tren que desde la segunda mitad del siglo XIX delimita y separa dos espacios: el puerto y la ciudad.

A pesar de esta barrera, en estos últimos años han estado constantes los esfuerzos en acercar la zona portuaria a la ciudad y existen muchos ejemplos que ponen de manifiesto esta voluntad de unir las dos realidades, especialmente las obras de urbanización que se han llevado a cargo estos últimos años en una fachada portuaria que abasta desde la desembocadura del río Francolí hasta la playa del Miracle.

También las mejoras introducidas en los antiguos edificios del Moll de Costa, Refugios y Tinglados, la intervención en los accesos al barrio pescador del Serrallo, el puente de la Petxina y el Paseo de la Independencia, y últimamente la construcción del paso a nivel subterráneo de la Plaza de los Carros, ponen de manifiesto este interés para vincular la zona portuaria de libre acceso a la ciudad.

Una mención especial merecen las obras de adecuación de la primera planta del edificio de la Lonja de Pescadores, una actuación que permite recuperar del tejido asociativo del barrio, un espacio de más de trescientos metros cuadrados, transformándolo en el punto de concentración y actividad de la práctica totalidad de las entidades del Serrallo. La Asociación de vecinos del barrio, la colla Voramar, el Colectivo de Mujeres o la Confraria del Pas de Jesús de la Passió, son algunos ejemplos de este tejido asociativo que han encontrado acogida en esta planta remodelada. Hoy podemos decir con orgullo que la primera planta de la Lonja de Pescadores es un verdadero hotel de entidades.

Convencidos de la bondad de estas acciones que pretenden acercar el puerto a la ciudadanía, la Autoridad Portuaria de Tarragona ha continuado impulsando iniciativas para atraer visitantes. Las obras de acondicionamiento del vial del dique de Levante, ejecutadas el 2015 y bautizada como el KM 0, son una muestra clara de esta voluntad que culminará el próximo año con la segunda y definitiva adecuación. El dique de Levante es hoy una realidad, un vial donde los ciclistas peatones y patinadores practican deporte con seguridad. La separación de carriles, las áreas de descanso, el wc instalado recientemente al lado del far de la Banya, son buenos ejemplos que ilustran esta mejora.

Pero todas estas inversiones no servirían de mucho sin sus protagonistas, los ciudadanos que utilizan estos espacios y que encuentran en nuestras instalaciones una amplia oferta deportiva, lúdica y cultural. La presencia cada día más destacada de niños en el Museo del Port o en los parques infantiles, la gran cantidad de personas que visitan las exposiciones temporales del Moll de Costa o los practicantes de las diferentes disciplinas deportivas por el dique de Levante, son claros ejemplos que la ciudad vive el puerto y la ciudadanía lo siente próximo.

Si a todas estas actividades le sumamos los actos y las iniciativas que promueve el Archivo, el Servicio de Publicaciones o el Museo, veremos que en el Port de Tarragona se concentra una importante oferta lúdica y cultural de la ciudad. Los miles de niños, jóvenes y adultos que cada año visitan el Museo, los centenares de consultas que recibe el archivo, las publicaciones que cada año edita el Servicio de Publicaciones o las personas que visitan las exposiciones, son unas magnitudes muy significativas que seguimos ampliando.

2

Els nostres espais

Nuestros espacios

MOLL DE COSTA

L'escenari que presenta aquest espai portuari, autèntica avinguda sobre el mar, permet als ciutadans realitzar-hi tota classe d'activitats culturals, socials i esportives, promogudes per entitats de tot tipus i patrocinades pel Port de Tarragona.

És notori destacar l'àmplia col·laboració assolida amb l'Ajuntament de Tarragona i amb altres institucions i fundacions, en la realització d'actes culturals i socials en els diferents tinglados del Moll de Costa.

MOLL DE COSTA

TINGLADO 1

Aquest espai multifuncional acull tot tipus d'activitats promogudes per entitats de la ciutat, o pel mateix Port de Tarragona en les seves dues vessants: la producció pròpia o bé la gestió d'exposicions de caràcter itinerant realitzades per algun ministeri de l'Estat, la Generalitat de Catalunya o per alguna fundació o entitat de prestigi.

TINGLADO 1

TINGLADO 2

Des del seu inici com a espai urbà, el Tinglado 2 del Moll de Costa s'ha dedicat a les exposicions d'art contemporani i d'avantguarda, que funciona mitjançant invitació efectuada a artistes que es troben en un moment important de maduració i consolidació.

Aquesta activitat, al llarg del seu recorregut, ha merescut diverses mencions i guardons com el Premi Nacional d'Arts Plàstiques de la Generalitat de Catalunya l'any 1990, el Premi de l'Associació de Crítics d'Art de Catalunya l'any 1991, el Premi al millor catàleg de la Primavera fotogràfica de 1992 i el Premi Bonaplata de la Generalitat de Catalunya al 1993. Tots aquests premis han convertit aquesta sala en una de les més importants en aquest tipus de mostres avantguardistes.

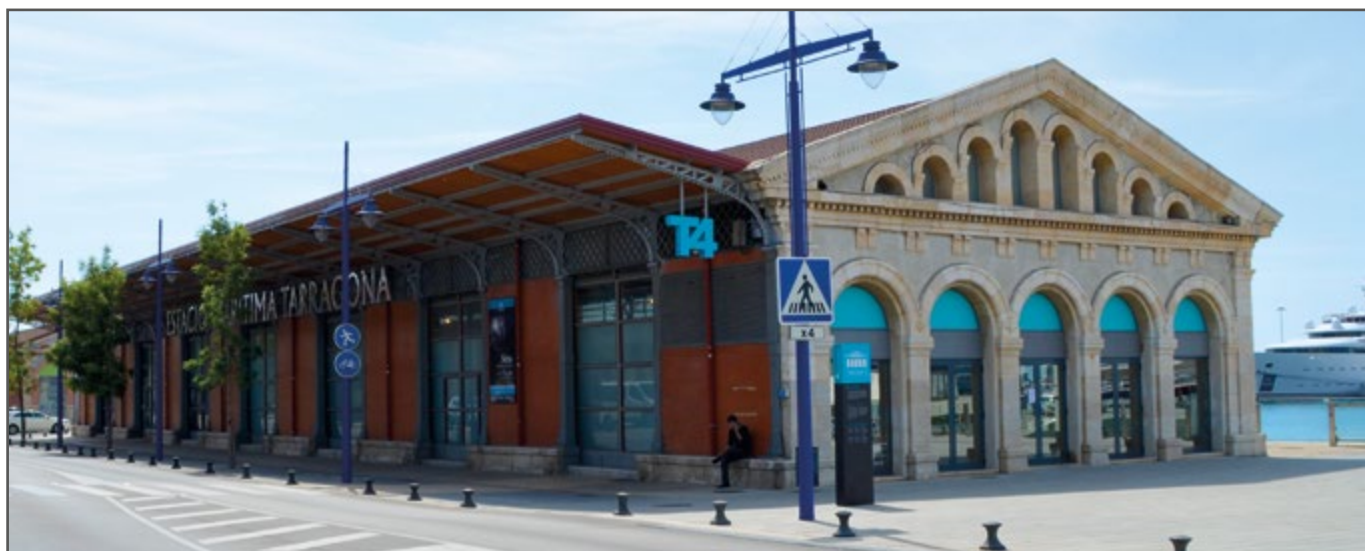
TINGLADO 2

TINGLADO 4

Aquest tinglado, que correspon a l'espai on es va ubicar l'Estació Marítima, és l'altre gran àmbit destinat a grans exposicions.

Durant aquest exercici, aquest espai, ha estat tancat fins el mes de maig mentre es realitzaven obres de manteniment i d'adequació de seguretat.

Totes les exposicions han estat visitades per un nombrós públic que ha elogiat tant el tractament que s'ha donat a les exposicions com la diversitat de temes tractats.

TINGLADO 4

REFUGI 1

El Refugi 1 del Moll de Costa és un espai polivalent de més de 2.000 m2 que acull tot tipus d'actes culturals, socials i lúdics, on es pot destacar la realització de concerts adreçats a un públic jove, la realització de congressos, trobades d'animals de companyia i dels tradicionals assaigs de Setmana Santa.

REFUGI 1

REFUGI 1

REFUGI 2

El Refugi 2 del Moll de Costa és un espai on es troben el Museu del Port de Tarragona i els tallers del CEMAPT.

El Museu del Port conserva i difon el patrimoni marítim i portuari, i el posa al servei dels escolars i del públic en general que el visita.

Als tallers del CEMAPT s'hi realitzen tasques de modelisme, restauració d'embarcacions i treballs de manteniment i muntatge entre d'altres.

MUSEU DEL PORT DE TARRAGONA

REFUGI 2

TALLER DEL CEMAPT

ARXIU DEL PORT DE TARRAGONA

L'Arxiu del Port de Tarragona té com a missió principal custodiar i difondre el patrimoni documental portuari i donar servei a l'administració portuària i als investigadors i públic en general.

Està situat a l'antic edifici d'oficines de la Junta d'Obres del Port de Tarragona al carrer d'Anselm Clavé, número 2, cantonada amb la plaça dels Carros. Es tracta d'una construcció d'estil neoclàssic construïda l'any 1922 seguint les directrius de l'enginyer Francisco G. de Membrillera.

Amb motiu del 25è aniversari de la inauguració de l'Arxiu del Port de Tarragona (4 de juliol de 1990), durant l'estiu de 2015 es van dur a terme unes importants obres a la seu central de l'Arxiu (plaça dels Carros) que consistiren en la millora de l'envoltant tèrmic de l'edifici, amb la substitució dels tancaments i la rehabilitació de la façana deixant a la vista alguns elements arquitectònics decoratius originals que amb els anys havien restat ocults sota la pintura. L'estudi d'arquitectes Agua Architects de Tarragona van ser els autors del projecte i l'empresa Rècop l'encarregada de portar-lo a terme.

La rehabilitació de la façana de l'edifici (construït l'any 1923) que s'ha dut a terme, així com algunes millores en l'interior de l'edifici, i l'aposta per la senyalització exterior, formen part també de l'objectiu d'apropar-nos a la ciutadania i la pretensió que l'Arxiu del Port continuï sent un punt de referència per a les persones interessades a conèixer la història, però també l'actualitat, del Port de Tarragona.

ARXIU DEL PORT
DE TARRAGONA

DIPÒSITS DE L'ARXIU
DEL PORT DE TARRAGONA

FONS D'ART DEL PORT DE TARRAGONA

L'objectiu del Fons d'Art del Port de Tarragona és conservar, catalogar, promocionar, augmentar i exposar les peces que el formen.

Està situat a l'edifici situat al carrer del Mar, 12. Aquest edifici està principalment utilitzat com a dipòsit del Fons de l'Arxiu del Port de Tarragona, i a la planta baixa disposa d'un espai on trobem algunes de les peces del Fons d'Art.

FONS D'ART DEL PORT DE TARRAGONA AL CARRER DEL MAR

MOLL DE COSTA

El escenari que presenta este espai portuari, autèntica avenida sobre el mar, permete a los ciudadanos realizar toda clase de actividades culturales, sociales y deportivas, promovidas por entidades de todo tipo y auspiciadas por el Port de Tarragona.

Es notorio destacar la amplia colaboración alcanzada con el Ayuntamiento de Tarragona y otras instituciones y fundaciones en la realización de actos culturales y sociales en los diferentes Tinglados del Moll de Costa.

TINGLADO 1

Este espacio multifuncional acoge todo tipo de actividades promovidas por entidades de la ciudad, o por el mismo Port de Tarragona en sus dos vertientes: la producción propia o bien, la gestión de exposiciones de carácter itinerante realizadas por algún Ministerio del Estado, la Generalitat de Catalunya o por alguna fundación o entidad de prestigio.

TINGLADO 2

Desde su inicio como espacio urbano, el Tinglado 2 del Moll de Costa se ha dedicado a las exposiciones de arte contemporáneo y de vanguardia, que funciona mediante invitación efectuada a artistas que se encuentran en un momento importante de maduración y consolidación.

Esta actividad, a lo largo de su recorrido, ha merecido diversas menciones y galardones como el Premio Nacional de Artes Plásticas de la Generalitat de Catalunya el año 1990, el Premio de la Asociación de Críticos de Arte de Catalunya el año 1991, el Premio al mejor catálogo de la Primavera Fotográfica de 1992 y el Premio Bonaplata de la Generalitat de Catalunya el 1993. Todos estos premios han convertido esta sala en una de las más importantes en este tipo de muestras de vanguardia.

TINGLADO 4

Este Tinglado, que corresponde al espacio donde se ubicó la Estación Marítima, es el otro gran ámbito destinado a grandes exposiciones.

Durante este ejercicio, este espacio, ha estado cerrado hasta el mes de mayo mientras se realizaban obras de mantenimiento y adecuación de seguridad.

Todas ellas han sido visitadas por un numeroso público que ha elogiado el tratamiento dado a las distintas exposiciones y a la diversidad de temas abordados.

REFUGI 1

El Refugi 2 del Moll de Costa es un espacio polivalente de más de 2000 m² que acoge todo tipo de actos culturales, sociales y lúdicos, donde podríamos destacar la realización de conciertos dirigidos a un público joven, la realización de congresos, encuentros de animales de compañía y los tradicionales ensayos de Semana Santa.

REFUGI 2

El Refugi 2 del Moll de Costa es un espacio donde podemos encontrar el Museu del Port de Tarragona y los talleres del CEMAPT.

El Museu del Port de Tarragona conserva y difunde el patrimonio marítimo y portuario poniéndolo al servicio de los escolares y del público en general que lo visita.

En los talleres del CEMAPT se realizan trabajos de modelismo, restauración de embarcaciones y trabajos de mantenimiento y montaje entre otros.

ARXIU DEL PORT DE TARRAGONA

El Arxiu del Port de Tarragona tiene como misión principal custodiar y difundir el patrimonio documental portuario y dar un servicio a la administración portuaria y a los investigadores y público en general.

Está situado en el antiguo edificio de oficinas de la Junta de Obras del Port de Tarragona en la calle Anselm Clavé número 2, esquina con la plaza de los Carros. Se trata de una construcción de estilo neoclásico realizada el año 1922 siguiendo las directrices del ingeniero Francisco G. Membrillera.

Con motivo del 25 aniversario de la inauguración del Arxiu del Port de Tarragona (4 de julio de 1990), durante el verano de 2015 se llevaron a cabo unas importantes obras en la sede central del Arxiu (plaza de los Carros) que consistieron en la mejora de la envolvente térmica del edificio, con la sustitución de los cerramientos y la rehabilitación de la fachada dejando a la vista algunos elementos arquitectónicos decorativos originales que con los años habían restado ocultos bajo la pintura. El estudio de arquitectos Agua Architects de Tarragona fueron los autores del proyecto y la empresa Rècop la encargada de llevarlo a cabo.

La rehabilitación de la fachada del edificio (construido en 1923) que se ha llevado a cabo, así como algunas mejoras en el interior del edificio, y la apuesta por la señalización exterior, forman parte también del objetivo de acercarnos a la ciudadanía y la pretensión que el Arxiu del Port continúe siendo un punto de referencia para las personas interesadas en conocer la historia, pero también la actualidad, del Port de Tarragona.

FONDO DE ARTE DEL PORT DE TARRAGONA

El objetivo del Fondo de Arte del Port de Tarragona és conservar, catalogar, promocionar, aumentar y exponer las piezas que lo formann.

Está situado en el edificio situado en la calle del Mar, 12. Este edificio está principalmente utilizado como depósito del Fondo del Archivo del Port de Tarragona, y en la planta baja dispone de un espacio donde podemos encontrar algunas de las piezas del Fondo de Arte.

3

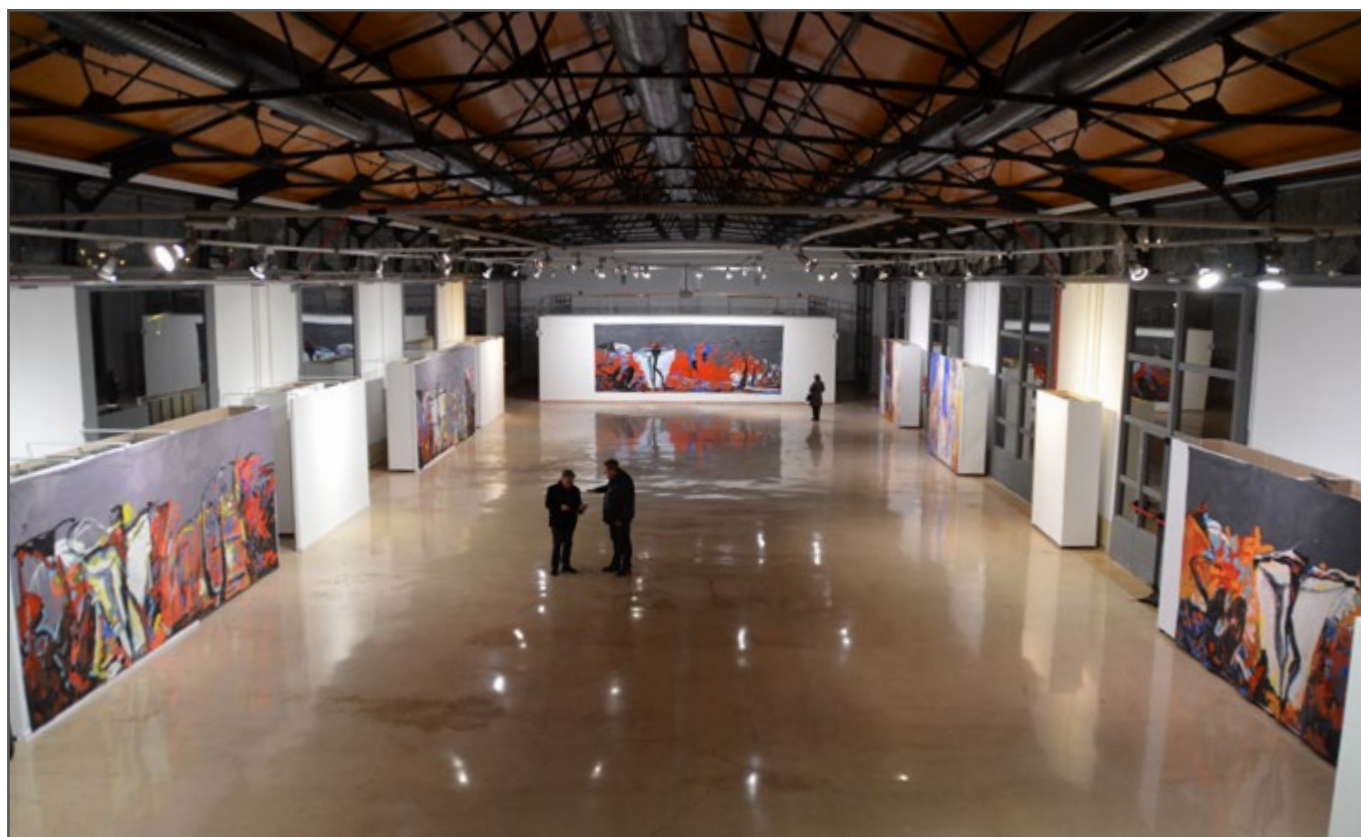
Exposicions i Activitats del Moll de Costa

Exposiciones y Actividades del Moll de Costa

EXPOSICIÓ: "CREACIÓ - DESTRUCCIÓ" - JOSEP M. ROSSELLÓ

TINGLADO 1

Del 22 de gener a l'1 de febrer de 2015

"Creació- Destrucció / Teoria d'un procés". Un projecte – espectacle, de Josep Maria Rosselló per al Tinglado 1 del Moll de Costa del Port de Tarragona. amb la col·laboració del centre d'art <Teler de llum/ Murs que parlen>.

Passat el primer dia dedicat a la inauguració - exposició, començarà el lent procés de destrucció al que estan convidats artistes i crítics d'art, historiadors i estudiants, que aniran retallant amb tisores, d'una en una les diverses teles, més que un procés de destrucció, convindria dir de mutació. Les tres teles del "Crist de la resurrecció", un cop retallades, es guardaran en contenidors- urna, de manera que no perdin el seu valor de mercat. Les dues de "El Arte en la calle" un cop convertides en petits retalls, dels que en triaré alguns per a realitzar dos llibres d'artista, la resta, serà pel públic visitant que podrà triar i emportar-se-les, sempre que contribueixin econòmicament a la retribució de la segona part d'aquest projecte, que s'obra a les properes generacions. Així que es vaguin despenjant les teles, un equip d'artistes format per Foham Fonezs, Aureol Sanz i Miquel Falgàs, seleccionats pel Centre d'Art <Teler de llum / Murs que parlen>, dirigit per Jordi Abelló, crearan la seva obra en defensa de la llibertat d'expressió, després de l'atac terrorista al setmanari parisenc "Charlie Hebdo", sobre el mur en blanc, un treball que anirà creixent, així que decreixin les obres exposades. Es així com es farà palès un encadenat rabiosament vital "Creació- Destrucció -Creació". Jo, llegiré diàriament el text de presentació del projecte, ara ja, projecte espectacle. Al final, sobre les blanques parets de la gran sala, restarà exposada una sola tela, la primera " El Crist de la resurrecció" o "Cristo gitano", la resta dels murs coberts amb la obra generada pels artistes de nova fornada, a l'altra banda, sobre un sol peu, "La venus de Saint – Phalle", i al bell mig de la sala, tres contenidors atresorant les obres, que per voluntat de l'artista hauran mutat de forma.

Aquesta exposició va comptar amb 373 visites.

EXPOSICIÓ: "GREG GORMAN - A DISTINCT VISION" - GREG GORMAN TINGLADO 1

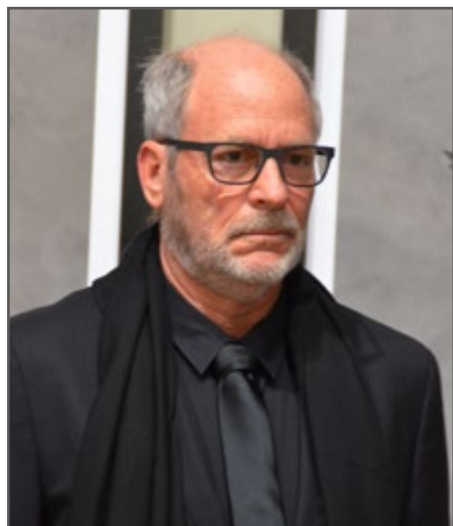
Del 5 de febrer al 5 d'abril de 2015

GORMAN PER PRIMERA VEGADA A ESPANYA

Aquesta és la primera vegada que aquest cèlebre fotògraf nord-americà arriba a la Península per exposar la seva obra. Es tracta de la seva tercera presentació a Europa, després de la seva exposició a Àustria per a la qual van adaptar una fàbrica antiga exclusivament per presentar les seves fotografies, i la segona al Helmut Newton Museum de Berlín. L'artista li agrada triar meticulosament cada escenari per a les seves exposicions i els tinglados del Port de Tarragona han complert les seves expectatives.

Nascut el 1949 a Kansas City, Missouri, Gorman va assistir a la Universitat de Kansas i es va especialitzar fotoperiodisme. Es va graduar de la Universitat del Sud de Califòrnia, amb un màster en Belles Arts i Cinematografia en 1972.

La seva primera foto va ser la d'un concert de Jimmy Hendrix i es considera com l'explosió del big bang creatiu d'aquest fotògraf amb 46 anys de carrera a l'esquena. Des de llavors ha col·laborat habitualment amb revistes com Vanity Fair, Newsweeky, Vogue.

Aquesta exposició va comptar amb 6195 visites.

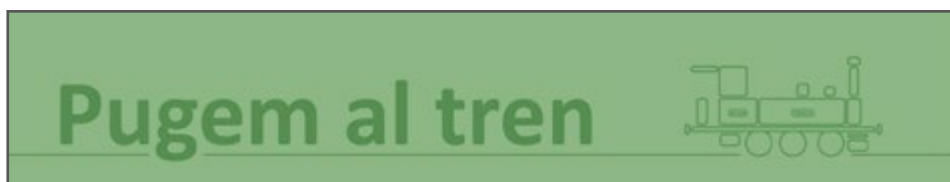
EXPOSICIÓ: "PUGEM AL TREN" - 150 ANYS DEL FERROCARRIL TARRAGONA MARTORELL TINGLADO 1

Del 17 d'abril al 12 de juliol de 2015

El dia 15 d'abril de 1865 s'inaugurà la línia fèrria entre Tarragona i Martorell, tot just disset anys després de la inauguració de la primera línia peninsular, Barcelona-Mataró, l'any 1848. Aquest és un fet crucial per a la història econòmica i social de la ciutat, que tindria una altra fita important l'any 1869 amb la finalització del dic de Llevant i les successives ampliacions del Port de Tarragona fins a la Guerra Civil. L'avenç del transport de mercaderies per terra (ferrocarril) i per mar (vaixell) són indissociables.

Des del punt de vista tecnològic, social i econòmic el tren representa la gran revolució del segle XIX i, de fet, un dels aspectes centrals del modernisme industrial. A banda de l'impacte social que representa per al trasllat de viatgers, el ferrocarril és sobretot el mitjà de transport que enllaça els llocs de producció primària (mineria, agricultura) o secundària (indústria) amb les grans ciutats, que són les consumidores finals d'aquests productes. Al mateix temps, el ferrocarril comunica aquests centres productius amb les ciutats portuàries, des d'on surten i entren mercaderies d'exportació amb destinacions llunyanes.

L'entusiasme popular que provoquen aquests progressos tecnològics, sumats a la necessitat d'escurçar els temps en el

transport de mercaderies, generen un ambient d'expectació que es nodreix amb noves fites. L'any 1868 Tarragona es connecta amb València i el 1894 amb Madrid. La línia Tarragona-Lleida no es va inaugurar fins a l'any 1879, tot i que el tram Tarragona-Reus estava en funcionament des de 1856. Si el viatge a Madrid en diligència representava de cinc a set dies de fatigós viatge, el tren feia el trajecte Tarragona-Madrid en 18 hores. Avui un tren d'alta velocitat cobreix aquesta distància en 2 h 37 min, és a dir, és set vegades més ràpid.

Aquesta exposició va comptar amb 4299 visites.

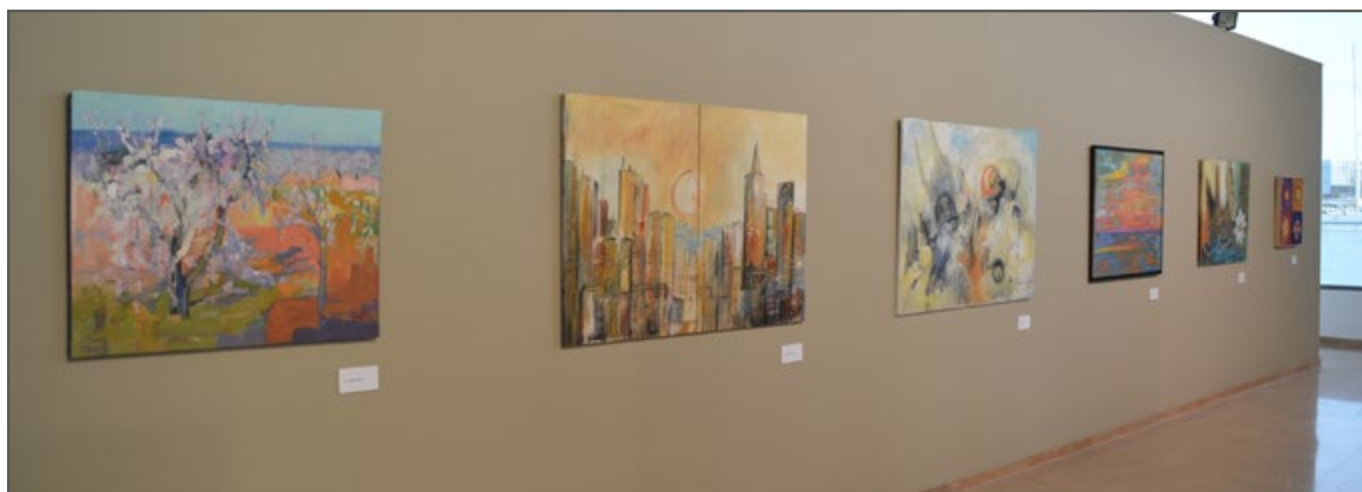
XXVI EXPOSICIÓ COL·LECTIVA DEL SINDICAT D'INICIATIVA I TURISME DE TARRAGONA
TINGLADO 1
Del 29 de juliol al 30 d'agost de 2015

El Sindicat d'Iniciativa i Turisme de Tarragona ha estat al costat de la promoció de la ciutat de Tarragona, afegint un plus de qualitat, de participació i de disciplina a la feina que les institucions fan per difondre arreu els atributs d'aquesta Tarragona mil·lenària.

Entre les nombroses accions i activitats que realitza el Sindicat d'Iniciativa i Turisme, cal destacar la gran sensibilitat i abnegació amb què els seus associats assumeixen la funció de projecció de la ciutat i la duen a terme d'una forma exquisida.

En aquest sentit, la XXVI Exposició col·lectiva de pintura va ser una mostra més d'aquest grup d'artistes al servei de la ciutat.

Aquesta exposició va comptar amb 1910 visites.

EXPOSICIÓ: "FERRAN FREIXA. FOTOGRAFIA 1973-2013" - CENTRE D'ART TECLA SALA TINGLADO 1

Del 10 de setembre a l'11 d'octubre de 2015

Comissariada per Josep Rigol i Antoni Perna l'exposició proposa una rigorosa selecció de 127 fotografies representatives dels seus interessos i de les seves sèries de treballs, amb una entrevista audiovisual de l'artista i documentació complementària.

Totes les obres s'han positivat amb un procés analògic tradicional, a partir de negatius que han estat ampliat en paper baritat de la millor qualitat.

L'exposició inclou una quantitat significativa d'obres vintages, realitzades per l'autor fa més de trenta anys, exceptuant un petit número de fotografies que s'han produït especialment per a aquest projecte, sota la supervisió de l'artista, a més d'una important selecció en format digital que l'artista ha treballat en els darrers anys i que es projectaran en forma seqüencial.

L'autor

Ferran Freixa (Barcelona, 1950) inicia la seva activitat artística amb estudis de dibuix i pintura l'any 1965. El 1969 entra en el món de la fotografia i el disseny gràfic de manera autodidacta i comença a treballar en els camps de la moda, la indústria i la publicitat. A partir del 1978 s'especialitza en la fotografia d'arquitectura i d'interiorisme, col·laborant amb els millors professionals i difonent la seva obra en publicacions nacionals i internacionals. Des del 1973 ha realitzat un gran nombre d'exposicions de les seves fotografies d'autor a galeries i museus d'Europa, dels Estats Units i d'Àsia. La seva obra personal es troba en importants col·leccions artístiques, particulars i públiques.

Aquesta exposició va comptar amb 2268 visites.

EXPOSICIÓ: "ATRAPAR LA VIDA" - EUGENI FORCANO
MINISTERIO DE EDUCACIÓN, CULTURA Y DEPORTES
TINGLADO 1
Del 29 de novembre de 2015 al 3 de gener de 2016

Eugeni Forcano, Premi Nacional de Fotografia 2012, és un dels cronistes més destacats de l'Espanya dels últims anys, especialment de la postguerra i del franquisme.

"Atrapar la vida" és una exposició que ens presenta cent cinquanta fotografies dels treballs més coneguts en blanc i negre, així com de la seva obra experimental en color.

Un passeig a través de l'obra de Forcano que, sense pretendre ser exhaustiu ni complert, inclou el treball pel que el fotògraf ha rebut els més alts reconeixements, i del que més orgullós se sent.

Aquesta exposició es centra tan sols en dos capítols de la vida professional de Forcano i s'han seleccionat cent cinquanta imatges del seu ampli arxiu fotogràfic que l'autor va realitzar entre els anys 1960 i 1974.

Pel que fa a la temàtica, Barcelona, la vida rural, Banyoles, el mercat, la màgia de les festes, monges i capellans, misèries humanes o la vida al carrer, estan present a la seva obra.

Primogènit de tretze germans, Eugeni Forcano va néixer a Barcelona el 1926, encara que gairebé tota la seva joventut la va passar a Canet de Mar. Va aprendre fotografia d'una manera autodidacta i, el 1960, va començar a treballar per a la revista Destí, amb el suport de Néstor Luján i Josep Verjurades Mates, on va estar col·laborant fins el 1974. Després d'aquests inicis va col·laborar amb diferents mitjans impresos com l'Editorial Seix Barral, l'Agència France Press, la revista Dom i altres mitjans internacionals.

El 1949 es va fer soci de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya i va participar activament, contribuint a la renovació en la fotografia catalana de l'època.

Als anys setanta va iniciar la seva activitat en la fotografia publicitària i de moda, i va abandonar la fotografia de forma professional per motius de salut el 1995. El 2010 va cedir 650 fotografies a l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona amb la que es va realitzar l'exposició antològica La meva Barcelona.

Al llarg de la seva trajectòria professional ha obtingut nombrosos premis i ha realitzat exposicions i publicacions del seu treball. Entre ells es troben: el Premi Ciutat de Barcelona obtingut el 1963 i 1976, el Premi Negtor de 1984, la Medalla d'Or al Mèrit Artístic de l'Ajuntament de Barcelona de 2009, el Premi Nacional de Fotografia i la Creu de Sant Jordi rebuts el 2012.

Aquesta exposició va comptar amb 3522 visites.

"LA MARATÓ DE TV3"
TINGLADO 1
13 de desembre de 2015

Com ja és habitual, el Port de Tarragona dóna suport a la Marató de TV3, que aquest any va estar dedicat a la diabetis i a l'obesitat. Al Tinglado 1 es va instal·lar la seu central de La Marató al Camp de Tarragona i va acollir els voluntaris que rebien trucades per fer donacions.

La Marató va recaptar més de 7.015.367,00 milions d'euros. Un resultat excepcional fruit de les desenes de milers de donatius que es van rebre durant el dia al 905.11.50.50 i l'enèrgica mobilització social que es va desplegar a l'entorn de la iniciativa.

EXPOSICIÓ: "LLINDARS EN EL PUNT IMMÒBIL DEL MÓN QUE GIRA" - JORDI FULLA

TINGLADO 2

Del 27 de març al 17 de maig de 2015

Sempre he pensat que en el nostre interior hi ha un petit racó sense ordre, però arrecherat de l'esguard furtiu, on s'acumulen totes aquelles paraules que un dia no vam gosar pronunciar; fragments d'imatges de mirades no acabades de resoldre, tot allò que hem fet i vist però que mai no hem trobat el moment de definir.

És en aquest pensament que començà el meu projecte, afavorit per una vivència de fa trenta anys. En recórrer el territori català per a treballar en l'elaboració d'uns mapes, se'm van fer evidents unes petites construccions, les cabanes de pedra seca que, si bé no m'eren desconegudes, em sorprengueren pel seu nombre i pel misteri que desprenien. Contenedors de memòria del paisatge i de l'activitat humana desplegada durant segles, les cabanes em parlaven, en veu baixa, del temps i de la relació de l'home amb el seu entorn.

Les cabanes de pedra seca són, en essència, mòduls bàsics de resguard, arquitectures ancestrals que han anat expandint el coneixement des de l'antiguitat, a mesura que l'agricultura s'obria camí a través del territori. Aquestes construccions no han necessitat res més que tot l'excedent a l'hora de preparar els camps de cultiu, la pedra, i s'han mimetitzat amb l'entorn físic, humà i natural.

De forma velada, tot això ha estat latent en la meva ment durant tots aquests anys i no m'he pogut estar de veure, més enllà del seu ús, una metàfora de la cabana com a espai ideal de reflexió i pensament. És aquell lloc segur i llunyà on l'anacoreta es disposa a observar el món, a contrallum del territori, talment com si és tractes d'un úter de pedra.

Amb aquest projecte pictòric, de duració indeterminada, el que m'interessa és penetrar en la infiltració del concepte de temps en la construcció de la pintura; com, mitjançant la repetició reiterada de fragments, s'acaba construint una imatge que esdevé atemporal i sostinguda, i que evoca la lenta i estudiada acumulació de pedres en la construcció d'arquitectures úniques.

I és en aquest instant fugitiu de l'acte creatiu, quan el diàleg entre pintura i paisatge esdevé màgic precisament per no saber quan es tracta de paisatge i quan de pintura... En aquell petit racó nostre sense ordre, però arrecherat de l'esguard furtiu... Aquell racó que l'home necessita, com a espai comú de reflexió.

Aquesta exposició va comptar amb 1901 visites.

**EXPOSICIÓ: "TRANSMISSIONS" - EL TELER DE LLUM
TINGLADO 2**

Del 18 de juny al 23 d'agost de 2015

Dijous 18 de juny, s'inaugurà la mostra de Künstler Transmissionen, com a compendi dels vuit projectes duts a terme en els anys 2014-2015 dins el programa l'Art i Tu d'El Teler de Llum. Els vuit projectes, que es podran veure del 18 de juny al 23 d'agost al Tinglado 2 del Port de Tarragona, aborden, des de solucions formals i conceptuals diferents, la diversitat de realitats, d'experiències i de mirades sobre el Camp de Tarragona.

Transmissionen ha buscat produir experiència i comunitat a partir d'un procés col·laboratiu de deu mesos de durada que ha volgut fer possible la trobada, la producció i la transferència d'experiències entre els artistes i les diverses realitats que conviuen en el nostre territori. Darrera d'aquest projecte i d'aquesta mostra, com a comissaris, hi ha Andrea Eindhoven i Nani Blasco.

Aquesta exposició va comptar amb 1101 visites.

EXPOSICIÓ: "JO EM REVELO, NOSALTRES EXISTIM" - EL TELER DE LLUM TINGLADO 2

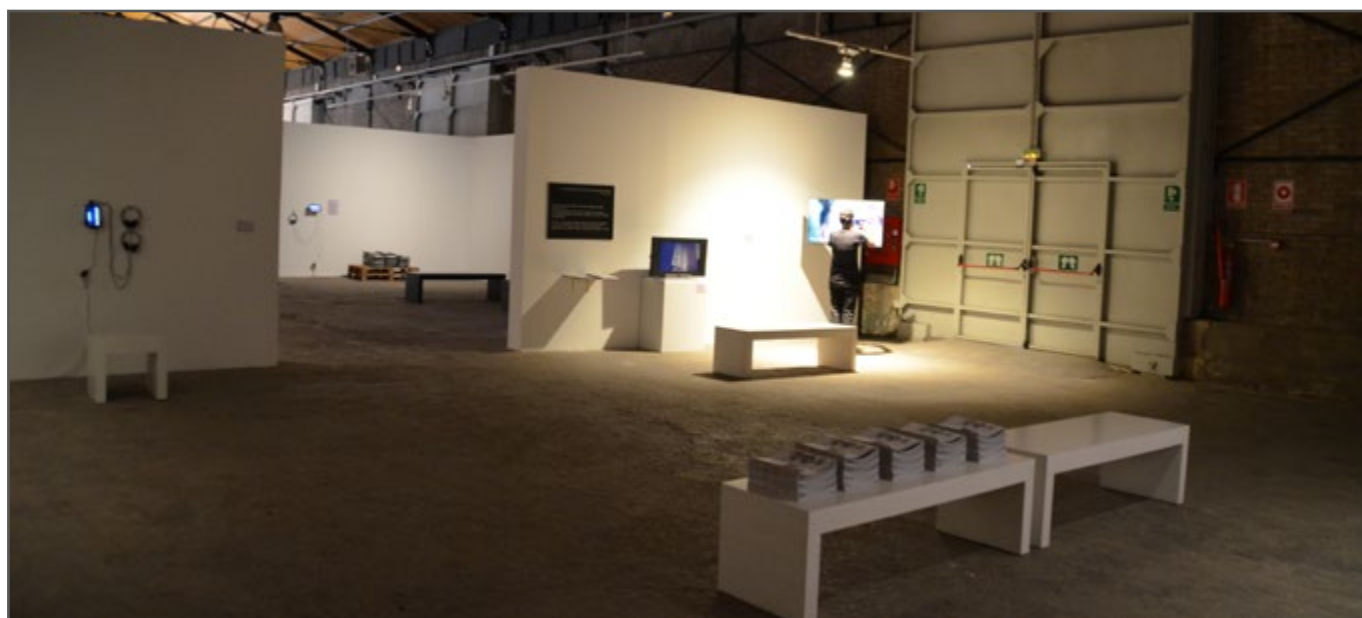
Del 15 de setembre a l'1 de novembre de 2015

Artistes participants: Eulàlia Grau, Institut Cartogràfic de la ReVolta, Mireia Sallarès, Metromuster, Núria Güell, Jordi Trullàs, Oriol Costa, Eulàlia Comas, Limen, Ruido Photo, Espai en blanc.

Guanyadora del premi a la millor exposició d'art contemporani de l'any 2013, concedit per l'Associació Catalana de Crítics d'Art (ACCA), l'exposició recull l'obra, sovint silenciada, censurada o tergiversada, de 26 artistes, pensadors i activistes, així com de col·lectius i organitzacions que a través de la seva obra o acció promouen noves maneres de transformació social i política.

"Jo em rebel·lo, nosaltres existim", forma part del programa d'exposicions itinerants 2015-2016 del Departament de Cultura de la Generalitat.

Aquesta exposició va comptar amb 697 visites.

EXPOSICIÓ: "FAIRY TALES" - EL TELER DE LLUM
TINGLADO 2
Del 13 de novembre de 2015 al 6 de gener de 2016

El Departament de Cultura presenta la mostra col·lectiva "Fairy Tales", en el marc del Programa d'exposicions itinerants 2015-2016. La mostra, produïda pel M | A | C i comissariada per David Santaaulària, reuneix obres dels artistes Verónica Aguilera, Toni Amengual, Carles Congost, Marla Jacarilla, Marc Larré, Job Ramosi Xevi Solà.

"Fairy Tales" presenta diverses maneres d'acostar-se a la narrativa i la ficció des de les arts visuals. A través de diverses disciplines, com ara la fotografia, la pintura o el vídeo art, els artistes proposen peces que sedueixen l'espectador per la seva capacitat de provocar nous relats més enllà d'una primera lectura formal. Les obres també plantegen opcions crítiques per avaluar la posició de l'observador i del creador.

Aquesta exposició va comptar amb 1524 visites.

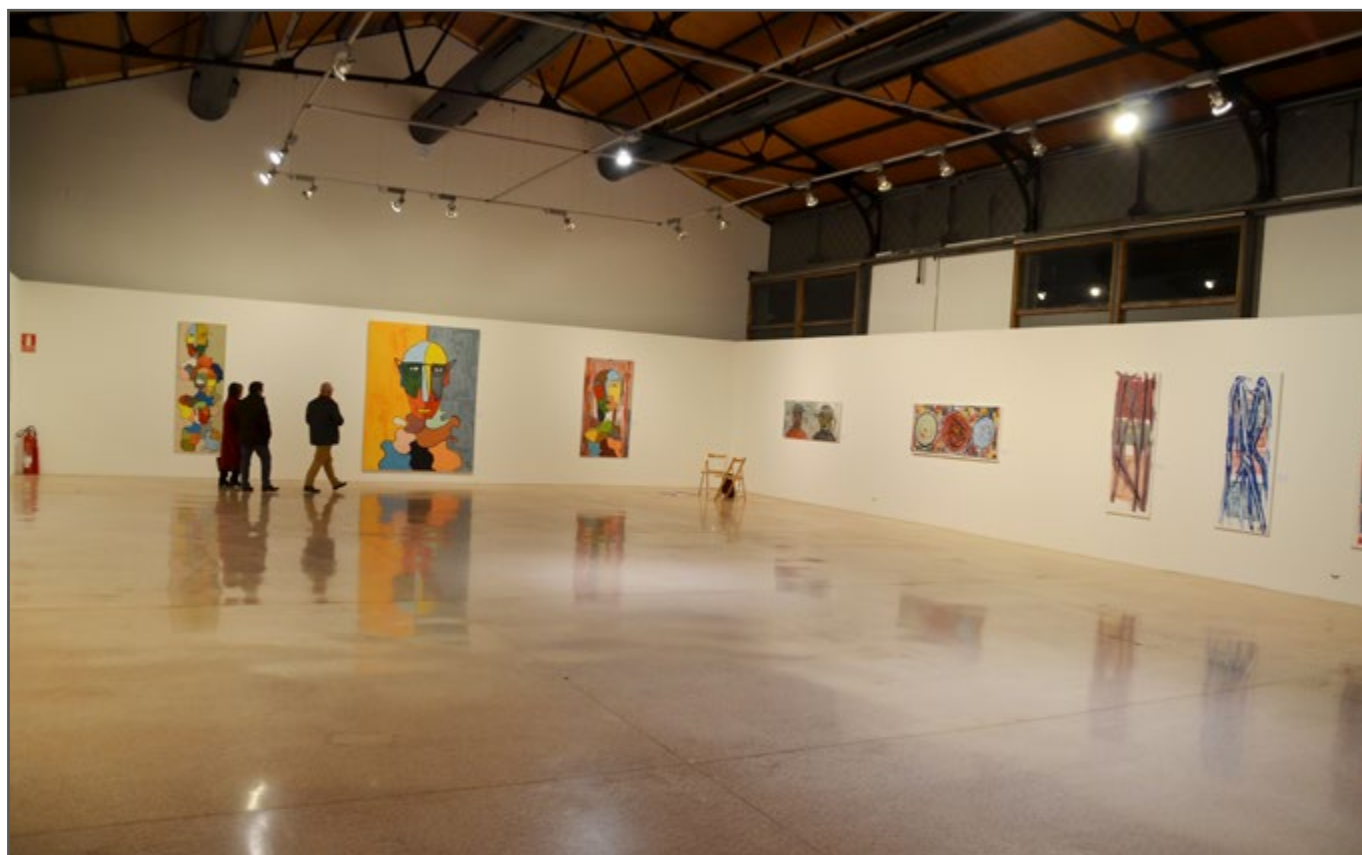
EXPOSICIÓ: "FUERTES PALABRAS TRANQUILAS" - RAMON LLINÀS

TINGLADO 4

Del 30 de gener a l'1 de març de 2015

Les obres d'art exposades són meres paraules visuals. Són necessitats socials d'una Europa unida.

Poder admirar, amb coherència i sense excessos megalòmans, les persones que ressalten en la seva tasca social professional és una vitamina que porta pau i equilibri a les neurones humanes, les quals cada dia condueixen a un excés de velocitat, sense límit de risc. Europa té aquesta angouxa megalòmana cada començament de segle.

Aquestes obres mostren el treball d'acord amb els conceptes de llibertat democràtica i de moviment social, des de diferents punts de vista, en lloc de descobrir l'absurd del context i les convencions subjectives. La rèplica a aquestes paraules/obres és el canvi d'aires, una autoresposta que es dona a la ignorància social.

L'exposició mostra les obres amb intencions viables d'una Europa social unida, sense cap altra més voluntat que mostrar al públic l'ansietat positiva, perquè cada dia aprenguem i intentem fer que es calmin els mars de la ignorància. Aquesta mostra pretén que la gent aprengui i comparteixi sense finalitat de lucre: créixer junts i evitar les mencions falses de fets no succeïts.

Forts traços plans sobre materials reciclats o sobre teles convencionals són usats per les meves mans com a un element que és flexible, mentalment, al servei de l'expressió de l'artista.

Els títols de les obres exposades són creats sempre amb llavors germinades acuradament, per captar l'interès del públic, un públic que les interpreti i que les rebategi en la seva lliure imaginació positiva.

Aquesta exposició va comptar amb 1546 visites.

EXPOSICIÓ: "10 ANYS DE VOLUNTARIAT PER LA LLENGUA: UN TAST!"
DIRECCIÓ GENERAL DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA I EL PORT DE TARRAGONA
TINGLADO 4
Del 29 de gener al 28 de febrer de 2015

Aquesta exposició fa visible la riquesa i la diversitat dels participants en el programa Voluntariat per la llengua. La mostra presenta de quina manera s'ha estès el programa en els diferents àmbits de societat d'ençà de 2003.

El material que conforma l'exposició conté dades, testimonis i imatges tant de les activitats que s'ofereixen a qui participa com de les parelles lingüístiques que es troben per conversar en català una hora a la setmana.

Aquesta exposició va comptar amb 1546 visites.

EXPOSICIÓ: "UNIVERSUS" - ROSA CIURANA
TINGLADO 4
Del 12 de març al 12 d'abril de 2015

L'exposició UNIVERSUS, de l'artista tarragonina Rosa Ciurana, parteix d'una suggerent instal·lació que vol relacionar les coses llunyanes amb les que tenim més properes, el moviment incessant amb la quietud, la foscor amb la llum, el que hi ha dins amb el que hi ha fora. El pas del temps, el present. Com si finalment les coses senzilles i les coses complicades es toquessin en un punt.

Formada en l'art de la Pintura al Mur a l'Escola d'Art i Disseny de Tarragona i graduada per la Llotja de Barcelona, Rosa Ciurana és una artista de Tarragona. Les seves obres estan treballades amb textures, materials diversos i tècniques diferents, com el collage, el gravat o la pintura i sovint s'allunya de la tela per investigar conceptes a través d'instal·lacions.

Les col·laboracions i projectes artístics, són per a Ciurana una oportunitats per reflexionar a través de l'espai i l'obra, a la vegada que transmet emocions i impressions sobre la quotidianitat i universalitat de la vida. La experiència pictòrica li ofereix un espai de meditació i interiorització del concepte "creació" i li permet la vivència real del seu significat, que li suggereixen altres formes i combinacions de l'espai físic que habitem.

Rosa Ciurana és una dona activa, en l'art i en la vida. Busca sempre una inspiració en les estructures presents en la natura per seguir aprofundint en la reinterpretació del món físic, en la seva investigació artística i personal. És per això que la seva producció és un camí que no s'atura mai, sempre en constant evolució i experimentació amb nous materials, mètodes i formes.

Aquesta exposició va comptar amb 1213 visites.

EXPOSICIÓ: "SÍRIA. LA PARAULA DE L'EXILI"

TINGLADO 4

Del 24 d'abril al 7 de juny de 2015

L'exposició "Síria la paraula de l'exili" forma part del projecte "Tarragona-Tecla-Síria", una iniciativa impulsada per l'ACNUR (Comitè català de les Nacions Unides per els refugiats) i el departament de cooperació de l'Ajuntament de Tarragona, basada en una idea original del treballador social i fotoperiodista David González.

Els objectius del projecte són sensibilitzar la població civil sobre la situació de les persones desplaçades a causa del conflicte armat a Síria i fer conèixer la tasca de l'ACNUR, com un dels agents internacionals que treballa intentant minimitzar els efectes d'aquesta emergència humanitària.

L'exposició presenta el relat de Nafla, una jove de 21 anys que experimenta els combats armats, la por i el posterior exili de Síria en un campament de refugiats, donat un valuós i valent testimoni personal per presentar el drama humà de milions de refugiats i desplaçats sirians. Diversos testimonis s'intercalen en el relat principal de Nafla, que s'acompanya de les imatges enregistrades en la frontera jordan-siriana i el campament de refugiats de Zaatari pel fotoperiodista tarragoní David González.

La instal·lació es completa amb una selecció de fotografies i textos realitzats per altres persones desplaçades a causa del conflicte, que van accedir a participar en el projecte escrivint sobre el seu dia a dia i realitzant fotografies per tal que, més enllà de les xifres anònimes que ens arriben pels mitjans de comunicació, siguin capaços de veure, llegir i conèixer el seu testimoni, així com el seu nom.

Aquesta exposició va comptar amb 1148 visites.

EXPOSICIÓ: "25 ANYS VORAMAR"

TINGLADO 4

Del 19 de juny al 12 de juliol de 2015

Història

Cap a finals de l'any 1988, un grup de joves, que acompanyaven a la Verge del Carme i a Sant Pere durant les processons del Serrallo, van decidir donar sentit a les seves inquietuds. Volien fomentar la cultura tradicional catalana.

Miguel Tirado va pensar en com donar més sortida als timbalers serrallencs. I així es va formar, l'any 1990, la Colla de Diables Voramar del Serrallo. La recentment estrenada entitat va demanar la col·laboració de la gent del barri, que es van convertir en socis fundadors.

Es van fer els dissenys dels tratges, maces i ceptrots a càrrec de Manuel Albiol i Jordi Assamà, inspirats en l'indumentària marinera característica dels pescadors.

1990. Neix la Colla de Diables Voramar del Serrallo

1993. Neix la Víbria de Tarragona. L'entitat va entrar a formar part del Seguici Popular de Tarragona.

2000. La colla fa un canvi de ceptrots. El nou creador és l'Antoni Mas. També es renoven els tratges del Llucifer i de la Diablesa, amb un disseny de Joan Gallego.

2006. Neix la Vibrieta de Tarragona, construïda per Joan Gallego. L'entitat va entrar a formar part al Seguici infantil de la ciutat.

2008. La Víbria de Tarragona, aprofitant el seu 15è aniversari, pateix una restauració superficial de pintura realitzada per l'escultura Dolors Sans.

2010. La Colla celebra el seu 20è aniversari. Els components estrenen tratges i incorpora noves il·lustracions de peixos a la indumentària.

Flama del Canigó

El 22 de juny de 1990, la colla fa la seva primera sortida a Valls, al correfoc de Sant Joan. Però no és fins l'endemà quan es fa oficialment la presentació dels Diables Voramar al barri mariner del Serrallo. El Ball de Diables de Valls van actuar com a padrins. Des d'aquell dia, els Voramar són els encarregats de portar el foc de la ciutat de Tarragona per Sant Joan. Cada 23 de juny, l'entitat celebra la Flama del Canigó.

Aquesta exposició va comptar amb 676 visites.

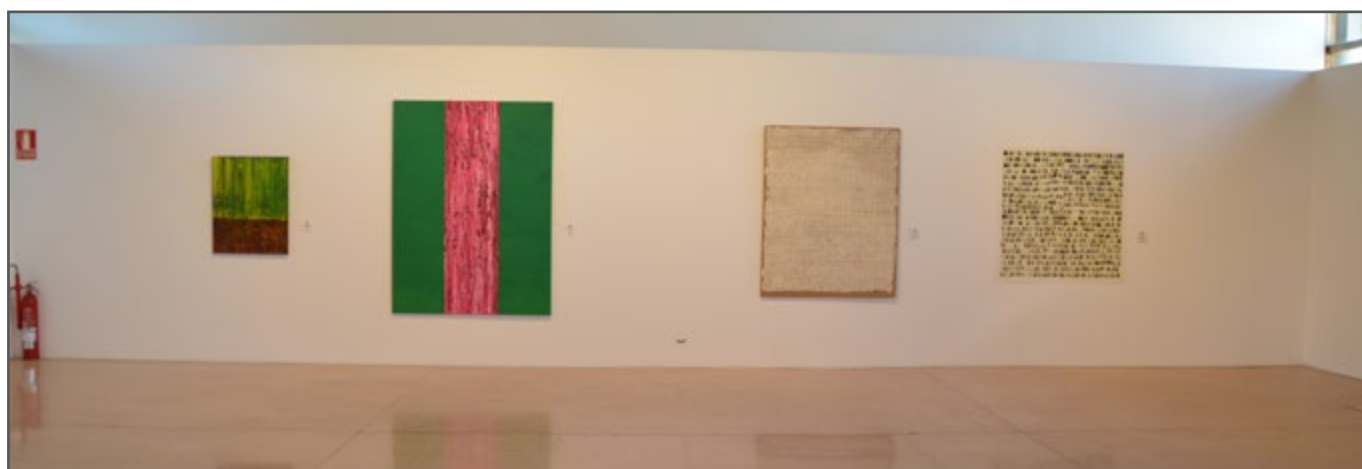
EXPOSICIÓ: "XIX BIENNIAL D'ART CONTEMPORANI CATALÀ 2014" - GENERALITAT DE CATALUNYA

TINGLADO 4

Del 23 de juliol al 30 d'agost de 2015

Després d'una convocatòria àmpliament repartida de tot el territori català a la qual hi varen concórrer 68 artistes, el jurat va seleccionar vuit joves creadors com a exponents de les últimes tendències plàstiques a Catalunya. Amb aquests artistes es fa una mostra itinerant per diferents indrets del nostre país.

Els artistes són: Albert Arribas i Forcada, nascut a Barcelona, viu a Blanes. Carles Azcón i Jutglà, nascut a Canberra –Austràlia-, viu a Cardedeu. Xiana Gómez i Díaz, nascuda a Lugo, viu a Barcelona. Sergio Mesa i Fernández, neix i viu a Manresa. Míriam Rialp i Bonet, neix i viu a Santa Coloma de Queralt, Irene Solà i Sáez, nascuda a Vic, viu a Malla. Bernat Soler i Mañé, neix i viu a Vilanova i la Geltrú i Ruth Sòria i Vidal, nascuda a Santa Coloma de Gramenet, viu a Badalona.

El jurat format per Lluís Campins, director del Museu de Sant Cugat, Josep Canals, galerista i director de la Biennial; Albert Mercadé, director de la Fundació Arranz-Bravo; Arnau Puig, crític d'art, historiador i filòsof; Dra. Mar Redondo, Vice-degana de Cultura de la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona i Aureli Ruíz, artista plàstic i visual de Reus, els ha escollit per la seva qualitat i excel·lència.

Aquesta exposició va comptar amb 795 visites.

EXPOSICIÓ: "DOS ANYS DE FET A TARRAGONA" - FOTOGRAFIES DE DAVID OLIE

TINGLADO 4

Del 8 de setembre al 4 d'octubre de 2015

193 fotografies de David Oliete -amb aportacions d'Agustí Arévalo-. Algunes de les imatges seleccionades són inèdites, però totes tenen relació amb els temes i personatges tractats en els primers dos anys de vida de la revista. L'exposició, pensada per commemorar el segon aniversari del FET, s'inaugura coincidint amb l'aparició del número 13 de la revista .

Concepte 'Dotze espais. Dotze persones', la part principal de la mostra ofereix 65 fotografies.

Els espais seleccionats són: l'antiga fàbrica de Chartreuse, la Savinosa, la Tabacalera, el Teatre Metropol, l'antic Pòsit de pescadors, l'actual presó, la Cooperativa Obrera, el Banc d'Espanya, el Mercat, la Laboral i la mesquita de Camp Clar. Un espai especial està dedicat a Santa Tecla, amb vuit imatges captades durant les festes de 2013 i 2014.

Les persones protagonistes són la historiadora Maria Antònia Ferrer, el fotògraf Lluç Queralt, el jesuïta Francesc Xammar, la magistrada Rosa M. Virolés, el cantant Lluís Gavalrà, el científic Joan Guinovart, la periodista Griselda Pastor, el baríton Àngel Òdena, el químic Anton Valero, l'actor Joan Negrié, l'escriptora Coia Valls i el matemàtic Manel Sanromà.

La mostra es completa amb 128 fotografies més, de tamany més petit que tenen com a eix conductor la presència de molts protagonistes d'històries que ha explicat la revista. Històries de tota mena, vinculades a la cultura, l'emprenedoria, la formació, la universitat o el teixit social. Persones anònimes que donen vida a la ciutat. El mosaic d'imatges pretén ser un reconeixement simbòlic del FET a la gent que fa coses per Tarragona.

Aquesta exposició va comptar amb 1584 visites.

EXPOSICIÓ: "75 ANIVERSARI DE LA GERMANDAT DE NOSTRE PARE JESÚS DE LA PASSIÓ"

REFUGI 1

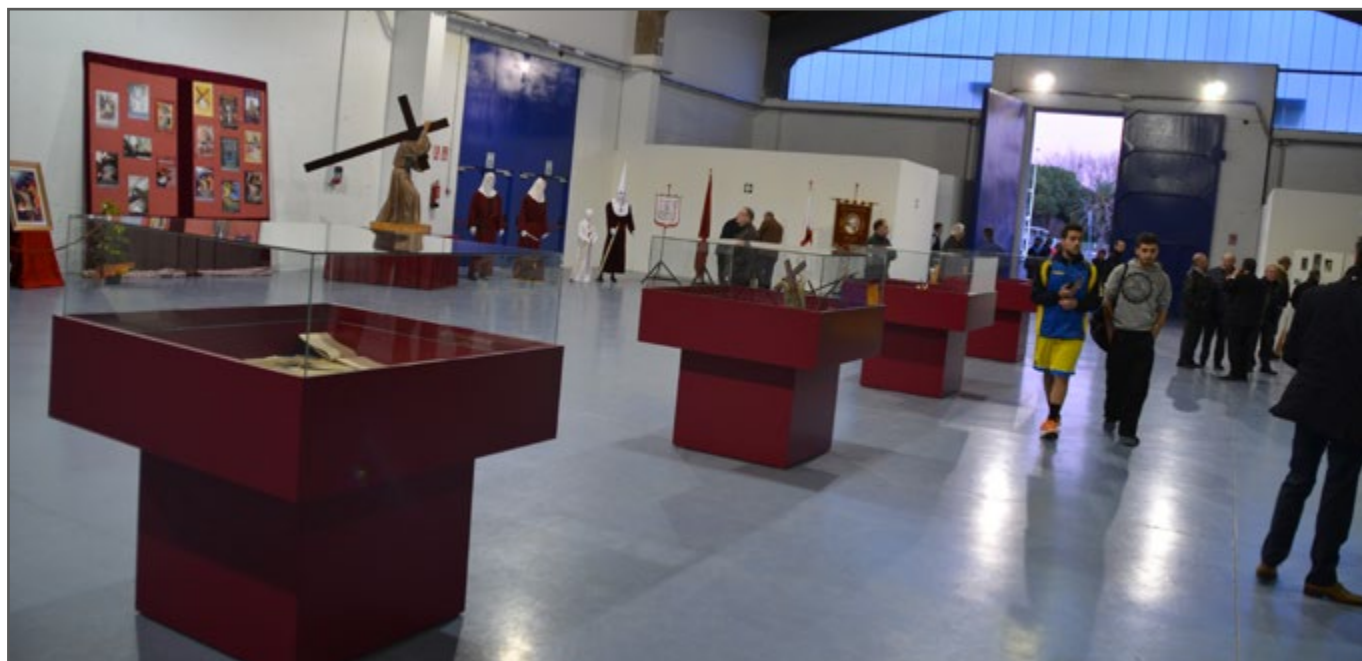
Del 5 al 21 de març de 2015

Exposició commemorativa dels 75è Aniversari de la Germandat de Nostre Pare Jesús de la Passió, una entitat que va néixer el 16 de Gener de 1940, en plena post-guerra, i que domicilià els seus actes a la Parròquia de Sant Joan Baptista.

L'entitat, de la mà de Martí Marias Magrinyà i Josep Mª Tarrassa Alvira, ambdós lligats a Ràdio Tarragona, aglutinà gent interessada en donar una empenta a la celebració i que en aquell moment no participaven amb cap altra confraria.

El Dimecres Sant del mateix any, es beneí la imatge del Jesús de la Passió, obra de l'escultor aragonès Felipe Coscolla de Ribagorza, així com el penó.

La Germandat caigué en desgràcia quan l'Agost de 1973 (quan la figura de Jesús comptava 33 anys) la imatge de Coscolla es cremà en un fortuït incendi al magatzem on es desava.

Al llarg dels anys però, la Germandat ha sabut recuperar l'empenta i ha arribat a processionar 5 misteris diferents. En l'actualitat tan sols surten l'Entrada de Jesús a Jerusalem el Diumenge de Rams, i l'Amenòs el Dimecres i Divendres Sant, a excepció d'enguany, doncs la figura de Saumells processionarà el Dimecres Sant per celebrar l'efemèride del 75è Aniversari.

L'exposició que presentem, pretén mostrar tot el patrimoni artístic i cultural que la Germandat ha fet seu al llarg d'aquests 75 anys. D'entre tot el patrimoni cal destacar les diferents imatges del Jesús de la Passió: El Coscolla de 1940 (del qual tan sols queden les restes cremades de la figura), El Pla de 1987, El Saumells de 1993, l'Entrada de Jesús a Jerusalem de 2002 i l'Amenòs de 2008. També el penó fundacional de 1940, així com diferents documents i actes (entre elles la fundacional) del segle passat.

El visitant podrà fer-se una idea fidel d'una de les entitats de la Setmana Santa tarragonina més vives, doncs duu a terme dues processons prou conegudes com son La Processó de Diumenge de Rams i la Processó del Dolor.

Aquesta exposició va comptar amb 1901 visites.

EXPOSICIÓ: "TROBADA D'ENTITATS CATALANES DE BONSAI A TARRAGONA" - SOSHUN 2015

REFUGI 1

Del 12 al 15 de març de 2015

La paraula Soshun, es pot interpretar com a despertar de la primavera a les acaballes de l'hivern. Per als japonesos, la màxima expressió d'aquest període estaria en la floració dels Umes o la universalment més coneguda dels cireres o Sakura. En certa forma i sense arribar a la transcendència que esdevé per a ells aquest intens moment, el símil al nostre país estaria en la visió dels camps d'ametllers florits.

Per segona vegada tornen a realitzar una exposició a l'estació que què al Japó es celebra la més coneguda de les exposicions de bonsai la Kokufu, punt de referència de tots els amants d'aquest art.

Aquesta exposició va comptar amb 1092 visites.

EXPOSICIÓ: "FACE TO FACE" - SABALA & F.M.G
REFUGI 1
Del 15 de maig al 5 de juliol de 2015

"Face to Face", una mirada a 30 anys de la pintura de gran format

L'any 2005, amb motiu d'Art Basel Miami Beach, FMG i Sabala van desenvolupar el projecte ClímaX en l'espai cedit per Goldman Properties a Wynwood Art District, avui centre neuràlgic de l'art contemporani a Miami. Llavors, ja tenien consolidada la idea i l'empenta de dur a terme el repte pictòric "Face to Face". Tan sols era qüestió de trobar un gran espai que donés cabuda a la seva immensa obra. Encara recordo vivament l'entusiasme i la convicció amb què em varen fer partícip.

Ara, el gran espai de 2500 m2 del Refugi 1 del Port de Tarragona els brinda l'ocasió. I es queda petit per acollir la magnífica i ambiciosa antologia que ens mostra resumida l'expressió d'una llarga i vital, i també apassionada, trajectòria pictòrica compartida.

Els artistes FMG i Sabala encaren, en aquesta exposició, el recorregut artístic de més de tres dècades de vida i art en comú, amb un total de 54 obres que expressen l'evolució de tots dos i les inflexions dels seus treballs. Dos camins paral·lels que cadascú desenvolupa de manera diferent, segons la seva pròpia personalitat i interessos, però on la força, el color i l'humor es donen la mà.

FMG és un pintor de síntesis. L'abstracció com a forma discursiva. El seu art el formen traços de pensament, les seves imatges són mentals i obeeixen a una preocupació per entendre el món real. Des d'aquesta inquietud, barreja l'abstracte amb el concret, una pintura que valora l'espai i la forma, "caps surant ingràvids en un univers metafísic on la realitat és simbòlica". La seva pintura plana i neta busca contrastos i oposats.

Sabala, des d'una posició rebel i provocadora com a forma d'entendre la vida, realitza el seu treball en absoluta llibertat creativa, triant el personatge femení i el seu context social com a una iconografia essencial de la seva obra, amb una mirada crítica de l'escena plena d'humor. La dona en primer pla. Senyores grasses amb trets rodons i nassos grossos però alhora femenines i sensuais, sempre abrigades amb dolces perles, en un constant joc lúdic amb la rutina quotidiana. Elles són les protagonistes més enllà de "la barrera del pudor".

"Ens divertim pintant i volem que la gent també es diverteixi mirant la nostra pintura", és una expressió freqüent i recurrent que manifesten ells.

Aquesta exposició va comptar amb 1808 visites.

EXPOSICIÓ: "100 ANYS DE PASSIÓ PEL TENNIS A TARRAGONA" - CLUB TENNIS TARRAGONA
REFUGI 1
Del 23 d'octubre al 15 de novembre de 2015

El tema de l'exposició es per commemorar la celebració dels 100 anys de tennis a la ciutat de Tarragona.

El Tennis Tarragona com a part molt important dins d'aquesta historia va impulsar aquesta iniciativa del centenari i organitza aquesta exposició conjuntament amb la Federació Catalana i Espanyola.

Entre altres objectes es destaquen:

- L'Evolució dels Jocs Olímpics
- Les 5 copes Federació guanyades per Espanya
- Records de la Copa Davis
- Objectes històrics del Club Tennis Tarragona
- Trofeus dels Concursos Internacionals dels anys 1903 al 1908 com la Copa del Rei de l'any 1904 guanyada per l'Ernesto Witty i el Trofeu Conde de Godó de l'any 1953

I objectes, roba i raquetes antigues dels darrers anys , com per exemple, la raqueta d'Alfonso XIII entre d'altres.

Aquesta exposició va comptar amb 529 visites.

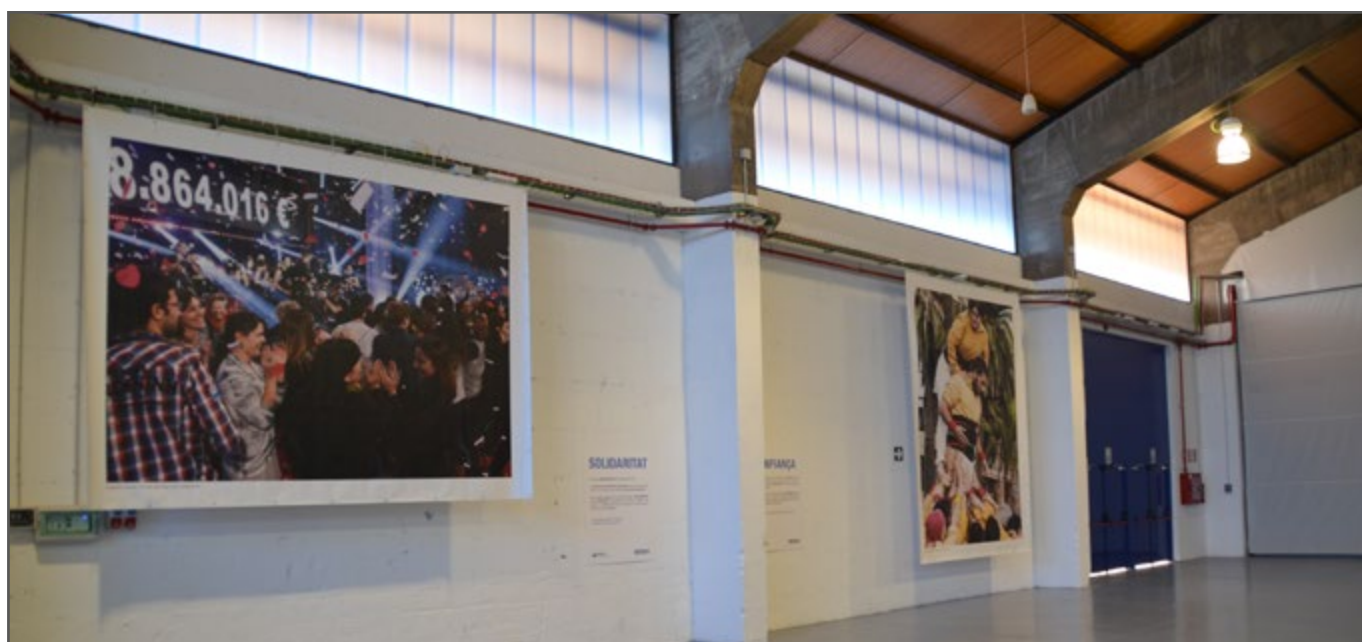
**EXPOSICIÓ: "UNA MIRADA ALS VALORS DE LA MARATÓ DE TV3" - FUNDACIÓ LA MARATÓ DE TV3
REFUGI 1**

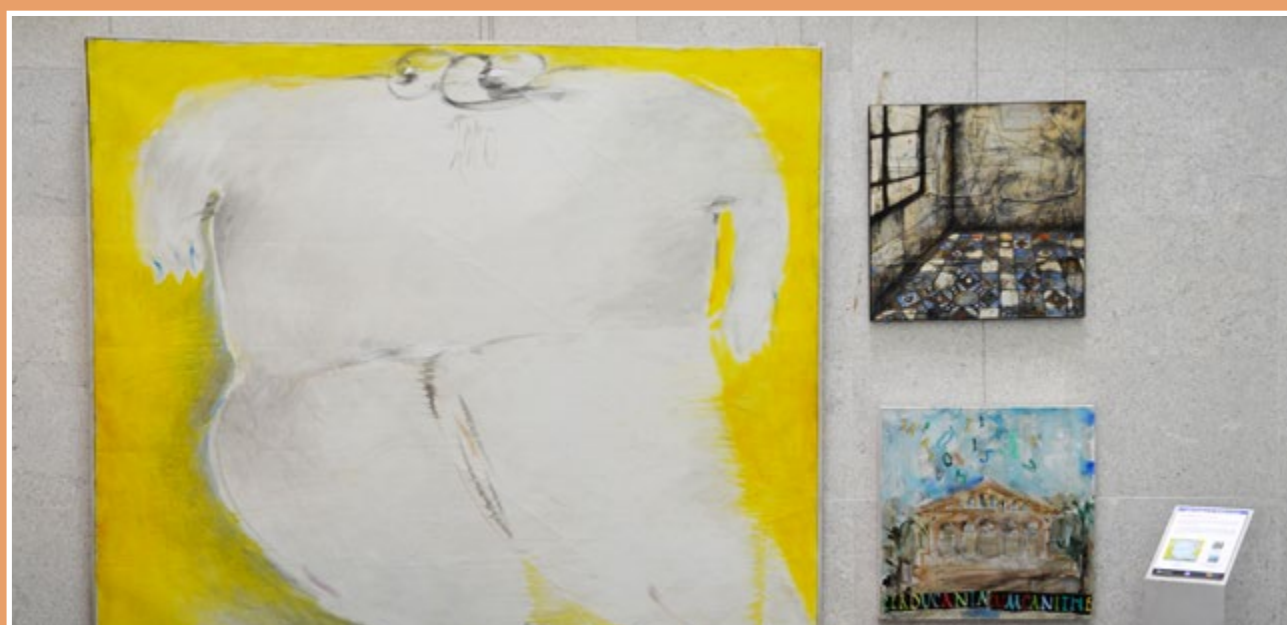
Del 20 de novembre al 20 de desembre de 2015

Aquesta exposició fotogràfica reflecteix el vessant més emotiu dels protagonistes de petites i grans accions que fan única La Marató. Fem visibles els valors inherents a la societat captats per una càmera fotogràfica i agraïm, alhora, a la societat-persones i col·lectius la consolidació d'un projecte creat per la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals fa 24 anys.

La Fundació ha comptat amb la col·laboració inestimable de l'Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya per fer possible aquesta mostra. Més de setanta alumnes voluntaris d'aquesta institució han recorregut Catalunya darrera d'una càmera per fer immortal el gran batec que viu la societat al voltant la Marató.

Aquesta exposició va comptar amb 207 visites.

4

Fons d'Art del Port de Tarragona

Fondo de Arte del Port de Tarragona

El mes de juny de l'any 1986 va ser quan es va obrir el Moll de Costa a la ciutat de Tarragona. Per fer-ho possible, es van haver de rehabilitar els antics tinglados d'aquest moll i es van destinar, principalment, a activitats culturals, socials i d'esbarjo. També es van fer obres d'urbanització del Moll de Costa i, amb els anys, s'hi va anar afegint també els magatzems que anomenem refugis.

A partir de l'any 1988, al Tinglado 2 del Moll de Costa, es van iniciar una sèrie d'exposicions amb una línia molt clara i trencadora, que ha fet que el Port de Tarragona i la nostra ciutat fossin, per aquest motiu, coneguts i reconeguts arreu. Els treballs que s'hi han mostrat han estat sempre referents de l'art contemporani amb marcades línies conceptuals. De fet, va ser amb la primera exposició col·lectiva, "Culminació d'un entorn", quan el Fons d'Art del Port de Tarragona va començar a caminar, amb la donació de la peça La distància més curta de l'artista Perejaume.

Aquests darrers anys, el Port de Tarragona, mitjançant el Centre d'Estudis Marítims i d'Activitats del Port de Tarragona (CEMAPT), ha anat gestionant aquests espais, dotant-los d'una intensa activitat cultural i social que ha merescut el reconeixement del públic i de la crítica.

Durant aquests anys, molts artistes han fet donació d'obres i treballs que, dia a dia, engrandeixen aquest fons, i actualment el fons està integrat per una vuitantena de peces. Cal subratllar que s'hi troben representades diverses disciplines: escultura, fotografia, gravat, etc., però sobretot en destaca la pintura. Diversos són també els estils que la conformen, tant figuratius com els que podem considerar dins l'abstracció lírica o geomètrica.

La intenció del Port de Tarragona sempre ha estat fer pedagogia i apropar la cultura i l'art al públic.

Al llarg d'aquest exercici s'ha treballat en la catalogació, classificació i conservació de totes les peces que formen part del Fons. També s'ha fet una sessió fotogràfica de cada una de les peces que faltaven per catalogar.

Relació de les obres que els artistes han cedit enguany per al Fons d'Art del Port de Tarragona.

Mujer con alas negras, de la sèrie Gran Vía

David Beniliam

Còpia fotogràfica en procés: gelatino-bromur de plata
sobre paper baritat - 3/100

30 x 40 cm

2007

Mujer cupletista, de la sèrie Gran Vía

David Beniliam

Còpia fotogràfica en procés: gelatino-bromur de plata
sobre paper baritat - 5/100

40 x 30 cm

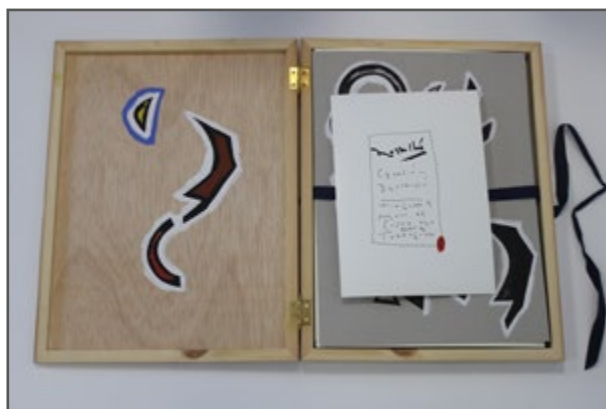
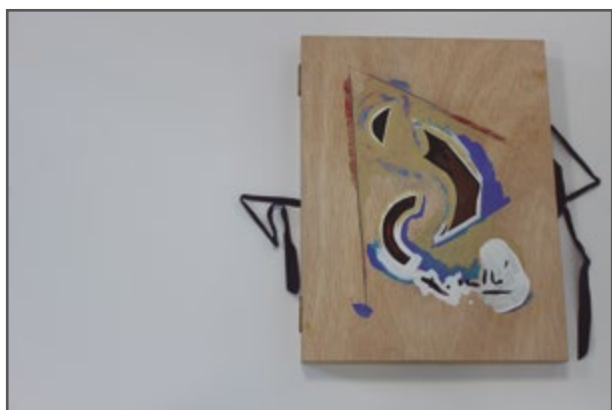
2007

Tots som Europa Unida
Ramón Llinàs i Vila
 Acrílic sobre tela de lli reciclat
 260 x 200 cm
 2014

Gegant blava - Sèrie UniversUs 2015 T4MCPT
Rosa Ciurana
 Mixta: sobre fusta
 100 x 80 cm
 2015

Opus-Dadà / Creació - Destrucció

Josep Maria Rosselló

Peça única (Llibre d'autor en caixa de fusta policromada de 50 x 35 cm amb presentació de Pier Paolo Passolini i cloenda de Carlos Izquierdo. Inclou fragments de l'obra de Josep Maria Rosselló i dels artistes: Foham Fonezs, Miquel Falgàs i Aureol Sanz. És producte de l'exposició Creació - Destrucció.)

50 x 35 cm
 2005

Cànida de la sèrie Etiops
Ram Giner
 Fotografia
 24 x 18 cm
 2010

Olor de la Memòria
FMG
 Mixta sobre fusta
 200 x 22 cm
 1997

Convivència o Competència
SABALA
 Oli / mixta / lli
 50 x 150 cm
 2014

Exposició a Riudecanyes

El mes de març vam col·laborar amb l'Ajuntament de Riudecanyes en una exposició dedicada al mar on es van enviar obres de Joan Fontcuberta, Béatrice Bizot, Carme Riera, Luis Moret i Sergi Aguilar.

Exposició sobre el mar a Riudecanyes
Joan Fontcuberta

Exposició *Pedra Seca* de Jordi Fulla

Durant aquest exercici, el Fons d'Art del Port de Tarragona ha col·laborat per tal de poder oferir als visitants del Tinglado 2 del Moll de Costa amb l'exposició *Pedra Seca* de l'artista Jordi Fulla.

Pedra Seca
 Jordi Fulla

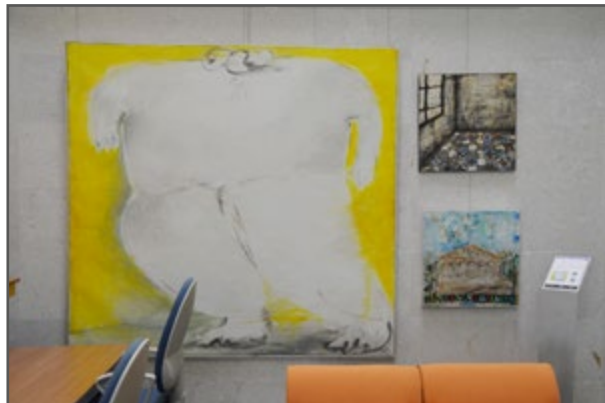
Fem visible el Fons d'Art

Per tal de fer visible el nostre Fons d'Art, s'ha creat un nou format expositiu al vestíbul de l'edifici del Port de Tarragona (passeig de l'Escullera, s/n) i que es pot visitar en hores d'oficina.

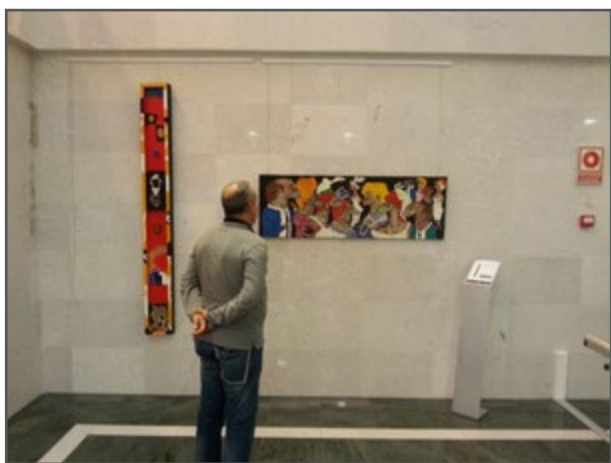
Trimestralment es van canviant les obres exposades amb la finalitat de donar a conèixer a poc a poc la nostra col·lecció.

Temporada primavera 2015
Jordi Biendicho

Dia de la dona - 8 de març
Sonia Ciscato - Anna Lentch - Carme Riera

Temporada hivern 2015
FMG - SABALA

Temporada estiu i tardor 2016
Josep Maria Rosselló

El mes de junio del año 1986 fue cuando se abrió el Moll de Costa a la ciudad de Tarragona. Para que fuera posible se tuvieron que rehabilitar los antiguos tinglados de este muelle, destinándolos principalmente a actividades culturales, sociales y de recreo. También se hicieron obras de urbanización del Moll de Costa y con los años se fueron añadiendo también los almacenes que denominamos refugios.

A partir del año 1988, en el Tinglado 2 del Moll de Costa, se iniciaron una serie de exposiciones con una línea muy clara y rompedora, que han hecho que el Port de Tarragona y nuestra ciudad fueran, por este motivo, conocidos y reconocidos en todo el mundo. Los trabajos que se han mostrado han sido siempre referentes del arte contemporáneo con marcadas líneas conceptuales. De hecho, fue con la primera exposición colectiva, "Culminació d'un entorn", cuando el Fondo de Arte del Port de Tarragona comenzó a caminar, con la donación de la pieza *La distància més curta* del artista Perejaume.

Durante estos últimos años, el Port de Tarragona, mediante el Centro de Estudios Marítimos i de Actividades del Port de Tarragona (CEMAPT), ha ido gestionando estos espacios dotándolos de una intensa actividad cultural y social, mereciendo el reconocimiento del público y de la crítica.

Durante estos años, dependiendo siempre del tipo de muestra, muchos artistas han hecho donación de obras y trabajos que día a día engrandecen este fondo y que actualmente está integrado por unas ochenta piezas. Se ha de subrayar que entre ellas se encuentran representadas diversas disciplinas: escultura, fotografía, grabado, etc., pero sobre todo destaca la pintura. Los estilos que la conforman son diversos, tanto figurativos como los que podemos considerar dentro de la abstracción lírica o geométrica.

En el transcurso del presente ejercicio se ha trabajado en la catalogación, clasificación y conservación de todas las piezas que forman parte del Fondo. También se ha hecho una sesión fotográfica de cada una de las piezas que faltaban por catalogar.

La intención del Port de Tarragona siempre ha sido hacer pedagogía y acercar la cultura y el arte al público.

Exposición en Riudecanyes

Durante el mes de marzo colaboramos con el Ayuntamiento de Riudecanyes en una exposición dedicada al mar donde enviamos obras de Joan Fontcuberta, Béatrice Bizot, Care Riera, Luis Moret i Sergi Aguilar.

Exposición *Pedra Seca* de Jordi Fulla

Durante este ejercicio, el Fondo de Arte del Port de Tarragona ha colaborado con la finalidad de poder ofrecer a los visitantes del Tinglado 2 del Moll de Costa con la exposición *Pedra Seca* del artista Jordi Fulla.

Hagamos visible el Fondo de Arte

Para hacer visible nuestro Fondo de Arte, se ha creado un nuevo formato expositivo en el vestíbulo del edificio del Port de Tarragona (passeig de l'escullera, s/n) y que se puede visitar en horas de oficina.

Trimestralmente se cambian las obras expuestas con la finalidad de dar a conocer poco a poco nuestra colección.

5 Museu del Port de Tarragona

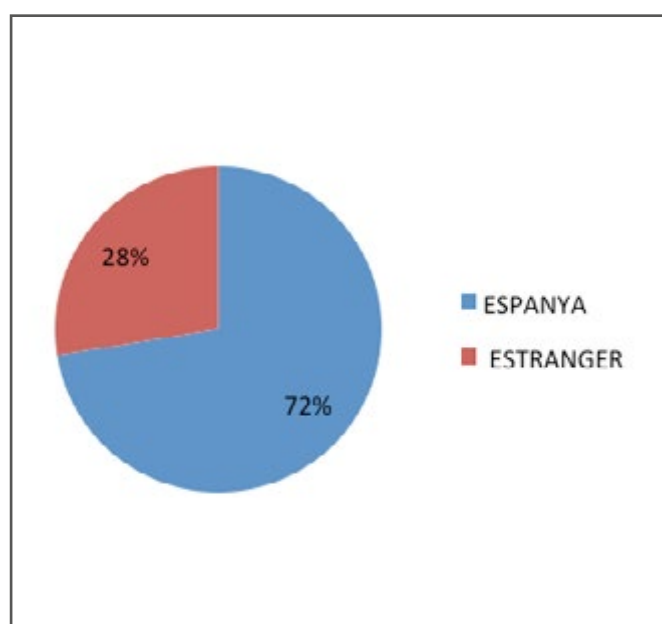
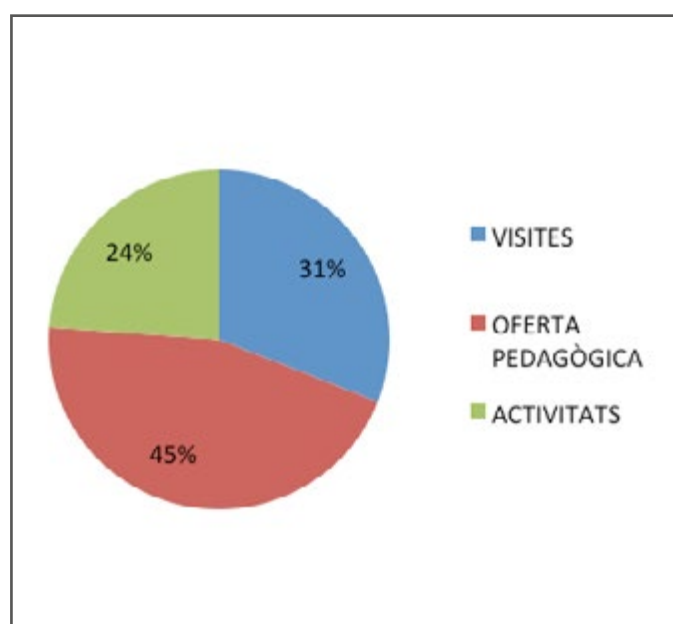
Museo del Port de Tarragona

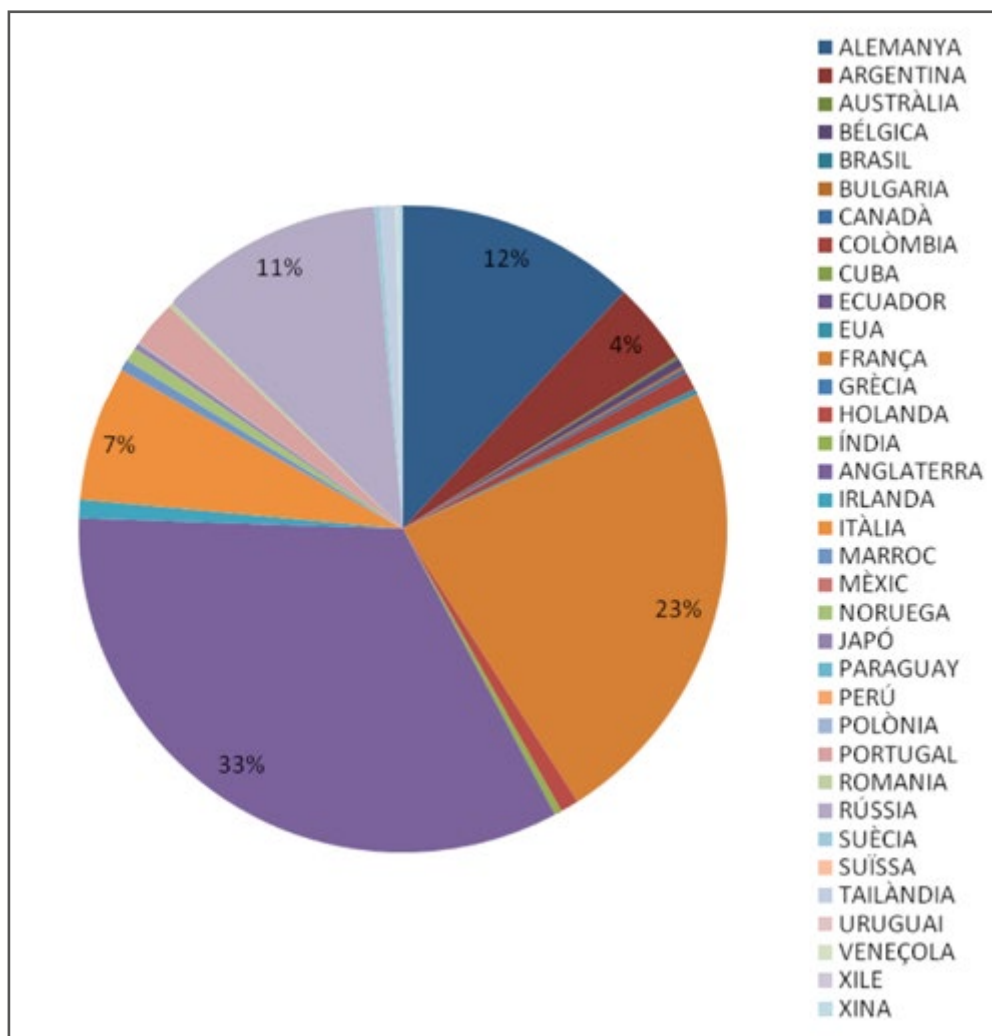

Aquest 2015 han visitat el Museu 22.086 usuaris, dels quals un 45% formen part de l'oferta pedagògica, un 31% pertanyen a les visites de caire individual, en grups o guiades i el 24% restant a diverses activitats programades des del Museu o per entitats externes. Cal anotar que el Museu de Fars no ha estat obert al públic però, malgrat això, el nombre de visites totals, no ha minvat.

Pel que fa a la procedència de les visites individuals hi ha una assistència del 28% de públic estranger, dins d'aquest sector destaquen els visitants d'Anglaterra en primer lloc, seguits dels de França, Alemanya i Rússia. Pel que fa als visitants procedents de l'Estat espanyol, el 81% correspon a Catalunya, essent la comarca del Tarragonès amb 3.674 visitants, la més important, és a dir, la nostra àrea d'influència.

	VISITES			OFERTA PEDAGÒGICA	ACTIVITATS		TOTAL
	INDIVIDUALS	GRUPS	GUIADES	EL MUSEU EDUCA	MUSEU	ENTITATS	
GENER	322			117	36		475
FEBRER	303	58		739	40	72	1212
MARÇ	371	250		1700	88	119	2528
ABRIL	485	65		1522	272	95	2439
MAIG	626	322	18	1757	400	1636	4759
JUNY	421	279	30	1061	295	47	2133
JULIOL	432	199		818	159	25	1633
AGOST	538	54		18	223	46	879
SETEMBRE	461	219	34	38	20		772
OCTUBRE	452		25	1158	78	71	1784
NOVEMBRE	444	16	45	937	193	191	1826
DESEMBRE	277	48	40	121	1039	121	1646
	5132	1510	192	9986	2843	2423	22086

Amb motiu del XV aniversari del Museu del Port de Tarragona i del XXV aniversari de l'Arxiu del Port de Tarragona, es va portar a terme l'activitat **Compartint la mar amb...** on es va exposar, periòdicament, el 'Document del Mes' acompanyat d'objectes del fons patrimonial del Museu. Hem aprofitat al públic, d'aquesta manera, temes específics de la nostra història com ara les obres i els laboratoris; el Moll de Costa; el comerç i tipologies de mercaderies; els senyals marítims; la pesca i els mestres d'aixa; l'activitat del rem del Club Nàutic. Puntualment aquesta col·laboració també ens ha permès aprofundir més enllà de l'exposició temporal, com es va fer el mes de novembre, dedicat als guardamolls i la policia portuària, amb motiu de la celebració del Dia de la Policia Portuària, programant la conferència **La policia portuària al servei de la comunitat portuària**, a càrrec de l'intendent en cap de la Policia Portuària del Port de Tarragona, Joan Bergadà.

En referència a les noves incorporacions, el 28 d'abril es va inaugurar l'**Espai Setge**, el qual mostra objectes vinculats amb la Guerra del Francès i la Milícia Urbana de Tarragona. L'acte d'inauguració ens va permetre gaudir de la conferència d'Adam Quigley **Sucesos de la artillería en los asedios de Tarragona de 1811 y 1813**. També els àmbits de l'Expansió i la Pesca s'han vist incrementats amb la incorporació d'aquarel·les del pintor Joan Baptista Plana, donades al Museu per la seva família.

També hem estat presents fora del Museu mitjançant els préstecs temporals d'objectes del nostre fons patrimonial. Els uniformes i el canó de l'Espai Setge han estat cedits, en diverses ocasions, a l'Associació Cultural Projecte Tarragona 1800. El model de bot de cadenes fou exposat a Riudecanyes amb motiu de la Fira anual que havia programat una exposició on el **Mar** n'era el fil conductor. També, l'exposició produïda pel Museu, **Ex-libris marítimi**, va ser cedida al Museu de la Mar de l'Ebre de Sant Carles de la Ràpita. El gravat dels atacs, setge i presa de Tarragona pels francesos el 28 de juny de 1811 per l'Armada francesa d'Aragó a les ordres del general Suchet va ser cedit per a l'exposició temporal **Deltebre I. Història d'un naufragi**, realitzada al Museu Nacional Arqueològic de Tarragona del març de 2015 a gener de 2016.

El Museu ha dut a terme un programa propi d'activitats orientat a un públic molt divers amb un total de 2.843 assistents:

- **Els Diumenges al Museu**, visites guiades per a conèixer la història del Port i la seva activitat.

- **Cicle de cinema dedicat al mar**, en col·laboració amb l'Associació Filmoteca Andrés de Andrés, projectant pel·lícules de diferents gèneres per tal de fer gaudir al públic amb musicals com els *Pirates de Dagoll Dagom*, clàssics com *Ben-Hur* o d'animació *Atlantis* per al públic infantil.

- **Jornades de Portes Obertes** amb el **XV aniversari del Museu del Port**, la **Nit dels Museus**, el **Dia Internacional dels Museus**, el **Dia Marítim Europeu** i la **XVII edició del Festival Romà de Tarragona -Tarraco Viva**.

- **Viatge a la Constel·lació Museu**, activitat conjunta programada pels museus i sales d'art de Tarragona amb motiu de la **Nit dels Museus** i amb el fil conductor del mar. L'objecte escollit per mostrar als visitants va ser el bot-balandre *Puça*, el qual es troba a l'àmbit de l'esport a la nostra exposició permanent.

- **Tarraco Viva**. Amb la realització de diverses activitats:

Conferència **Un contrapès excepcional i la gran balança pública (sacmarium) del port de Tarraco** a càrrec de Francesc Rodríguez i Joaquín Ruiz de Arbulo, catedràtic de la URV; activitat teatralitzada en la qual Tiberius Claudius Amiantus ens va explicar el comerç de vi pel Mare Nostrum; participació a la Fira de Roma als Museus del Món al Camp de Mart.

- **Dia Internacional dels Museus**. Presentació de l'activitat **Del Museu al Serrallo**, una visita guiada al barri pesquer per apropar-nos a la seva història i singularitat. Aquesta activitat també es va realitzar els divendres d'estiu dins el cicle **Les Nits del Museu**, que un any més, ha acollit prop de 400 participants. A la tardor es va incorporar a la programació dels **Diumenges al Museu**.

- **III Concurs Instagram Museu del Port. #molldecosta2015.** Aquest any el protagonista ha estat el Moll de Costa. Amb quaranta-tres participants i cent trenta-dues fotografies etiquetades a la xarxa amb el hashtag #molldecosta2015, es van lliurar tres premis i sis mencions especials, essent la guanyadora, Marta Coll Llorenç amb una original i creativa imatge.

Les col·laboracions amb la Biblioteca Pública de Tarragona, han seguit amb la VII i VIII edició de la ruta literària **El Serrallo vist pels escriptors**, realitzades al juny i al setembre, respectivament. L'organització conjunta entre ambdues institucions culturals van permetre fer la Viquimarató el Serrallo, amb la col·laboració de l' Amical Viquipèdia i diverses associacions del barri les quals van incorporar i ampliar, a l'enciclopèdia lliure de la Viquipèdia, informació i fotografies sobre termes relacionats amb aquest indret de Tarragona. Per les festes de Sant Pere vàrem portar a terme al Serrallo, contacontes **En Ramon "el Ranxero", de pescador a cuiner** amb xocolatada popular que va acollir un gran nombre de famílies. Amb el cicle **La Mar, bressol de contes. Contes des del bressol**, el qual es va iniciar el

mes de novembre, s'han presentat activitats orientades al públic familiar: **Ballmanetes. El port de la lluna** amb Montse Dulcet, **Voleu conèixer la Lloja?** i finalment **L'hora del conte. Josep "el Llucet", pescador de palangre al Serrallo** amb Imma Pujol.

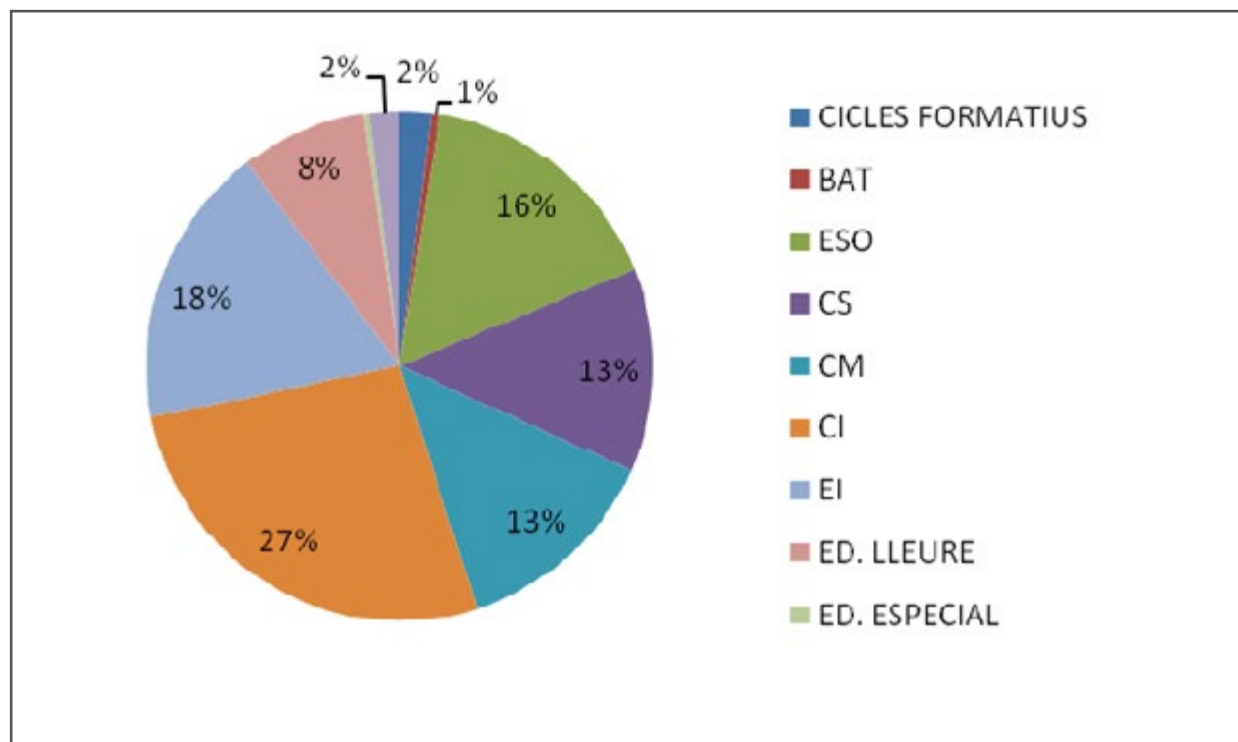
La sala d'actes del Museu ha estat el punt de reunió de diverses entitats com l'Associació de Pescadors de Canya, la Societat d'Exploracions Submarines, UGT, FLUOR o Gonvarri. Vinculat amb el Museu o la seva temàtica a l'octubre, l'autor Ignasi Revés va presentar el seu llibre **Històries**

del mar de la costa Daurada i el Delta de l'Ebre; al mes de febrer i, com a complement, a l'exposició **A distinct vision** del fotògraf Greg Gorman, es va realitzar una *master class*. Amb funció docent un altre cop va servir per acollir durant tres dies a la tripulació del vaixell escola noruec *Christian Radich*. Al mes de novembre, una activitat commemorativa, entorn d'un dels comerços degans del barri del Serrallo: Mercè Toldrà ens va parlar de la trajectòria de 70 anys d' **Efectos Navales Ortiz**.

Amb **El Museu Educa**, 9.986 escolars han portat a terme el nostre programa educatiu. La proposta **Museu del Port a la vista**, ha tingut una assistència total de 7.267 nens i nenes tant de l'àmbit docent com del lleure. Amb **Vine al Port** ens han visitat i realitzat diverses activitats a les nostres instal·lacions 2.719 escolars.

Si parlem de nivells educatius, Cicle Inicial d'Educació Primària aporta un 27% i Educació Infantil un 18%, raó per la qual l'activitat més demandada del programa pedagògic propi del Museu ha estat **En sabràs... la tira!**, orientada específicament a aquests nivells amb un 24,6% del total. L'ha seguit **Coneguem el Port**, proposta adaptada a totes les edats, amb un 19,3%. i l'activitat centrada en la pesca a Tarragona i la visita a la Llotja segueix omplint les tardes amb un 17.3%.

Seguint amb la col·laboració amb la Direcció d'Instal·lacions i Medi Ambient del Port de Tarragona amb el projecte **El Museu amb el Medi Ambient** i dins el programa de la **Setmana de la Ciència**, al mes de novembre es va iniciar l'activitat **Descobreix el sol del Port**, orientada a Cicle Superior de Primària i ESO, amb una assistència d'un centenar de noi i noies.

El conveni amb la Universitat Rovira i Virgili ha permès que diversos estudiants realitzin les seves pràctiques de pedagogia i museologia amb nosaltres; d'aquí ha sorgit el projecte **Petit món pirata**, específic per als nivells d'Educació Infantil, També es va realitzar, juntament amb l'activitat **Un mar de peixos**, dins el programa **Setmana Santa amb els més petits**, cobrint la demanda en el sector del lleure en aquestes dates de vacances escolars.

Sant Jordi amb les escoles, un any més, ha acollit a 148 escolars de Tarragona, els quals van realitzar el seu exlibris marítim personalitzat i un punt de llibre tematitzat, en l'Any de les Biblioteques, amb un poema d'Olga Xirinacs.

El Museu va estar present al Parc Infantil de Nadal amb el taller **Porta't el mar a casa!**, per a infants de 3 a 8 anys. A prop de 900 nens i nenes van realitzar una original felicitació nadalenca amb motius marins.

Les **xarxes socials** ens permeten un contacte permanent amb els nostres usuaris. La plana de **Facebook** compta actualment amb 3.251 likes que han rebut 216 actualitzacions d'estat del Museu, activitats i fotografies dels actes realitzats al llarg aquest any. **Twitter**, amb 398 seguidors, també ens ha permès informar, puntualment, als seus usuaris de les activitats, amb una mitjana mensual de 254,5 visites al perfil i unes 42 mencions.

Al llarg de l'any s'han realitzat diverses tasques de manteniment de l'exposició permanent, així com la restauració de col·leccions, destacant, la de l'equipament del bus. El departament de Modelisme ha continuat treballant, entre d'altres projectes, en la construcció del model del vapor Montsant.

El fons del Museu s'ha vist incrementat gràcies a diverses donacions. Al gener Xavier Bas Vidal ens va entregar 52 imatges de temàtica esportiva, als quals en el mes de març s'hi van afegir 117 objectes de la Família Serres-Cirujeda vinculats, majoritàriament, amb l'esport del rem de mitjan segle XX a la ciutat. També l'Espai Setge exposa, actualment, material arqueològic cedit, temporalment, per Josep Companys Plana.

Fer finalitzar aquest informe anual destacarem les 1.602 fitxes introduïdes a l'arxiu fotogràfic, 39 llibres al fons de la Biblioteca i 150 entrades i un centenar més de modificacions a l'inventari de col·leccions Museumplus.

El fet de continuar amb les programacions habituals del Museu ens permet concloure que tenim un públic fidel en cadascuna d'aquestes vessants i ens encoratgen a renovar i millorar en les nostres propostes.

Este 2015 han visitado el Museo 22.086 usuarios, de los cuales un 45% forman parte de la oferta pedagógica, un 31% pertenecen a las visitas individuales, en grupos o guiadas y el 24% restante a diversas actividades programadas desde el Museo o por entidades externas. Cabe mencionar que el Museo de Faros no ha estado abierto al público pero, a pesar de ello, el número de visitas totales, no ha disminuido.

En cuanto a la procedencia de las visitas individuales hay una presencia del 28% de público extranjero, y dentro de este sector destacan los visitantes de Inglaterra en primer lugar, seguidos de los de Francia, Alemania y Rusia. Por lo que se refiere a visitantes procedentes del Estado español, el 81% corresponde a Cataluña, siendo la comarca del Tarragonés con 3.674 visitantes, la más importante, es decir, nuestra área de influencia.

Con motivo del XV aniversario del Museo del Port de Tarragona y del XXV aniversario del Arxivo del Port de Tarragona, se llevó a cabo la actividad **Compartint la mar amb...** donde se expusieron, periódicamente, el 'Document del Mes' acompañado de objetos del fondo patrimonial del Museo. Se ha acercado al público, de esta manera, temas específicos de nuestra historia como por ejemplo las obras y los laboratorios; el Moll de Costa; el comercio y tipologías de mercancías; las señales marítimas; la pesca y los maestros de ribera; la actividad del remo del Club Náutico. Puntualmente esta colaboración también ha permitido profundizar más allá de la exposición temporal, como se hizo en el mes de noviembre, dedicado a los guardamuelles y la policía portuaria, con motivo de la celebración del Día de la Policía Portuaria, programando la conferencia **La policia portuària al servei de la comunitat portuària**, a cargo del intendente en jefe de la Policía Portuaria del Port de Tarragona, Joan Bergadà.

En referencia a las nuevas incorporaciones, el 28 de abril se inauguró el **Espai Setge**, el cual muestra objetos vinculados con la Guerra de la Independencia Española y la Milicia Urbana de Tarragona. El acto de inauguración permitió disfrutar de la conferencia de Adam Quigley **Sucesos de la artillería en los asedios de Tarragona de 1811 y 1813**. También los ámbitos de la Expansió y la Pesca se han visto incrementados con la incorporación de acuarelas del pintor Joan Baptista Plana, donadas al Museo por su familia.

También hemos estado presentes fuera del Museo mediante los préstamos temporales de nuestro fondo patrimonial. Los uniformes y el cañón del Espai Setge han sido cedidos, en diversas ocasiones, a la Associació Cultural Projecte Tarragona 1800. El modelo de bote de cadenas fue expuesto en Riudecanyes con motivo de la Feria anual que había programado una exposición donde el **Mar** era el hilo conductor. También, la exposición producida por el Museo, **Ex-libris maritim**, fue cedida al Museo de la Mar de l'Ebre de Sant Carles de la Ràpita. El grabado de los ataques, asedio y toma de Tarragona por los franceses el 28 de junio de 1811 por la Armada francesa de Aragón a las órdenes del general Suchet fue cedido para la exposición temporal **Deltebre I. Història d'un naufragi**, realizada en el Museo Nacional Arqueològic de Tarragona de marzo de 2015 a enero de 2016.

El Museo ha llevado a cabo un programa propio de actividades orientado a un público muy diverso con un total de 2.843 asistentes:

- **Els Diumenges al Museu**, visitas guiadas para conocer la historia del Port y su actividad.

- **Ciclo de cine dedicado al mar**, en colaboración con l'Associació Filmoteca Andrés de Andrés, proyectando películas de diferentes géneros con tal de hacer disfrutar al público con musicales como los Pirates de Dagoll Dagom, clásicos como Ben-Hur o de animación Atlantis para el público infantil.

- **Jornades de Portes Obertes** con motivo del **XV aniversario del Museo del Port**, la **Nit dels Museus**, el **Día Internacional de los Museus**, el **Día Marítimo Europeo** i la **XVII edición del Festival Romà de Tarragona- Tarraco Viva**.

- **Viatge a la Constel·lació Museu**, actividad conjunta programada para los museos y salas de arte de Tarragona con motivo de la **Nit dels Museus** y con el hilo conductor del mar. El objeto elegido para mostrar a los visitantes fue el bote-balandro Pulga, el cual se encuentra en el ámbito del Esport en nuestra exposición permanente.

- **Tarraco Viva**. Con la realización de diversas actividades:

Conferencia **Un contrapès excepcional i la gran balança pública (sacomarium) del port de Tarraco** a cargo de Francesc Rodríguez y Joaquín Ruiz de Arbulo, catedrático de la URV; actividad teatralizada en la cual **Tiberius Claudius Amiantus** explicó el comercio del vino por el Mare Nostrum; participación en la Fira de Roma als Museus del Món en el Camp de Mart.

- **Día Internacional de los Museos**. Presentación de la actividad **Del Museu al Serrallo**, una visita guiada al barrio pesquero para acercarnos a su historia y singularidad. Esta actividad también se realizó los viernes de verano dentro del ciclo **Les Nits del Museu**, que un año más, acogió a cerca de 400 participantes. En el otoño se incorporó a la programación de los **Diumenges al Museu**.

- **III Concurso Instagram Museu del Port #moldecosta2015**. Este año el protagonista ha sido el Moll de Costa. Con cuarenta y tres participantes y ciento treinta y dos fotografías etiquetadas en la red con el hashtag #moldecosta2015, se entregaron tres premios y seis menciones especiales, siendo la ganadora, Marta Coll Llorenç con una original y creativa imagen.

Las colaboraciones con la Biblioteca Pública de Tarragona, han seguido con la VII y VIII edición de la ruta literaria **El Serrallo vist pels escriptors**, realizadas en junio y septiembre, respectivamente. La organización conjunta entre ambas instituciones culturales permitió realizar la **Viquimarató el Serrallo**, con la colaboración del Amical Viquipèdia y diversas asociaciones del barri las cuales incorporaron y ampliaron, en la enciclopedia libre de la Viquipèdia, información y fotografías sobre temas relacionados con este lugar de Tarragona. Por las fiestas de San Pedro llevamos a cabo en el Serrallo, el cuentacuentos **En Ramon "el Ranxero", de pescador a cuiner** con chocolatada popular que acogió a un gran número de familias. Con el ciclo **La Mar, bressol de contes. Contes des del bressol**, el cual se inició en el mes de noviembre, se han presentado actividades orientadas al público familiar. **Ballmanetes. El port de la lluna** con Montse Dulcet, **Voleu conèixer la Llotja?** Y, finalmente, **L'hora del conte. Josep "el Llucet", pescador de palangre al Serrallo** con Imma Pujol.

La sala de actos del Museo ha sido punto de reunión de diversas entidades como la Associació de Pescadors de Canya, la Societat d'Explotacions Submarines, UGT, FLUOR o Gonvarri. Vinculado con el Museo o su temática en octubre, el autor Ignasi Revés presentó su libro **Històries del mar de la Costa Daurada i el Delta de l'Ebre**; en el mes de febrero y, como complemento, en la exposición **A distinct vision** del fotógrafo Greg Gorman, se realizó una *master class*. Con función docente otra vez sirvió para acoger durante tres días a la tripulación del barco escuela noruego *Chritian Radich*. En el mes de noviembre, una actividad conmemorativa, sobre uno de uno de los comercios decanos del barrio del Serrallo: Mercè Toldrà habló de la trayectoria de 70 años de **Efectos Navales Ortiz**.

Con **El Museu Educa**, 9.986 escolares llevaron a cabo programas educativos. La propuesta **Museu del Port a la vista** ha tenido una asistencia total de 7.267 niños y niñas tanto del ámbito docente como del ocio. Con **Vine al Port** han visitado y realizado diversas actividades en nuestras instalaciones 2.719 escolares.

Si hablamos de niveles educativos, el Ciclo Inicial de Educación Primaria aporta un 27% y Educación Infantil un 18%, razón por la cual la actividad más demandada del programa pedagógico propio del Museo ha sido **En sabràs... la tira!**, orientada específicamente a estos niveles con un 24,6% del total. Le han seguido **Coneguem el Port**, propuesta adaptada a todas las edades, con un 19,3% y la actividad centrada en la pesca en Tarragona y la visita a la Lonja sigue llenando las tardes con un 17,3%.

Se ha continuado con la colaboración de la Dirección de Instalaciones y Medio Ambiente del Port de Tarragona en el proyecto **El Museu amb el Medi Ambient** y dentro del programa de la **Setmana de la Ciència**, orientada a Ciclo Superior de Primaria y ESO, con una asistencia de un centenar de chicos y chicas.

El convenio con la Universitat Rovira i Virgili ha permitido que diversos estudiantes realicen sus prácticas de pedagogía y museología con el Museo; de ahí ha surgido el proyecto **Petit món pirata**, específico para los niveles de Educación Infantil. También se realizó, juntamente con la actividad **Un mar de peixos**, dentro del programa **Setmana Santa amb els més petits**, cubriendo la demanda del sector de ocio en estas fechas de vacaciones escolares.

Sant Jordi amb les escoles, un año más, ha acogido a 148 escolares de Tarragona, los cuales realizaron su ex-libris marítimo personalizado y un punto de libro tematizado, en el Año de las Bibliotecas, con un poema de Olga Xirinacs.

El Museo estuvo presente en el Parque Infantil de Navidad con el taller **Porta't el mar a casa!**, para niños de 3 a 8 años. Cerca de 900 niños y niñas realizaron una original felicitación navideña con motivos marinos.

Las **redes sociales** han permitido un contacto permanente con nuestros usuarios. La página de **Facebook** cuenta actualmente con 3.251 likes que han recibido 216 actualizaciones del estado del Museo, actividades y fotografías de los actos realizados a lo largo de este año. **Twitter**, con 398 seguidores, también ha permitido informar, puntualmente, a sus usuarios de las actividades, con una media mensual de 254,5 visitas al perfil y unas 42 menciones.

A lo largo del año se han realizado diversas tareas de mantenimiento de la exposición permanente, así como la restauración de colecciones, destacando, la del equipamiento del buzo. El departamento de Modelismo del Museo ha continuado trabajando entre otros proyectos, en la construcción del modelo del vapor *Montserrat*.

El fondo del Museo se ha visto incrementado gracias a diversas donaciones. En enero Xavier Bas Vidal entregó 52 imágenes de temática deportiva, a las que en el mes de marzo se añadieron 117 objetos de la Familia Serres-Cirujeda vinculados, mayoritariamente, con el deporte del remo de mediados del siglo XX en la ciudad. También el Espai Setge expone, actualmente, material arqueológico cedido, temporalmente, por Josep Companys Plana.

Para finalizar este informe anual destacaremos las 1.602 fichas introducidas en el archivo fotográfico, 39 libros en el fondo de la Biblioteca y 150 entradas y un centenar de modificaciones en el inventario de colecciones Museumplus.

El hecho de continuar con las programaciones habituales del Museo permite concluir que tiene un público fiel en cada una de estas vertientes y alienta a renovar y mejorar las propuestas.

6

Arxiu del Port de Tarragona

Archivo del Port de Tarragona

1. ELS FONS DOCUMENTALS

1.1. La digitalització

Aquest any 2015 s'han passat a format digital les memòries anuals de la Junta d'Obres del Port de Tarragona i de l'Autoritat Portuària de Tarragona, des del 1871 a l'any 2000.

Un total de 99 fitxers i 8.606 pàgines, una part dels quals estan disponibles a l'apartat **Memòria del Port** de la zona de descàrrega de la pàgina web del Port de Tarragona (1993-2013), i les memòries històriques (1870-1992), es poden consultar a l'**Arxiu digital**.

Conjuntament amb els companys de Delineació i Planimetria de l'Autoritat Portuària, s'ha continuat amb la digitalització dels plànols que acompanyen els projectes antics d'obres per a preservar-los de l'ús i manipulació futurs, així com per facilitar la seva consulta i reproducció. Actualment estan a l'abast també a l'**Arxiu Digital** els plànols de dos-cents projectes des de l'any 1868 fins al 1940.

1.2. Les transferències de documentació

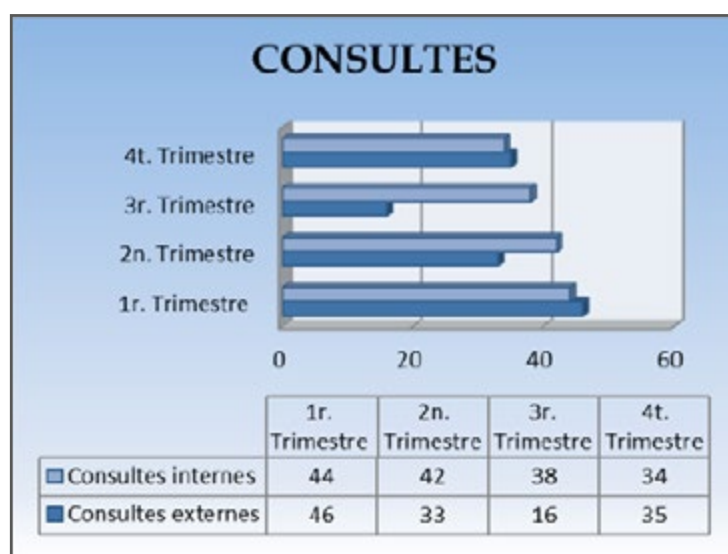
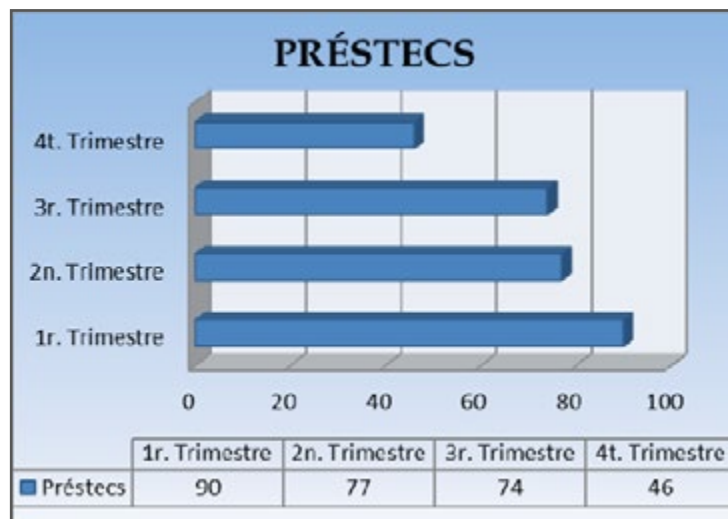
Els departaments i direccions de l'Autoritat Portuària durant l'any 2015, han dut a terme 11 transferències, fet que ha comportat l'ingrés de 577 caixes d'arxiu, uns 66,35 metres lineals més d'espai ocupat, que en total arriba a la xifra de 2.501,41 metres lineals repartits entre els dos edificis de l'Arxiu: al carrer del Mar i a la plaça dels Carros.

1.3. Els préstecs i les consultes

Des de l'any 2013 comptem amb una nova aplicació informàtica elaborada des de la Direcció de Sistemes de l'APT i els tècnics de l'Arxiu del Port, que permet la gestió integral de les consultes, els préstecs i les reproduccions.

Gràcies a l'eina podem obtenir dades trimestrals i anuals, tant de consulta, com de préstec o de reproducció de documents. Així doncs durant l'any 2015 el nombre de consultes (presencials i no presencials) ha estat de 288, 765 els documents consultats i 6.580 les reproduccions realitzades (en paper i en format digital). Pel que fa als préstecs de documents se n'han fet 287 i 26 de Biblioteca.

Durant aquest any 2015 s'ha dut a terme una nova revisió dels indicadors i també del procediment de *Transferència de Documentació a l'Arxiu*, consultes i préstecs, integrat dins el Sistema de Gestió de la Qualitat de l'Autoritat Portuària de Tarragona. Els nous indicadors incideixen sobre la tasca del personal de l'Arxiu i la seva eficiència a l'hora de servir la documentació i gestionar les transferències, però també evidencien si hi ha o no demora en la devolució dels préstecs de documentació per part del personal de l'Autoritat Portuària, tot amb l'objectiu de prestar un millor servei a les persones usuàries del nostre Arxiu.

2. EL FONS D'IMATGES

Amb 10.909 fotografies registrades i digitalitzades, el Fons d'Imatges de l'Arxiu del Port continua tenint un volum considerable de consultes, 343 comptades aquest any 2015, i 1963 cerques a la base de dades i 1266 fotos buscades. Recordem que des de juliol de 2014 la **Fototeca de l'Arxiu del Port** està disponible en línia a través de la pàgina web del Port de Tarragona.

S'han servit imatges per a exposicions externes: Guàrdia Urbana de Tarragona i Arxiu Comarcal de les Terres de l'Ebre. També ens han demanat imatges per a il·lustrar publicacions com la revista *Gitanos.cat*, el *Butlletí Arqueològic*, o *L'Abans de Deltebre* (editorial Efados), per a tesis doctorals i reportatges de televisió.

D'altres imatges han servit per acompanyar articles de diaris i revistes vehiculats a través de la Divisió de Comunicació de l'APT, i algunes fotografies han estat protagonistes d'*El document del mes* és...

Durant l'any 2015 ha tingut lloc la cessió de 8 fotografies per part de Rafael Vidal i Àngel Archilla, als quals aprofitem per agrair el seu gest.

3. LA BIBLIOTECA I L'HEMEROTECA

La Biblioteca Auxiliar de l'Arxiu compta amb 8.801 exemplars, dels quals 96 són en format digital, i la resta en suport paper. Aquest any 2015 s'ha dut a terme una important tasca de revisió de la biblioteca, tant físicament (detectar possibles duplicats, localitzacions, descatalogats, etc.), com informàticament, gràcies a la posada en marxa de noves funcionalitats i millora en el rendiment de l'aplicació que permet la seva gestió.

El **catàleg de la Biblioteca**, que està disponible en línia, ha tingut 35.254 visites.

S'han editat i difós puntualment a través de la Intranet portuària els corresponents *Butlletins de Novetats Bibliogràfiques* amb periodicitat trimestral, amb l'objectiu d'informar el personal de l'administració portuària dels nous llibres registrats a la Biblioteca.

Arran dels acords d'intercanvi que tenim establerts, la Biblioteca, ha incorporat 47 noves publicacions. Durant l'any se n'han establert de nous amb 27 entitats i institucions, tant de la ciutat (Arquebisbat de Tarragona, Biblioteca del Col·legi d'Arquitectes, IES Martí Franquès...), com de fora (Archivo Histórico Provincial de Alicante, Biblioteca de Deltebre, Universidad de Sevilla...).

Quant als descatalogats i duplicats, que des de fa uns anys intentem donar sortida via donació-intercanvi amb altres centres, aquest 2015 han estat 115 les unitats enviades amb l'objectiu final d'optimitzar i ajustar la temàtica de la Biblioteca a l'àmbit marítim i portuari.

L'Hemeroteca compta amb 418 capçaleres entre revistes i diaris de temàtica marítima i portuària. Seguint els mateixos criteris que per a la Biblioteca, de depurar i prioritzar les temàtiques marítimes i portuàries, aquest any 2015, s'ha donat sortida a 37 exemplars de números duplicats o descatalogats, a través de llistes periòdiques que s'envien a altres centres potencialment interessats, com les biblioteques universitàries i portuàries o les hemeroteques de la ciutat.

4. EL PREMI D'INVESTIGACIÓ

El 29 de gener de 2015 es va reunir el jurat del VI Premi d'Investigació Port de Tarragona per avaluar els 13 projectes que s'havien presentat. Formaren el jurat: Montse Adan Domènech, directora de Relacions Institucionals i Comunicació del Port de Tarragona, Coia Escoda Múrria, responsable de l'Arxiu del Port de Tarragona, Montserrat Soronellas Masdeu, doctora en Antropologia per la Universitat Rovira i Virgili i professora del Departament d'Antropologia, Filosofia i Treball Social de la URV, Imma Teixell Navarro, arqueòloga, i Quim Vendrell Moreno, coordinador de Publicacions del Port de Tarragona.

El projecte guanyador d'aquesta edició, per unanimitat del jurat, va ser el titulat: *Entre el mar, la terra i el sol. Història social i laboral dels treballadors i treballadores del Port de Tarragona (1887-1975)* d'Esther Gutiérrez Escoda i Marc López González.

El 17 de febrer de 2015 va tenir lloc l'acte públic de lliurament del premi als seus guanyadors a la Sala d'Actes de l'Arxiu del Port. Els premiats, sota la tutoria de Montserrat Soronellas, disposen d'un any per presentar el treball que serà publicat en el segon trimestre del 2016 sota la Col·lecció Saturnino Bellido de les publicacions del Port de Tarragona.

5. LA DIFUSIÓ I LA DIVULGACIÓ

De la mateixa manera que en altres anys i, pràcticament des que es va obrir al públic l'Arxiu, durant l'any 2015, s'han organitzat actes i activitats de diferent caire amb l'objectiu prioritari de donar a conèixer el nostre centre i els nostres fons. Articles, exposicions virtuals, presentacions de llibres, difusió a través dels canals socials, etc.

5.1 Articles i textos

- redacció de la Memòria de l'Arxiu 2015.
- 5 entrades a la Viquipèdia: **Plaça dels Carros, Francisco García de Membrillera, Joan Smith Sinnot, Saturnino Bellido, Juan Ruiz de Apodaca**
- Revisions dels articles de la Viquipèdia: **Arxiu del Port de Tarragona, Far de la Banya, El Serrallo**
- "Els xiringuitos del Port". A: *Unió de Jubilats del Port de Tarragona*, núm. 44, desembre 2015.
- "25è aniversari de l'Arxiu del Port de Tarragona". A: *Butlletí de l'Arxiu Històric de Tarragona*, núm. 18, desembre 2015.

5.2 El document del mes és...

Aquest 2015 el document del mes no ha estat només virtual, sinó que aprofitant que el Museu del Port complia 15 anys i el nostre Arxiu 25, amb periodicitat mensual, el document s'ha exposat a la vitrina del Museu del Port, Compartint la mar amb... situada a l'entrada de l'edifici museístic.

La vitrina s'ha titulat d'una manera diferent cada mes, d'acord al document triat i a les peces del fons del Museu que l'han acompanyat per contextualitzar-lo. A banda de poder-lo veure al Museu, però, el document s'ha continuat publicant a la pàgina web i se n'ha fet difusió pels canals socials.

Els títols temàtics de les vitrines han estat:

- **Dels inicis de les obres al moll**
- **De les inscripcions marítimes**
- **De la vela al vapor**
- **Del Nàutic i el rem**
- **Del comerç i les mercaderies**
- **Dels calafats i els mestres d'aixa**
- **Dels oficis portuaris**
- **De les pesqueres d'arrossegament**
- **Dels estris de laboratori**
- **Dels guardamolls i la policia portuària**
- **Dels fars i senyals marítics**

Malgrat tenir bona acceptació aquesta activitat engegada el novembre de 2011, i que ha assolit unes xifres de descàrrega de la pàgina web considerables (75.000), el mes de gener de 2016 s'ha publicat **l'últim document del mes**, el número 50, que és un llibre de certificacions i lliuraments de l'any 1816, concretament una certificació de pagament del dia 1 de febrer, de 2000 rals d'ardit, al síndic dels Pares Caputxins de Tarragona, Carlos Morera, per a la reedificació del nou convent, i en compensació de la demolició de l'antic edifici situat al costat de la pedrera del Port.

El comiat del document del mes es materialitzarà en una exposició que s'organitzarà al vestíbul de l'Arxiu amb el títol de **50 documents portuaris**, que es podrà veure durant el primer trimestre de 2016.

Ha pres el relleu d'aquesta activitat una nova acció de difusió que ha estat el blog **ArxiPortus**.

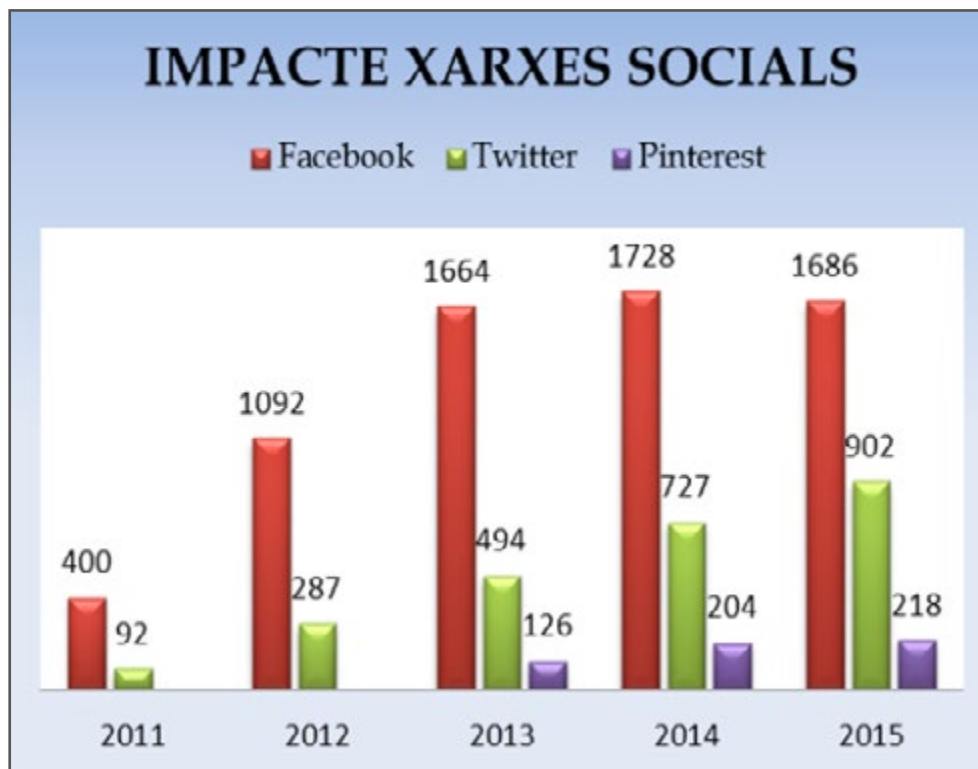
5.3 Canals socials

Continua sent un dels mitjans més consolidats i de referència, a banda de la pàgina web, la nostra presència a les xarxes socials, que endegarem ja fa quatre anys, com a un vehicle més de difusió que ens han permès fer arribar les nostres activitats a un públic molt més ampli.

La pàgina de **Facebook**, compta amb 1.686 seguidors i l'estadística de vistes d'articles és cada cop més elevada; s'ha assolit en aquest any 2015 una cota màxima de 2.749 vistes d'un sol article. Pel que fa al grup de Facebook Archivos Portuarios actualment està format per 279 membres.

El compte de **Twitter** té 902 seguidors i s'han fet 5.077 tuits; al canal **Pinterest** hi tenim 218 seguidors i 1.700 pins o imatges repartides en 10 taulers temàtics: fars, vaixells, museus marítics, Port de Tarragona, ports i activitats de l'Arxiu.

Gran satisfacció vàrem sentir quan el mes de maig es va fer públic un llistat dels arxius catalans amb més presència a les xarxes socials i comprovàrem que el nostre Arxiu ocupava el 6è lloc de la taula de 20. De fet, quan vàrem apostar per les xarxes socials a l'estiu del 2012 ho vàrem fer amb l'absolut convenciment que seria una plataforma idònia per donar a conèixer les nostres activitats i els nostres fons. L'augment constant de seguidors en les diferents plataformes ens anima a seguir endavant per aquest camí.

5.4. Arxiportus. El blog de l'Arxiu del Port de Tarragona

Amb motiu del 25è aniversari del nostre centre i amb la finalització de l'activitat **El document del mes és...** decidirem obrir un nou canal de difusió a la plataforma Blogguer, amb la publicació **d'ArxiPortus el blog de l'Arxiu del Port de Tarragona**, amb la pretensió de publicar entrades que facin referència als nostres documents, als nostres fons i a les nostres activitats.

El blog va veure la llum a mitjans del mes d'agost de 2015, s'han fet 20 entrades i ha tingut 6.068 visites. Es publicita a través de Facebook, Twitter i també de **Google+** on hem comptabilitzat ja 21.382 visualitzacions.

5.5. Dia Internacional dels Arxius

A causa de les obres de millora de l'envoltant tèrmic de l'edifici que es realitzaren durant uns quants mesos, el 9 de juny, Dia Internacional dels Arxius, no vàrem poder dur a terme les activitats que teníem programades (jornada de portes obertes i visites teatralitzades).

Tot i així, no deixàrem de fer una bona aportació a la celebració d'aquesta diada tan important per al món dels arxius, com va ser posar en línia a través de la pàgina web nous elements de descripció; concretament els inventaris dels fons: Junta Protectora de les Obres del Port de Tarragona, Fars, Ports Agregats, Castellarnau, Serrano Suñer, Fernando Pons Prat, Club Nàutic de Tarragona, Gremi de Marejants i Capitania Marítima de Tarragona.

I també férem una altra actuació virtual, que consistí en l'aportació de dos articles sobre els enginyers i directors de les obres del Port de Tarragona, Saturnino Bellido Díaz i Juan Ruiz de Apodaca, a la **Viquipèdia**, l'enciclopèdia lliure en català que s'inicià l'any 2001 i que compta amb gairebé 500.000 articles. A banda, i com a regal d'aniversari, els administradors de la Viquipèdia redactaren i publicaren un **article sobre l'Arxiu del Port de Tarragona** a partir de dades subministrades per l'Arxiu.

6. 25è ANIVERSARI

Amb motiu del 25è aniversari de la inauguració de l'Arxiu del Port de Tarragona (4 de juliol de 1990), durant l'estiu de 2015 es van dur a terme unes importants obres a la seu central de l'Arxiu (plaça dels Carros) que consistiren en la millora de l'envoltant tèrmic de l'edifici, amb la substitució dels tancaments i la rehabilitació de la façana deixant a la vista alguns elements arquitectònics decoratius originals que amb els anys havien restat ocults sota la pintura. L'estudi d'arquitectes Agua Architects de Tarragona van ser els autors del projecte i l'empresa Rècop l'encarregada de portar-lo a terme.

La rehabilitació de la façana de l'edifici (construït l'any 1923) que s'ha dut a terme, així com algunes millores en l'interior de l'edifici, i l'aposta per la senyalització exterior, formen part també de l'objectiu d'apropar-nos a la ciutadania i la pretensió que l'Arxiu del Port continuï sent un punt de referència per a les persones interessades a conèixer la història, però també l'actualitat, del Port de Tarragona.

Tot i que a causa de les obres no es van poder fer les activitats de celebració del 25è aniversari a partir del mes de juliol com estava previst, els primers actes es van organitzar a partir del mes de novembre, amb la intenció que s'allarguin durant tot l'any 2016 fins al mes de juliol.

Així, el dia 11 de novembre, s'encetaren els actes de celebració amb la presentació a la premsa d'una nova activitat: **Coneix l'Arxiu amb el capità Apodaca**, una visita teatralitzada, en què aquest personatge portuari ens acosta la història del Port de Tarragona, i alhora ens ensenya com funciona l'Arxiu, els fons que acull, les condicions climàtiques de preservació de la documentació, ens porta pels dipòsits i la Sala de Consulta, en un recorregut amè que comporta també l'exterior de l'edifici i la plaça dels Carros.

Les visites van tenir lloc l'11 de novembre, el dissabte 14 de novembre i el diumenge 15 de novembre. A l'activitat hi van assistir en total 113 persones.

La iniciativa es repetirà en tres ocasions més durant l'any 2016, concretament el 9 de juny, Dia Internacional dels Arxius, i també el primer cap de setmana del mes de juliol.

7. LES EXPOSICIONS

L'Arxiu del Port ha col·laborat en l'organització, muntatge i difusió de l'exposició **Pugem al tren** que es va inaugurar el dia 17 d'abril al Tinglado 1 del Port de Tarragona, i que va estar organitzada conjuntament per l'Associació Cultural Ferroviària de Tarragona i Província i el grup de treball Memòria Ferroviària de Tarragona.

La mostra s'emmarcà dins els actes commemoratius dels 150 anys del Ferrocarril de Tarragona a Martorell que va significar la unió per via fèrria de les nostres comarques amb Barcelona. Els objectius de la mostra eren bàsicament dos:

- donar a conèixer les circumstàncies concretes que van envoltar la construcció de la línia ferroviària que va permetre la unió de Tarragona amb Barcelona l'any 1865.
- difondre l'evolució i la importància del ferrocarril a la ciutat i la seva àrea d'influència a través de les imatges, i els objectes usats en les instal·lacions ferroviàries.

Els 900 metres quadrats del Tinglado van acollir un gran nombre de peces, eines, màquines i uniformes de diferents èpoques i una maqueta en escala HO, que reproduïa algunes instal·lacions ferroviàries de Tarragona i comarca.

L'exposició romangué oberta des del dia 17 d'abril fins al 12 de juliol i es van dur a terme visites guiades els diumenges, i concertades amb monitoratge per a centres escolars els dies feiners. La visitaren un total de 4.300 persones.

8. LES PUBLICACIONS

Durant l'any 2015 des de l'Arxiu del Port s'ha col·laborat amb el Servei de Publicacions del Port de Tarragona en les següents accions:

- En qualitat de membres del jurat participarem en la segona edició del Premi de Narrativa Curta del Port de Tarragona al qual optaren 42 joves. Els guardons van ser lliurats el 18 de juny.
- En l'edició digital del llibre *Els presos i el Port de Tarragona. Història de 92 anys de treballs forçats (1792-1884)* de Montserrat Gisbert Bel.
- En l'edició del llibre *La Segona Guerra Mundial al Mar de l'Ebre i a Tarragona. Les traces del conflicte*, de Josep Maria Castellví. (previst pel 2016).
- *Els efectes de la Primera Guerra Mundial a Tarragona* de José Javier Ortega Artigot l'edició digital del qual es va presentar el 26 de març de 2015 i que correspon al número 4 de les edicions digitals de les publicacions del Port de Tarragona.

I com cada any, el 23 d'abril, vàrem estar presents a la Rambla de Tarragona per presentar les darreres publicacions en el marc de la Diada de Sant Jordi.

9. ALTRES ACTIVITATS

9.1. Visita pels espais de la Guerra Civil al Port de Tarragona

Emmarcat dins els actes que tingueren lloc a la ciutat de Tarragona durant el mes de gener i febrer de 2015, amb el títol **15 de gener de 1939: el final de la Guerra Civil a Tarragona**, organitzats per l'Ajuntament de Tarragona i el seu Servei d'Arxiu i Documentació, l'Arxiu del Port aportà l'activitat: Visita pels espais de la Guerra Civil al Port de Tarragona que va anar a càrrec de l'historiador i professor de l'IES Pons d'Icart, Magí Aloguin Pallach.

La visita va tenir lloc el diumenge 25 de gener i transcorregué al llarg del Moll de Costa per acabar al cap d'una hora i mitja als peus de les escales de Comandància. Hi assistiren 70 persones.

9.2. L'Arxiu Educa

El 12 de febrer iniciàvem amb entusiasme aquesta activitat amb un grup de 29 alumnes de 1r de Batxiller de l'Institut Pons d'Icart de Tarragona. L'Arxiu i el Museu del Port de Tarragona ofereixen aquesta activitat pedagògica, que es pot fer en l'entorn classe a través d'un dossier didàctic, o bé amb una visita guiada als dos centres, en la qual l'estudiant i el professorat poden conèixer de primera mà, tant la tasca que s'hi fa, com els fons que s'hi custodien, acompanyats per un monitor que condueix l'activitat. Amb els fons documentals de l'Arxiu i la col·lecció del Museu del Port de Tarragona es pretén endinsar a l'alumnat en la disciplina científica de la història.

10. LES COL·LABORACIONS

- **Amb el Museu del Port de Tarragona:** préstec i consulta de diversa documentació per documentar peces del fons del Museu. Al llarg de tot l'any hem dut a terme el muntatge de la vitrina Compartint la mar amb... que aquest 2015 ha tingut com a protagonista El document del mes és...
- **Amb el Servei de Publicacions del Port:** suport en l'edició, difusió i distribució de diversos llibres publicats durant l'any.
- **Amb la Guàrdia Urbana de Tarragona:** préstec d'un exemplar del Reglamento para el Servicio y Policía de los muelles y de la Zona Marítima del Puerto de Tarragona de l'any 1884 per a exposició.

- **Amb l'Associació d'Arxivers de Catalunya:** cessió d'aula per a realitzar 2 cursos: Taller de gestió de Documents Electrònics. Compartir coneixement, i La Viquipèdia i els arxius. Traçabilitat de la informació en obert i oportunitats de difusió.
- **Amb la URV:** organització de la visita d'alumnes d'Arxivística al nostre centre.

11. LES VISITES

El 20 de març, una trentena llarga d'estudiants de la Universitat Rovira i Virgili matriculats a l'assignatura d'Arxivística, impartida per la Dra. Coral Cuadrada, van visitar el nostre centre. Durant la seva estada van veure els dipòsits de documentació, la sala de consulta i una selecció dels documents més representatius dels diferents fons que es custodien a l'Arxiu del Port.

També visitaren l'Arxiu aquest any 2015 un grup de 50 estudiants de l'Institut Andreu Nin del Vendrell que cursaven el Mòdul Professional de Comunicació i Atenció al Client que conté una unitat formativa de Gestió documental, arxiu i registre.

12. LA FORMACIÓ DEL PERSONAL

El personal adscrit a l'Arxiu ha participat aquest any 2015 en els següents cursos i jornades, tan organitzats per l'Autoritat Portuària, com per altres entitats:

- Gestió de situacions conflictives
- Gestió eficient del correu electrònic Outlook
- Comunicació assertiva
- Operativa LOPD
- Sistema automàtic d'extinció d'incendis en recintes tancats
- Comunicació no sexista
- Nova versió de la plataforma SCIO
- XV Congrés d'Arxivística de Catalunya
- La Viquipèdia i els arxius. Traçabilitat de la informació en obert i oportunitats de difusió

13. PERSONAL EN PRÀCTIQUES

Durant aquest any 2015 hem pogut gaudir de l'ajuda inestimable de 3 persones col·laboradores del Grau d'Història de la URV, Noemí Navarro, David Montoya i Carlos Moruno que van optar per fer les pràctiques curriculars al nostre centre. Un total de 150 hores cadascun van permetre als nostres practicants conèixer els nostres fons, treballar els inventaris i la documentació en diferents suports.

14. L'ARXIU EN XIFRES

- Gestions sobre els fons: 764
- Consultes: 288
- Documentació consultada: 790
- Préstecs de Documentació i Biblioteca: 287
- Consultes Arxiu Fotogràfic: 343
- Documents reproduïts: 6.520
- Metres lineals ocupats: 2.501,41
- Unitats d'instal·lació: 21.751
- Consultes catàleg Biblioteca: 35.254
- Assistència de públic en actes organitzats per l'Arxiu: 398 persones

Pàgina web: 30.824 visites

- Exposicions: 9.615 visites
- Memòries: 10.455 visites
- Premi d'Investigació: 5.831 visites
- On som: 4.178
- Fons Documentals: 4.224 visites
- Biblioteca/Hemeroteca: 3.757 visites
- L'Arxiu educa: 3.420
- L'Arxiu per dins: 2.315
- Història del Port: 5.323 visites
- Fotos històriques: 4.844

Descàrregues

- Vídeo document portuari: 2.797
- **L'Arxiu Digital: 478.880**
- El document del mes és...: 132.451
- Inventaris: 5.734
- Bases VI Premi: 2.233
- Memòries Arxiu: 27.704
- Biblioteca Digital: 4.634
- Dossier educatiu: de l'Arxiu al Museu: 1.129

Canals socials

Facebook: 1.686 fans

Grup de Facebook Archivos Portuarios: 279 membres

Twitter: 5.077 tuits i 902 seguidors

Pinterest: 10 taulers, 1.700 pins i 218 seguidors

Arxiportus. El blog de l'Arxiu del Port de Tarragona: 20 entrades, 6.068 vistes

Google+: 21.382 visualitzacions

RECULL DE PREMSA

Diari de Tarragona
Port de Tarragona 127

El Arxiu del Port custodia su historia

El próximo mes de julio se cumplirán 25 años de la apertura del Arxiu Històric del Port, que está tardando en convertirse en el Arxiu del Port, ya que en él puede consultarse también documentación administrativa. Cita Escoda en la responsabilidad de registrar y poner al alcance del público los documentos de los diferentes

fondos de la Administración Portuaria, de empresas, personales, de otras administraciones y de asociaciones. Escoda tiene cierta predilección por el fondo de faros porque para ella «es un ejemplo claro de la relación del hombre con el medio». De hecho, relata que los fareros eran «aerónautas, meteorólogos y cronistas», pues debían registrar diariamente lo que sucedía en su faro.

Aun así, el fondo de la Administración Portuaria es el que contiene el mayor número de unidades y el de mayor valor. Para los historiadores es relevante el fondo de la Junta Protectora de Obras del Port, que comprende el período de 1714 a 1878 e incluye «la inauguración del puerto moderno por Carlos IV», ex-

plica Escoda. Pero no es el más grande. Lo es el fondo de la Junta de Obras del Port y de la Autoridad Portuaria, ya que no sólo contiene documentación histórica, sino también administrativa. El Arxiu del Port está llevando a cabo una tarea de digitalización que pone al alcance de cualquier persona un creciente número de documentos mediante la página web www.porttarragona.cat. Sólo en 2014 se produjeron 268.080 descargas del archivo digital. Los más consultados son los libros de actas de la Junta de Obras del Puerto, y los registros históricos de barcos, el primer datado de 1874, apunta Escoda. Este año se están digitalizando los proyectos de obra históricos, de 1869 a 1925, y próximamente se hará lo propio con las memorias del Port. **NÚRIA SERRA**

Algunas de las joyas...

 Proyecto de un muelle de costa Año: 1883 Descripción: Es una de las joyas más importantes del archivo. Ejecuto a mano por Simón Belido, el ingeniero que tuvo la visión de ampliar el puerto y que proyectó su apertura a la ciudad. Se trata de un documento que aún a fecha de hoy interesa a historiadores y a ingenieros, que lo refieren en las memorias de proyectos de obras. Son destacables los planos del Moll de Costa. Consultable: Digital	 Reglamento de la primera junta del Port Año: 1800 Descripción: Con un título de cinco líneas, este documento es el compendio de normas que rigen la primera junta del puerto, lo que ahora sería la Autoridad Portuaria. Se trata de un reglamento de principios del siglo XIX, firmado en tiempo del puerto moderno por el Secretario de Estado de Carlos IV, Mariano Luis de Urquijo. Pertenece al fondo de la Junta Protectora de Obras del Port. Consultable: Presencial	 Diario del farero de Salou Año: 1864-1865 Descripción: El trabajo de recopilación y preservación del último farero de Salou, Miguel Ángel Sánchez Terri, estadista sin ser historiador, ha permitido poner a disposición pública documentos como este, el diario del servicio de vigilancia del faro salouense, que redactaron dos de los vigilantes, Gatimendi y Molinos. En él se detallan las incidencias de cada día, incluida la llega de naufragos. Consultable: Presencial	 Registro de entradas y salidas de barcos Año: 1935-1944 Descripción: Las entradas y salidas de barcos siempre se registran documentalmente pero este ejemplar tiene especial interés por incluir los años de la Guerra Civil, cuando el puerto albergaba barcos prisión, hasta cuatro en total. En el libro figura, por ejemplo, el buque <i>Isidoro de Menorca</i> y el <i>Mahón</i>, con las apostillas «regulado por guerra» y «habilitado por cárcel», respectivamente. Consultable: Digital	 Facturas de diferentes almacenes y comercios Año: 1878 Descripción: Si las cosas comerciales sólo conservan las facturas de 19 años, el Port lo hace desde el siglo XIX, lo que permite observar la historia económica de la ciudad. Así, por ejemplo, pueden encontrarse facturas de «colitas maritimas», ahora erribadores, para el desembarque de mercancías, o de la caballería que transportaba la piedra desde la cantera hacia el puerto. Consultable: Presencial
---	--	---	---	--

L'Arxiu del Port commemora el seu 25è aniversari

Aquest estiu s'ha portat a terme la rehabilitació de la façana

Redacció

Emplaçat a l'antic edifici d'oficines de la Junta d'Obres del Port, al carrer Anselm Clavé, cantonada plaça dels Carros, l'Arxiu Històric del Port, s'obri al públic el 4 de juliol de 1990, aprofitant els actes de celebració del Bicentenari del port modern. Va ser el primer arxiu portuari de l'Estat.

En l'actualitat gestiona 13 fons documentals, 6 dels quals són fruit de la gestió portuària al llarg dels anys, 3 són fons personals, un fons d'empresa, un fons d'altres Administracions i 2 fons d'associacions vinculades al Port de Tarragona, el del Club Nàutic i el del Gremi de Marejants.

El document més antic que s'hi conserva és una escriptura de propietat d'una botiga de mar de l'any 1714. Tot i així, l'abast cronològic dels documents portuaris va del 1790, any en què s'inicien les obres del port modern, fins a l'actualitat.

A banda dels fons documentals (gairebé 17.000 caixes),

CEDIDA

La façana renovada de l'edifici, que ha rebut millores en l'interior

l'Arxiu gestiona també una important Biblioteca formada per 9.900 volums, l'Hemeroteca, amb més de 420 capçaleres, l'Arxiu de Plànols amb 1.750 unitats, i l'Arxiu d'Imatges amb 10.200 fotografies i 250 enregistraments audiovisuals.

La rehabilitació de la façana de l'edifici (construït l'any 1923) que s'ha dut a terme aquest es-

tiu, així com algunes millores en l'interior de l'edifici, i l'aposta per la senyalització exterior, formen part també de l'objectiu d'apropar-nos a la ciutadania i la pretensió que l'Arxiu del Port continuï sent un punt de referència per a les persones interessades a conèixer la història, però també l'actualitat, del Port de Tarragona.

SOCIEDAD ■ COINCIDEN CON EL 25 ANIVERSARIO DEL ARCHIVO Y DURARÁN 3 MESES

Se inician las obras de rehabilitación del edificio del Arxiu del Port de TGN

■ Este mes de junio se han iniciado las obras del edificio del Arxiu del Port de Tarragona, situado en la calle Anselm Clavé, esquina Plaça dels Carros. Se trata de un inmueble emblemático que durante muchos años fue la sede central de la Junta de les Obres del Port de Tarragona (organismo precedente de la actual Au-

toritat Portuària), y que en 1990, hace ahora 25 años, abrió sus puertas nuevamente al público convertido en Arxiu del Port.

Las obras tendrán una duración aproximada de tres meses, y consisten en la mejora del envoltorio térmico del edificio, con la sustitución de los cerramientos y la rehabilitación de la fachada,

dejando a la vista algunos elementos arquitectónicos decorativos originales que con los años habían quedado ocultos bajo la pintura. Esta reforma del edificio, que coincide con el 25 aniversario de la inauguración del Arxiu del Port, tiene como objetivo mejorar y preservar esta obra arquitectónica para el futuro.

El edificio, antigua sede de la Junta de les Obres del Port, se encuentra en la Plaça dels Carros, esquina Anselm Clavé. FOTO: CEDIDA

LA CRÒNICA | NÚRIA JACAS

El Arxiu Històric i Documental del Port de Tarragona cumple 25 anys i para celebrarlo se organitzen visites teatralitzades amb la companyia del Capità Apodaca a lo largo de este fin de semana

Historias y secretos del Port

Tarragona, 1790. Con grata sorpresa, alguno de los presos que trabajamos en la cantera de la ciudad -yo soy de las que, a pesar de las quejas de los vecinos, pongo explosivos para quitar piedras de debajo del Balco del Mediterrani- recibimos una citación de convocatoria para estar a las cinco de la tarde delante del edificio de la Junta de Obras del Puerto.

Los obreros llegamos puntuales a la cita. Pasan un par de minutos y de repente oímos: «Atención, todos firmen». Nos encontramos al mismísimo Capità Juan Ruiz de Apodaca, director de Obras del Puerto, vestido con sus máximas galas. Nos quedamos en shock, pero poco a poco vamos entendiendo el motivo de nuestro encuentro.

Os cuento quién es el Capità Apodaca. Hablamos de un militar que también es marino y político, nacido en Cádiz en 1754. Asumió la tarea de reparar y ampliar los muelles del puerto de Tarragona durante los años 1790 y 1799, convirtiéndose así en el director de Obras portuarias. Durante este período, Apodaca, juntamente con su sucesor, Juan Smith, llevaron a cabo el proyecto de diseñar el actual barrio marino de la ciudad, creando una planta cuadrangular centrada en la Plaza dels Carros y con el actual Carrer Apodaca como la principal vía para llegar al centro de la ciudad.

Apodaca nos reúne en el vestíbulo del edificio y nos explica que un buen día se dio cuenta de lo mucho que el Port de Tarragona había crecido a lo largo de los años. La cantidad de documentos, libros, planos, dibujos y con-

Uno de los momentos de la visita teatralizada con el Capità Apodaca enfrente de su calle. FOTO LUIS MILLÁN

tratos, entre muchos otros, que se habían ido acumulando a lo largo del tiempo, le hizo ver que de una manera u otra, poseía un tesoro que se tenía que conservar para las futuras generaciones. Y entonces, en 1987, le propuso al profesor de la Universitat Rovira i Virgili, Lluís Navarro Miralles, ya Coia Escoda que pusieran orden a todos los miles de documentos.

Y así fue como el 4 de julio de 1990 se inauguró el Arxiu del Port de Tarragona, un total de 13 fondos documentales, una importante Biblioteca formada por 9.900 volúmenes, una Hemeroteca con 420 ediciones, el Arxiu de Plànols con 1.750 unidades, y

Dos de los proyectos datados del siglo XIX que componen el fondo documental del Arxiu del Port de Tarragona. FOTO NÚRIA JACAS

el Arxiu d'Imatges con 10.200 fotografías y 250 archivos audiovisuales.

Seis de los trece fondos documentales son hechos con archivos que acreditan las gestiones portuarias realizadas desde el siglo XIX hasta hoy. Tres fondos son de personalidades de la nobleza de la ciudad (Castellarnau, Eduardo Serrano Suñer y Fernando Pons Prats), que entregaron y financiaron proyectos del puerto. Otro fondo lo componen los documentos de la empresa Astilleros Tarragona, otro de administraciones públicas, como la Capitanía Marítima de Tarragona, y los dos últimos de asociaciones vinculadas al Port (Club Náutic y el Gremi de Marejants).

El documento más antiguo que alberga el Arxiu es una escritura datada del 1714 con referencias a la tienda de mar, un establecimiento muy característico de esa época en las zonas del actual Moll de Costa. Pero la mayor parte de los documentos son de 1790, año en que se iniciaron las obras de lo que es el actual Port de Tarragona.

A lo largo de esos 25 años, el edificio de la Junta de Obras del Puerto se ha modernizado con las últimas tecnologías para poder conservar el Arxiu del Port de Tarragona en perfecto estado. De hecho, las salas que albergan los documentos están a unos 19 grados de temperatura, con un 60% de humedad, sin ventanas, solamente con luz artificial y fumigaciones periódicas para evitar plagas en los documentos.

Durante el fin de semana, el Capità Apodaca os podrá acompañar a lo largo de la visita del Arxiu del Port de Tarragona.

CULTURA

Convoquen la sisena edició del Premi d'Investigació Port de Tarragona

L'Autoritat Portuària dota aquest guardó amb un import econòmic de 6.000 euros

Resum

L'Autoritat Portuària ha presentat la sisena edició del Premi d'Investigació Port de Tarragona, un guardó que es convoca cada dos anys i està dirigit a persones investigadores que de manera individual o col·lectiva presentin projectes d'acord amb

les bases que estableix aquest premi d'investigació. S'atorga aquest premi al projecte de recerca que sigui inèdit, en el camp de les ciències humanes i que prioritàriament estigui en l'àmbit de la història, referit al Port de Tarragona o a la seva àrea d'influència.

La dotació econòmica és de 6.000 euros que es farà efectiva en tres pagaments, tal i com es recull en les bases. Així mateix, l'Autoritat Portuària publicarà l'obra que hagi estat premiada i es reserva el dret de lliure de manera completa, en format paper i/o un resum en suport

digital. A més, es considera que aquesta dotació econòmica té la consideració de drets d'autor per a la primera publicació del treball.

Tots aquells qui vulguin participar hauran de presentar cinc còpies de la memòria del projecte, on s'inclouran entre d'altres

aspectes els objectius i la justificació del projecte, un esquema del mateix, curriculum de l'aspirant, entre d'altres aspectes.

En relació als terminis d'aquesta sisena edició del premi, cal destacar que fins al 28 de novembre hi ha temps per presentar els projectes a l'Arxiu del Port de Tarragona. No serà fins al mes de gener de l'any vinent quan el jurat faci pública la seva resolució.

Projectes guardonats

Quatre han estat en total els treballs guardonats. El primer dels treballs guardonats va ser «80 anys de construcció naval»,

d'Enric García Domingo, l'any 2005. El 2007 el premi es va declarar desert. Dos anys més tard va ser el treball de Guillem Moero, «La Marina de Tarragona en el segle XIV. La seva relació comercial amb Mallorca» qui va ser el premi. «Els presos i el Port. Història de 92 anys de treballs forçats (1792-1884)», de Montserrat Gisbert va obtenir aquest reconeixement en l'edició de 2011.

I el darrer dels projectes que ha meregut aquesta distinció va ser el projecte de Pedro Otiña Hermoso titulat «Sanitat marítima. La defensa de la costa i la salut pública (1720-1900)».

GUARDÓ

Es tanca la convocatòria del VI Premi d'Investigació Port de Tarragona

Fins a final de mes es poden presentar els treballs

Redacció

Fins a finals d'aquest mes de novembre hi ha de temps per presentar els treballs per participar en la convocatòria del VI Premi d'Investigació del Port de Tarragona. Aquest reconeixement, que es convoca des del 2004 i

que està dotat amb 6.000 euros, es fa amb la voluntat de potenciar i fomentar la tasca d'investigació.

Tal com indiquen les bases del concurs que es poden consultar a la pàgina web del Port de Tarragona www.porttarragona.cat,

es poden presentar al certamen aquells treballs de recerca que tractin qualsevol aspecte en el camp de les ciències humanes, prioritàriament en l'àmbit de la història, que facin referència al Port de Tarragona o a la seva àrea d'influència.

El Premi es convoca cada dos anys i els últims treballs premiats han estat *Sanitat marítima. La defensa de la costa i la salut pública (1720-1900)* de l'autor Pedro Otiña Hermoso el 2013 i *Els presos i el Port de Tarragona. Història de 92 anys de treballs forçats (1792-1884)*, treball presentat per Montserrat Gisbert el 2011.

Premiado un estudio histórico sobre los trabajadores del Port

■ Ayer tuvo lugar la entrega del VI Premi d'Investigació Port de Tarragona, que ha sido otorgado a Esther Gutiérrez y Marc López por su trabajo *Entre el mar, la terra i el sol. Història social i laboral dels treballadors i les treballadores del Port de Tarragona (1887-1975)*. Los autores tienen ahora 12 meses para completar el trabajo, que será publicado durante el primer trimestre de 2016.

La directora de Relacions Institucionals i Comunicació del Port de Tarragona, Montse Adán, y la responsable del Arxiu del Port, Coia Escoda, hicieron entrega del premio a los autores del trabajo, que resultó ganador entre los 13 proyectos presentados a esta sexta edición del certamen, uno de los mejor dotados de la demarcación de Tarragona.

Ahora, este proyecto de investigación se desarrollará durante este 2015 y será editado por el Port de Tarragona dentro de la colección Saturnino Bellido del Servei de Publicacions del Port, y está previsto que se presente por Sant Jordi de 2016.

Durante el acto de entrega del premio, Montse Adán felicitó a los ganadores, que «con su proyecto de investigación y trabajo final aportarán un granito de arena más a la historia del Port, en este caso a la desconocida historia social y laboral de los trabajadores y trabajadoras de la entidad portuaria desde finales del siglo XIX».

Por su parte, Coia Escoda destacó que desde el Arxiu del Port están «satisfechos por dar la posibilidad a las nuevas generaciones de historiadores e investiga-

dores de materializar sus proyectos con una buena cobertura económica y la publicación del proyecto y la publicación del trabajo, que también forma parte del premio».

Fue en 2004 cuando el Arxiu del Port de Tarragona y la Autoritat Portuària iniciaron la convocatoria de este certamen, dotado con 6.000 euros, con el objetivo de «fomentar la investigación y

los estudios sobre el Port de Tarragona y su entorno más inmediato». Un premio que se convoca cada dos años y que incluye la publicación del trabajo dentro de la colección Saturnino Bellido.

El sexto Premi d'Investigació fue entregado ayer en la sala de actos del Arxiu del Port. FOTO: PERE FERRE

EQUIPAMENTS

OLÍVIA MOLET

L'immoble restaurat data de l'any 1923.

Rehabiliten la façana i l'envoltant tèrmic de l'edifici de l'Arxiu del Port

Les instal·lacions celebren 25 anys de servei

Anna Fortuny

L'edifici de l'Arxiu del Port de Tarragona, situat al carrer Anselm Clavé i fent cantonada a la plaça dels carros, ha rebut una rentada de cara. L'Autoritat Portuària pràcticament ha enllestí les obres de rehabilitació d'aquest edifici històric. Els treballs van començar el mes de juny i, després de gairebé tres mesos de feina, es pot apreciar com la façana s'ha revitalitzat. També s'ha treballat per millorar l'envoltant tèrmic de l'edifici amb la substitució dels tancaments. La responsable de l'Arxiu del Port, Coia Escoda, explica que «s'han substituït fustes antigues de les finestres per materials com l'alumini per millorar el tancament tèrmic, ja que els dipòsits de documentació necessiten una temperatura determinada per a la seva correcta conservació».

Tot i els treballs de millora i que han servit per fer-li un rentat de cara a un immoble que data de 1923, l'Arxiu no ha tan-

cat durant els mesos d'estiu i ha mantingut el seu horari de matins de dilluns a divendres. La millora arriba quan el centre arxivístic celebra els seus 25 anys de servei. Escoda destaca que «ara tenim la voluntat de donar més visibilitat a l'edifici i al servei». En el darrer any, l'arxiu ha rebut 270 consultes presencials i ha registrat 315 préstecs de documents. Així, Escoda subratlla que «en els darrers anys ha crescut el nombre d'alumnes de batxillerat que venen pel seu treball de recerca, però volem que les xifres continuïn creixent». L'Arxiu compta amb recull d'informació administrativa i històrica que data des del 1790. La responsable també destaca que «han crescut molt les consultes virtuals», que durant el 2014 van arribar fins a 17.885. La inauguració oficial de les instal·lacions rehabilitades es durà a terme abans que s'acabi l'any i es preveu oferir visites teatralitzades per tal de conèixer a fons l'Arxiu del Port.

1. LOS FONDOS DOCUMENTALES

1.1. La digitalización

Este año 2015 se ha pasado a formato digital las memorias anuales de la Junta de Obras del Puerto de Tarragona y de la Autoridad Portuaria de Tarragona, desde 1871 al año 2000.

Un total de 99 ficheros y 8.606 páginas, una parte de los cuales están disponibles en el apartado **Memòria del Port** de la zona de descarga de la página web del Port de Tarragona (1993-2013), y las memorias históricas (1870-1992) se pueden consultar en el **Arxiu digital**.

Conjuntamente con los compañeros de Delineación y Planimetría de la Autoridad Portuaria, se ha continuado con la digitalización de los planos que acompañan los proyectos antiguos de obras para preservarlos del uso y manipulación, así como para facilitar su consulta y reproducción. Actualmente están al alcance también en el **Arxiu Digital** los planos de doscientos proyectos desde el año 1868 hasta el 1940.

1.2. Las transferencias de documentación

Los departamentos y direcciones de la Autoridad Portuaria durante el año 2015 han llevado a cabo 11 transferencias, hecho que ha comportado el ingreso de 851 cajas de archivo, unos 97,86 metros lineales más de espacio ocupado, que en total llega a la cifra de **2.599,27 metros lineales** repartidos entre los dos edificios del Archivo: en la calle del Mar y en la plaza de los Carros.

1.3. Los préstamos y las consultas

Desde el año 2013 contamos con una nueva aplicación informática elaborada desde la Dirección de Sistemas de la APT y los técnicos del Archivo del Port, que permite la gestión integral de las consultas, los préstamos y las reproducciones.

Gracias a la herramienta podemos obtener datos trimestrales y anuales, tanto de consulta, como de préstamo o de reproducción de documentos. Así durante el año 2015 el número de consultas (presenciales y no presenciales) ha sido de 288, los documentos consultados 765 y 6.580 las reproducciones realizadas (en papel y en formato digital). En cuanto a los préstamos de documentos se han hecho 287 y 26 de Biblioteca.

Durante este año 2015 se ha llevado a cabo una revisión de los indicadores y también del procedimiento de *Transferència de Documentació a l'Arxiu, consultes i préstecs*, integrado dentro del Sistema de Gestión de la Calidad de la Autoridad Portuaria de Tarragona. Los nuevos indicadores inciden sobre la tarea del personal del Archivo y su eficiencia a la hora de servir la documentación y gestionar las transferencias, pero también evidencian si hay o no demora en la devolución de los préstamos de documentación por parte del personal de la Autoridad Portuaria, todo con el objetivo de prestar un mejor servicio a las personas usuarias de nuestro Archivo.

2. EL FONDO DE IMÁGENES

Con 10.909 fotografías registradas y digitalizadas, el Fondo de Imágenes del Archivo del Port, continúa teniendo un volumen considerable de consultas, 343 contabilizadas este año 2015, 1963 búsquedas en la base de datos y 1266 fotos servidas. Recordemos que desde julio de 2014 la **Fototeca de l'Arxiu del Port** está disponible en línea a través de la página web del Port de Tarragona.

Se han servido imágenes para exposiciones externas: Guardia Urbana de Tarragona y Arxiu Comarcal de las Terres de l'Ebre. También nos han pedido imágenes para ilustrar publicaciones como la revista *Gitanos.cat*, el *Butlletí Arqueològic*, o *L'Abans de Deltebre* (editorial Efados), para tesis doctorales y reportajes de televisión.

Otras imágenes han servido para acompañar artículos de diarios y revistas vehiculados a través de la División de Comunicación de la APT, y algunas fotografías han sido protagonistas de *El document del mes* és...

Durante el año 2015 8 fotografías han sido cedidas al Archivo por parte de Rafael Vidal y Ángel Archilla, a quienes aprovechamos para agradecer su gesto.

3. LA BIBLIOTECA Y LA HEMEROTECA

La Biblioteca Auxiliar del Archivo cuenta con 8.801 ejemplares, de los cuales 96 son en formato digital, y el resto en soporte papel. Este año 2015 se ha llevado a cabo una importante tarea de revisión de la biblioteca, tanto físicamente (detectar posibles duplicados, localizaciones, descatalogados, etc.) como informáticamente, gracias a la puesta en marcha de nuevas funcionalidades y mejora en el rendimiento de la aplicación que permite su gestión.

El **catálogo de la Biblioteca**, que está disponible en línea, ha tenido 35.254 visitas.

Se han editado y difundido puntualmente a través de la Intranet portuaria los correspondientes *Butlletins de Novetats Bibliogràfiques* con periodicidad trimestral, con el objetivo de informar al personal de la administración portuaria de los nuevos libros registrados en la Biblioteca.

A raíz de los acuerdos de intercambio que tenemos establecidos, la Biblioteca, ha incorporado 47 nuevas publicaciones. Durante el año se han establecido nuevos contactos con 27 entidades e instituciones, tanto de la ciudad (Arzobispado de Tarragona, Biblioteca del Colegio de Arquitectos, IES Martí Franqués...), como de fuera (Archivo Histórico Provincial de Alicante, Biblioteca de Deltebre, Universidad de Sevilla...).

En cuanto a los descatalogados y duplicados, que desde hace unos años intentamos dar salida vía donación-intercambio con otros centros, este 2015 han sido 115 las unidades enviadas con el fin de optimizar y ajustar la temática de la Biblioteca al ámbito marítimo y portuario.

La Hemeroteca cuenta con 418 cabeceras entre revistas y diarios de temática marítima y portuaria. Siguiendo los mismos criterios que para la Biblioteca, de depurar y priorizar las temáticas marítimas y portuarias, este año 2015, se ha dado salida a 37 ejemplares de números duplicados o descatalogados, a través de listas periódicas que se envían a otros centros potencialmente interesados, como las bibliotecas universitarias y portuarias o las hemerotecas de la ciudad.

4. EL PREMIO DE INVESTIGACIÓN

El 29 de enero de 2015 se reunió el jurado del **VI Premio de Investigación Port de Tarragona** para avaluar los 13 proyectos que se habían presentado. Formaron parte del jurado: Montse Adán Domènech, directora de Relaciones Institucionales y Comunicación del Port de Tarragona, Coia Escoda Múrria, responsable del Archivo del Port de Tarragona, Montserrat Soronellas Masdeu, doctora en Antropología por la Universidad Rovira y Virgili y profesora del Departamento de Antropología, Filosofía y Trabajo Social de la URV, Imma Teixell Navarro, arqueóloga, y Quim Vendrell Moreno, coordinador de Publicaciones del Port de Tarragona.

El proyecto ganador de esta edición, por unanimidad del jurado, fue el titulado: *Entre el mar, la terra i el sol. Història social i laboral dels treballadors i treballadores del Port de Tarragona (1887-1975)* de Esther Gutiérrez Escoda y Marc López González.

El 17 de febrero de 2015 tuvo lugar el acto público de entrega del premio a sus ganadores en la Sala de Actos del Archivo del Port. Los premiados, bajo la tutoría de Montserrat Soronellas, disponen de un año para presentar el trabajo, que será publicado en el segundo trimestre de 2016 en la Colección Saturnino Bellido de las publicaciones del Port de Tarragona.

5. LA DIFUSIÓN Y LA DIVULGACIÓN

Al igual que en otros años y, prácticamente desde que se abrió al público el Archivo, durante el año 2015, se han organizado actos y actividades de diferente cariz, con el objetivo prioritario de dar a conocer nuestro centro y nuestros fondos. Artículos, exposiciones virtuales, presentaciones de libros, difusión a través de los canales sociales, etc.

5.1 Artículos y textos

- redacción de la Memoria del Archivo 2015.

- 5 entradas en la Viquipèdia: **Plaça dels Carros, Francisco García de Membrillera, Joan Smith Sinnot, Saturnino Bellido, Juan Ruiz de Apodaca**

- Revisiones de los artículos de la Viquipèdia: **Arxiu del Port de Tarragona, Far de la Banya, El Serrallo**

- "Els xiringuitos del Port". En: *Unió de Jubilats del Port de Tarragona*, núm. 44, diciembre 2015.

- "25è aniversari de l'Arxiu del Port de Tarragona". En: *Butlletí de l'Arxiu Històric de Tarragona*, núm. 18, diciembre 2015.

5.2 El documento del mes es...

Este 2015 el documento del mes no ha sido solo virtual, sino que aprovechando que el Museo del Port cumplía 15 años y nuestro Archivo 25, con periodicidad mensual, el documento se ha expuesto en la vitrina del Museo del Port, *Compartint la mar amb...* situada a la entrada del equipamiento museístico.

La vitrina ha tenido un título diferente cada mes, de acuerdo al documento elegido y a las piezas del fondo del Museo que le han acompañado para contextualizarlo. Además de poder verlo en el Museo, el documento se ha continuado publicando en la página web y se ha hecho difusión a través de los canales sociales.

Los títulos temáticos de las vitrinas han sido:

- **Dels inicis de les obres al moll**

- **De les inscripcions marítimes**

- **De la vela al vapor**

- **Del Nàutic i el rem**

- **Del comerç i les mercaderies**

- **Dels calafats i els mestres d'aixa**
- **Dels oficis portuaris**
- **De les pesqueres d'arrossegament**
- **Dels estris de laboratori**
- **Dels guardamolls i la policia portuària**
- **Dels fars i senyals marítims**

A pesar de tener muy buena aceptación esta actividad, que se puso en marcha en noviembre de 2011, y que ha tenido unas descargas considerables (75.000), el mes de enero de 2016 se ha publicado **el último documento del mes**, el número 50, que es un libro de certificaciones y libramientos del año 1816. Concretamente se trata de una certificación de pago del día 1 de febrero, de 2000 reales de ardite, al síndico de los Padres Capuchinos de Tarragona, Carlos Morera, para la reedificación del nuevo convento, y en compensación por la demolición del antiguo edificio situado junto a la pedrera del puerto.

La despedida del documento del mes se materializará en una exposición que se organizará en el vestíbulo del Archivo con el título **50 documents portuaris**, que se podrá ver durante el primer trimestre de 2016.

Una nueva acción de difusión ha tomado el relevo de esta actividad, se trata del blog **ArxiPortus**.

5.3 Canales sociales

Nuestra presencia en las redes sociales continúa siendo uno de los medios más consolidados y de referencia, además de la página web. La aventura en las redes que emprendimos hace ya cuatro años, como un vehículo más de difusión nos ha permitido llevar nuestras actividades a un público más amplio.

La página de **Facebook**, cuenta con 1.686 seguidores y la estadística de vistas de artículos es cada vez más elevada; se ha logrado en este año 2015 una cota máxima de 2.749 vistas de un solo artículo. En cuanto al grupo de Facebook **Archivos Portuarios** actualmente está formado por 279 miembros.

La cuenta de **Twitter** tiene 902 seguidores y se han hecho 5.077 tuits; en el canal **Pinterest** tenemos 218 seguidores y 1.700 pins o imágenes repartidas en 10 tableros temáticos: faros, barcos, museos marítimos, Port de Tarragona, puertos y actividades del Archivo.

Gran satisfacción sentimos cuando, en el mes de mayo, se hizo público un listado de los archivos catalanes con más presencia en las redes sociales, y comprobamos que nuestro archivo ocupaba el 6º lugar de una tabla de 20. De hecho, cuando apostamos por las redes sociales en el verano del 2012, lo hicimos con el absoluto convencimiento de que sería una plataforma idónea para dar a conocer nuestras actividades y nuestros fondos. El aumento constante de seguidores en los diferentes canales nos anima a seguir adelante por este camino.

5.4. Arxiportus. El blog del Archivo del Port de Tarragona

Con motivo del 25 aniversario de nuestro centro y con la finalización de la actividad **El documento del mes es...** decidimos abrir un nuevo canal de difusión a través de la plataforma Blogger, con la publicación de **ArxiPortus el blog de l'Arxiu del Port de Tarragona**, con la pretensión de publicar entradas que hagan referencia a nuestros documentos, a nuestros fondos y a nuestras actividades.

El blog vio la luz a mediados del mes de agosto de 2015, se han hecho 20 entradas y ha tenido 6.068 visitas. Se publicita a través de Facebook, Twitter y también de **Google+** donde hemos contabilizado ya 21.382 visualizaciones.

5.5. Día Internacional de los Archivos

A causa de las obras de mejora del aislamiento térmico del edificio que se realizaron durante unos cuantos meses, el 9 de junio, Día Internacional de los Archivos, no pudimos llevar a cabo las actividades que teníamos programadas (jornada de puertas abiertas y visitas teatralizadas).

Aun así no dejamos de celebrar esta fiesta tan importante para el mundo de los archivos, y lo hicimos de manera virtual poniendo en línea a través de la página web nuevos elementos de descripción; concretamente los inventarios de los fondos: Junta Protectora de las Obras del Puerto de Tarragona, Faros, Puertos Agregados, Castellarnau, Serrano Suñer, Fernando Pons Prat, Club Náutico de Tarragona, Gremi de Marejants y Capitanía Marítima de Tarragona.

Y también hicimos otra actuación virtual, que consistió en la aportación de dos artículos sobre los ingenieros y directores de las obras del Puerto de Tarragona, Saturnino Bellido Díaz y Juan Ruiz de Apodaca, a la **Viquipèdia**, la enciclopedia libre en catalán que se inició en el año 2011 y que cuenta con casi 500.000 artículos. Por otro lado, y como regalo de aniversario, los administradores de la Viquipèdia redactaron y publicaron una entrada sobre el **Arxiu del Port de Tarragona** a partir de datos suministrados por el propio Archivo.

6. 25 ANIVERSARIO

Con motivo del 25 aniversario de la inauguración del Archivo del Port de Tarragona (4 de julio de 1990), durante el verano de 2015 se llevaron a cabo unas importantes obras en la sede central del Archivo (plaza de los Carros) que consistieron en la mejora del envolvente térmico del edificio, con la sustitución de los cierres y la rehabilitación de la fachada dejando a la vista algunos elementos arquitectónicos decorativos originales que con los años habían quedado ocultos bajo la pintura. El estudio de arquitectos Agua Architects de Tarragona fueron los autores del proyecto y la empresa Rècop la encargada de llevarlo a cabo. La rehabilitación de la fachada del edificio (construido en el año 1923) que se ha llevado a cabo, así como algunas mejoras en el interior, y la apuesta por la señalización exterior, forman parte también del objetivo de acercarnos a la ciudadanía y la pretensión que el Archivo del Port continúe siendo un punto de referencia para las personas interesadas en conocer la historia, pero también la actualidad, del Port de Tarragona.

A pesar de que, a causa de las obras, no se pudieron hacer las actividades de celebración del 25 aniversario a partir del mes de julio como estaba previsto, los primeros actos se organizaron a partir del mes de noviembre, con la intención que se alarguen durante todo el año 2016 hasta finales del mes de julio.

Así, el día 11 de noviembre, comenzaron los actos de celebración con la presentación a la prensa de una nueva actividad: **Coneix l'Arxiu amb el capità Apodaca**, una visita teatralizada, en la que este emblemático personaje portuario nos acerca la historia del Port de Tarragona, y también nos enseña cómo funciona el Archivo, los fondos que acoge, las condiciones climáticas de preservación de la documentación, nos muestra algunos documentos, nos lleva por los depósitos y la Sala de Consulta, en un recorrido ameno que se realiza también por el exterior del edificio y la plaza de los Carros.

Las visitas tuvieron lugar el 11, 14 y 15 de noviembre y asistieron en total 113 personas. La iniciativa se repetirá en tres ocasiones más durante el año 2016, concretamente el 9 de junio, Día Internacional de los Archivos, y también el primer fin de semana del mes de julio.

7. LAS EXPOSICIONES

El Archivo del Port ha colaborado en la organización, montaje y difusión de la exposición **Pugem al tren** que se inauguró el día 17 de abril en el Tinglado 1 del Port de Tarragona, y que estuvo organizada conjuntamente por la Asociación Cultural Ferroviaria de Tarragona y Provincia y el grupo de trabajo Memoria Ferroviaria de Tarragona.

La muestra se enmarca dentro de los actos conmemorativos de los 150 años del Ferrocarril de Tarragona a Martorell que significó la unión por vía férrea de nuestras comarcas con Barcelona. Los objetivos de la muestra eran básicamente dos:

- dar a conocer las circunstancias concretas que rodearon la construcción de la línea ferroviaria que permitió la unión de Tarragona con Barcelona el año 1865
- difundir la evolución y la importancia del ferrocarril en la ciudad y su área de influencia a través de las imágenes, y los objetos usados en las instalaciones ferroviarias.

Los 900 metros cuadrados del Tinglado acogieron un gran número de piezas, herramientas, máquinas y uniformes de diferentes épocas y una maqueta en escala HO, que reproducía algunas instalaciones ferroviarias de Tarragona y comarca.

La exposición permaneció abierta desde el día 17 de abril hasta al 12 de julio y se llevaron a cabo visitas guiadas los domingos, y concertadas con monitores para centros escolares los días laborables. La visitaron un total de 4.300 personas.

8. LAS PUBLICACIONES

Durante el año 2015, desde el Archivo del Port, se ha colaborado con el Servicio de Publicaciones del Port de Tarragona en las siguientes acciones:

- En calidad de miembros del jurado participamos en la segunda edición del Premi de Narrativa Curta del Port de Tarragona al cual optaron 42 jóvenes. Los galardones fueron entregados el 18 de junio.
- En la edición digital del libro *Els presos i el Port de Tarragona. Història de 92 anys de treballs forçats (1792-1884)* de Montserrat Gisbert Bel.
- En la edición del libro *La Segona Guerra Mundial al Mar de l'Ebre i a Tarragona. Les traces del conflicte*, de Josep Maria Castellví. (previsto para 2016).
- *Els efectes de la Primera Guerra Mundial a Tarragona* de José Javier Ortega Artigot, cuya edición digital se presentó el 26 de marzo de 2015 y que corresponde al número 4 de las ediciones digitales de las publicaciones del Port de Tarragona.

Y como cada año, el 23 de abril, estuvimos presentes en la Rambla de Tarragona para presentar las últimas publicaciones en el marco de la Diada de Sant Jordi.

9. OTRAS ACTIVIDADES

9.1. Visita por los espacios de la Guerra Civil en el Port de Tarragona

Enmarcado dentro de los actos que tuvieron lugar en la ciudad de Tarragona durante el mes de enero y febrero de 2015, con el título **15 de gener de 1939: el final de la Guerra Civil a Tarragona**, organizados por el Ayuntamiento de Tarragona y su Servicio de Archivo y Documentación, el Archivo del Port contribuyó con la actividad: **Visita por los espacios de la Guerra Civil en el Port de Tarragona** que estuvo a cargo del historiador y profesor del IES Pons d'Icart, Magí Aloguin Pallach.

La visita tuvo lugar el domingo 25 de enero y transcurrió a lo largo del Muelle de Costa para acabar al cabo de una hora y media al pie de las escaleras de Comandancia. Asistieron 70 personas.

9.2. El Archivo Educa

El 12 de febrero iniciábamos con entusiasmo esta actividad con un grupo de 29 alumnos de 1º de Bachillerato del Instituto Pons d'Icart de Tarragona. El Archivo y el Museo del Port de Tarragona ofrecen esta actividad pedagógica, que se puede hacer en entorno clase a través de un dossier didáctico, o bien con una visita guiada a los dos centros, en la cual el estudiante y el profesorado pueden conocer de primera mano, tanto la tarea que se hace, como los fondos que se custodian, acompañados por un monitor que conduce la actividad. Con los fondos documentales del Archivo y la colección del Museo del Port de Tarragona se pretende adentrar al alumnado en la disciplina científica de la historia.

10. LAS COLABORACIONES

- **Con el Museo del Port de Tarragona:** préstamos y consulta de diversa documentación para documentar piezas del fondo del Museo. A lo largo de todo el año hemos llevado a cabo el montaje de la vitrina Compartint la mar amb... que este 2015 ha tenido como protagonista El documento del mes es...
- **Con el Servicio de Publicaciones del Port:** soporte en la edición, difusión y distribución de diversos libros publicados durante el año.
- **Con la Guardia Urbana de Tarragona:** préstamo de un ejemplar del Reglamento para el Servicio y Policía de los muelles y de la Zona Marítima del Puerto de Tarragona del año 1884 para una exposición.
- **Con la Asociación de Archiveros de Cataluña:** cesión de aula para realizar 2 cursos: Taller de gestió de Documents Electrònics. Compartir coneixements, y La Viquipèdia i els arxius. Traçabilitat de la informació en obert i oportunitats de difusió.
- **Con la Universidad Rovira y Virgili:** organización de la visita de alumnos de Archivística en nuestro centro.

11. LAS VISITAS

El 20 de marzo, una treintena larga de estudiantes de la Universidad Rovira y Virgili matriculados en la asignatura de Archivística, impartida por la Dra. Coral Cuadrada, visitaron nuestro centro.

Durante su estancia vieron los depósitos de documentación, la sala de consulta y una selección de los documentos más representativos de los diferentes fondos que se custodian en el Archivo del Port.

También visitaron el Archivo este año 2015 un grupo de 50 estudiantes del Instituto Andreu Nin de el Vendrell que cursaban el Módulo Profesional de Comunicación y Atención al Cliente que contiene una unidad formativa de Gestión documental, archivo y registro.

12. LA FORMACIÓN DEL PERSONAL

El personal adscrito al Archivo ha participado este año 2015 en los siguientes cursos y jornadas, tanto organizadas por la Autoridad Portuaria, como por otras entidades:

- Gestión de situaciones conflictivas
- Gestión eficiente del correo electrónico Outlook
- Comunicación asertiva
- Operativa LOPD
- Sistema automático de extinción de incendios en recintos cerrados
- Comunicación no sexista
- Nueva versión de la plataforma SCIO
- XV Congrés d'Arxivística de Catalunya
- La Viquipèdia i els arxius. Traçabilitat de la informació en obert i oportunitat de difusió.

13. PERSONAL EN PRÁCTICAS

Durante este año 2015 hemos podido contar con la ayuda inestimable de 3 personas colaboradoras del Grado de Historia de la URV, Noemí Navarro, David Montoya y Carlos Moruno, que optaron por hacer las prácticas curriculares en nuestro centro. Un total de 150 horas cada uno permitieron a nuestros practicantes conocer nuestros fondos, trabajar los inventarios y la documentación en diferentes soportes.

14. EL ARCHIVO EN CIFRAS

- Gestiones sobre los fondos: 764
- Consultas: 288
- Documentación consultada: 790
- Préstamos de Documentación y Biblioteca: 287
- Consultas Archivo Fotográfico: 343
- Documentos reproducidos: 6.520
- Metros lineales ocupados: 2.501,41
- Unidades de instalación: 21.751
- Consultas catálogo Biblioteca: 35.254
- Asistencia de público a actos organizados por el Archivo: 398 personas

Página web: 30.824 visitas

- Exposiciones: 9.615 visitas
- Memorias: 10.455 visitas

- Premio de Investigación: 5.831 visitas
- Donde estamos: 4.178
- Fondos Documentales: 4.224 visitas
- Biblioteca/Hemeroteca: 3.757 visitas
- El Archivo educa: 3.420
- El Archivo por dentro: 2.315
- Historia del Puerto: 5.323 visitas
- Fotos históricas: 4.844

Descargas

- Vídeo documento portuario: 2.797
- **Archivo Digital: 478.880**
- El documento del mes es...: 132.451
- Inventarios: 5.734
- Bases VI Premio: 2.233
- Memorias Archivo: 27.704
- Biblioteca Digital: 4.634
- Dossier educativo: de l'Arxiu al Museu: 1.129

Canales sociales

Facebook: 1.686 fans

Grupo de Facebook Archivos Portuarios: 279 miembros

Twitter: 5.077 tuits y 902 seguidores

Pinterest: 10 tableros, 1.700 pins y 218 seguidores

Arxiportus. El blog de l'Arxiu del Port de Tarragona: 20 entradas, 6.068 visitas

Google+: 21.382 visualizaciones

7 Servei de Publicacions del Port de Tarragona

Servicio de Publicaciones del Port de Tarragona

PUBLICACIONS DEL
PORT DE TARRAGONA

De la present memòria d'activitats cal destacar les consultes, en general, i les descàrregues, en particular, de les edicions digitals a través de la pàgina web, amb un nombre prou important respecte a l'any anterior.

1. Dades sobre consultes i descarregues a la pàgina web

Les visites a la web del Servei de Publicacions durant el 2015 han estat 35.949 (trenta-cinc mil nou-centes quaranta-nou), mentre que les visites al catàleg han estat 83.268 (vuitanta-tres mil dues-centes seixanta-vuit).

Pel que fa a descàrregues, el format preferit pels usuaris, amb diferència, continua sent el pdf:

Títol	Total formats
<i>II Premi Narrativa Curta</i> ⁽¹⁾	2.496
<i>TEU Tarragona</i>	3.676
<i>La gent de mar de Tarragona segle XVII</i>	1.703
<i>Catàleg del fons d'art</i>	1.191
<i>Tarragona, primer terç del segle XIX</i>	1.541
<i>Navinimí (volum I)</i>	4.203
<i>Navinimí (volum II)</i>	3.887
<i>Navinimí (volum III)</i>	4.563
<i>Sanitat Marítima</i> ⁽²⁾	36
<i>Guia de les Aus del Port</i> ⁽²⁾	59
<i>Els presos i el Port de Tgna</i>	492
<i>Tgna en el primer terç del s XIX</i>	1.541
<i>Els efectes de la I Guerra Mundial a Tarragona</i>	643
Total	26.031

(1) Editat el novembre de 2015. (2) Editat el desembre de 2015.

Comparativa 2014 – 2015

Concepte	2014	2015
<i>Descàrregues llibres</i>	14.496	26.031
<i>Visites web del Servei de Publicacions</i>	16.925	35.949
<i>Visites al catàleg de publicacions</i>	54.121	83.268
Total	85.542	145.248

Dades que representen un increment del 81% sobre l'any 2014.

2. Edicions del Servei de Publicacions durant el 2015

- II Premi de Narrativa Curta del Port de Tarragona

Segona convocatòria. Els concursants són, com l'any anterior, alumnes d'ESO, Batxillerat i Cicles Formatius de Formació Professional, així com de l'Escola Oficial d'Idiomes, amb un màxim d'edat de 22 anys. L'extensió dels treballs és de 3 a 5 pàgines, DIN A4, a un espai i mig, i amb font Arial 12. L'edició de 2015 ha quedat resolta pel jurat de la següent manera:

Obra	Alumne	Premi	Centre
<i>Una altra perspectiva</i>	Júlia Martínez Lagueruela	1r. Premi (BAT)	INS. Martí i Franquès
<i>Empresonat</i>	Sílvia Redecillas Herreria	1r. Premi (ESO)	C.M.D. del Carme
<i>Teràpia Marina</i>	Ariadna Comabella Costa	2n. Premi	INS. Vidal i Barraquer
<i>Sense maquillatge</i>	Elisa María Wagner	3r. Premi	INS. Martí i Franquès
<i>A la vora del mar</i>	Mireia Oncins da Mota Barbosa	4t. Premi	INS. Vila-seca
<i>A la recerca del premi invisible</i>	Chaimae Bouzalhad El Ajjali	5è. Premi	INS. Vila-seca

- La Armada Española en el Puerto de Tarragona (1900-2014) (edició digital)

L'autor és Antonio Moreno, amb un treball sobre l'arribada de vaixells de l'Armada espanyola al Port de Tarragona, en el període indicat. Atesa la data de l'edició, desembre, el llibre no es presentarà fins al 2016.

- Els presos i el Port de Tarragona. Història de 92 anys de treballs forçats (edició digital)

Montserrat Gibert Bel, autora del treball que va merèixer ser guanyador del IV premi d'Investigació del Port de Tarragona. Edició digital determinada perquè s'ha exhaurit l'edició de "paper".

- Els efectes de la Primera Guerra Mundial a la ciutat de Tarragona (1914-1923)

De José Javier Ortega Artigot, que aporta un treball sobre els beneficis de la neutralitat de l'Estat espanyol durant la I Guerra Mundial, i en particular de Tarragona i el seu port.

- Sanitat Marítima: la defensa de la costa i la salut pública de Tarragona (1720-1930)

Pedro Otiña Hermoso, autor del treball que va merèixer ser guanyador del V premi d'Investigació del Port de Tarragona. Edició digital determinada perquè s'ha exhaurit l'edició de "paper".

- Guia de les aus del Port de Tarragona

Revisió de l'edició feta en català, i produir una nova edició en castellà. S'ha finalitzat el desembre del 2015, i es farà la presentació l'any 2016.

3. Coedicions del Servei de Publicacions durant el 2015

- *El Vapor Anita. Història d'un mite*

Recull històric i humà sobre el darrer vapor que va efectuar el transport de persones i mercaderies per l'Ebre. Els autors són Laura Tienda i Albert Curto. Està prevista la presentació/conferència durant el 2016.

- *Cambra de la Propietat Urbana de Tarragona (1914-2014). La trajectòria d'un segle*

Recull de la història de l'entitat, a càrrec del professor de la URV Josep Fàbregas Roig.

4. Avaluació de treballs per a possible publicació

S'han avaluat 7 treballs per editar-los l'any 2016, dels quals 3 s'han descartat per no tenir relació amb tema marítim i/o portuari.

Els treballs que han estat avaluats i que per la seva temàtica i qualitat s'editaran durant el 2016 seran el 4 següents:

- *Defensa de la costa tarragonina durant la Guerra Civil (1936-1939)*
- *Officia portuensia. Vida i treball al port a través de l'epigrafia i les fonts textuais: una aproximació a Tarraco*
- *La Segona Guerra Mundial al Mar de l'Ebre i Tarragona. Les traces del conflicte*
- *L'emigració del Camp de Tarragona a Llatinoamèrica (1778-1833)*

5. Sant Jordi 2015

Com cada any l'estand del Port de Tarragona està present en la Diada de Sant Jordi, on exposa, entre altres, tota la producció editorial amb les novetats de l'any. El llibre més venut en aquesta edició ha estat *La Rivada de 1994* i el conte *En Joan el Seitonet*, que són coincidents amb les preferències manifestades pels empleats de l'APT i del CEMAPT.

6. Intercanvis bibliogràfics

Els intercanvis de publicacions amb altres administracions/organismes han assolit la xifra de 193 intercanvis. Cal considerar la xifra com a proporcionada amb el tiratge de les edicions de llibres que fem en paper.

També s'ha iniciat l'intercanvi amb la biblioteca municipal de l'Alguer (Sardenya), ja que així ens ho van demanar, i té la seva lògica lingüística, a més de ser una ciutat agermanada amb Tarragona.

De la presente memoria de actividades cabe destacar las consultas, en general, y las descargas, en particular, de las ediciones digitales a través de la página web, con un número bastante importante respecto al año anterior.

1. Datos sobre consultas y descargas en la página web

Las visitas a la web del Servicio de Publicaciones durante el 2015 han sido 35.949 (treinta y cinco mil novecientas cuarenta y nueve), mientras que las visitas al catálogo han sido 83.268 (ochenta y tres mil doscientas sesenta y ocho).

En cuanto a descargas, el formato preferido por los usuarios, con diferencia, sigue siendo el pdf:

<i>título</i>	<i>total formatos</i>
<i>II Premio Narrativa Corta ⁽¹⁾</i>	2.496
<i>TEU Tarragona</i>	3.676
<i>La gente de mar de Tarragona siglo XVII</i>	1.703
<i>Catálogo del fondo de arte</i>	1.191
<i>Tarragona, primer tercio del siglo XIX</i>	1.541
<i>Navinimia (volumen I)</i>	4.203
<i>Navinimia (volumen II)</i>	3.887
<i>Navinimia (volumen III)</i>	4.563
<i>Sanidad Marítima ⁽²⁾</i>	36
<i>Guía de las Aves del Puerto ⁽²⁾</i>	59
<i>Los presos y el Puerto de Tgna</i>	492
<i>Tgna en el primer tercio del s XIX</i>	1.541
<i>Los efectos de la I Guerra Mundial en Tarragona</i>	643
<i>total</i>	26.031

⁽¹⁾Editado en noviembre de 2015. ⁽²⁾ Editado en diciembre de 2015.

Comparativa 2014 – 2015

<i>concepto</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>
<i>Descargas libros</i>	14.496	26.031
<i>Visitas web del Servicio de Publicaciones</i>	16.925	35.949
<i>Visitas al catálogo de publicaciones</i>	54.121	83.268
<i>total</i>	85.542	145.248

Datos que representan un incremento del 81% sobre el año 2014.

2. Ediciones del Servicio de Publicaciones durante el 2015

• *II Premio de Narrativa Corta del Port de Tarragona*

Segunda convocatoria. Los concursantes son, como el año anterior, alumnos de ESO, Bachillerato y Ciclos Formativos de Formación Profesional, así como de la Escuela Oficial de Idiomas, con un máximo de edad de 22 años. La extensión de los trabajos es de 3 a 5 páginas, DIN A4, a un espacio y medio, y con fuente Arial 12. La edición de 2015 ha quedado resuelta por el jurado de la siguiente manera:

obra	alumno	premio	centro
<i>Otra perspectiva</i>	Julia Martínez Lagueruela	1º. Premio (BAT)	INS. Martí y Franquès
<i>encarcelado</i>	Silvia redecillas Herrería	1º. Premio (ESO)	CMD. del Carme
<i>terapia Marina</i>	Ariadna Comabella Costa	2º. premio	INS. Vidal i Barraquer
<i>sin maquillaje</i>	Elisa María Wagner	3º. premio	INS. Martín i Franquès
<i>A la orilla del mar</i>	Mireia Oncins da Mota Barbosa	4º. premio	INS. Vila-seca
<i>En busca del premio invisible</i>	Chaimae Bouzalhad El Ajjali	5º. premio	INS. Vila-seca

• *La Armada Española en el Puerto de Tarragona (1900-2014) (edición digital)*

El autor es Antonio Moreno, con un trabajo sobre la llegada de buques de la Armada española en el Puerto de Tarragona, en el período indicado. Dada la fecha de la edición, diciembre, el libro no se presentará hasta el 2016.

• *Los presos y el Port de Tarragona. Historia de 92 años de trabajos forzados (edición digital)*

Montserrat Gibert Bel, autora del trabajo que mereció ser ganador del IV premio de Investigación del Port de Tarragona. Edición digital determinada porque se ha agotado la edición de "papel".

• *Los efectos de la Primera Guerra Mundial en la ciudad de Tarragona (1914-1923)*

De José Javier Ortega Artigot, que aporta un trabajo sobre los beneficios de la neutralidad de España durante la I Guerra Mundial, y en particular de Tarragona y su puerto.

• *Sanidad Marítima: la defensa de la costa y la salud pública de Tarragona (1720-1930)*

Pedro Otiña Hermoso, autor del trabajo que mereció ser ganador del V premio de Investigación del Port de Tarragona. Edición digital determinada porque se ha agotado la edición de "papel".

• *Guía de las aves del Puerto de Tarragona*

Revisión de la edición hecha en catalán, y producir una nueva edición en castellano. Se ha finalizado en diciembre de 2015, y se hará la presentación en el año 2016.

3. Coediciones del Servicio y de Publicaciones durante el 2015

- ***El Vapor Anita. Historia de un mito***

Recopilación histórica y humana sobre el último vapor que efectuó el transporte de personas y mercancías por el Ebro. Los autores son Laura Tienda y Albert Curto. Está prevista la presentación / conferencia durante el 2016.

- ***Cámara de la Propiedad Urbana de Tarragona (1914-2014). La trayectoria de un siglo***

Recopilación de la historia de la entidad, a cargo del profesor de la URV Josep Fàbregas Roig.

4. Evaluación de trabajos para posible publicación

Se han evaluado 7 trabajos para editarlos en el año 2016, de los cuales 3 se han descartado por no tener relación con el tema marítimo y / o portuario.

Los trabajos que han sido evaluados y que por su temática y calidad editarán durante el 2016 serán el 4 siguientes:

- *Defensa de la costa tarraconense durante la Guerra Civil (1936-1939)*
- *Officia portuenses. Vida y trabajo en el puerto a través de la epigrafía y las fuentes textuales: una aproximación a Tarraco*
- *La Segunda Guerra Mundial en el Mar del Ebro y Tarragona. Las trazas del conflicto*
- *La emigración del Camp de Tarragona a Latinoamérica (1878-33)*

5. Sant Jordi 2015

Como cada año el stand del Port de Tarragona está presente en el Día de Sant Jordi, donde expone, entre otros, toda la producción editorial con las novedades del año en curso. El libro más vendido en esta edición ha sido *La Riada de 1994* y el cuento *Joan el Seitonet*, que son coincidentes con las preferencias manifestadas por los empleados de la APT y del CEMP.

6. Intercambios bibliográficos

Los intercambios de publicaciones con otras administraciones / organismos han alcanzado la cifra de 193 intercambios. Hay que considerar la cifra como proporcionada con la tirada de las ediciones de libros en papel.

También se ha iniciado el intercambio con la biblioteca municipal de Alguer (Cerdeña), ya que tiene su lógica lingüística, además de ser una ciudad hermanada con Tarragona.

8 Creació, muntatge d'exposicions i manteniment d'espais

8 Creación, montaje de exposiciones y mantenimiento de espacios

El Centre d'Estudis Marítims i d'Activitats del Port de Tarragona (CEMAPT) treballa en la creació, restauració i manteniment del patrimoni marítim i col·labora amb el Museu del Port de Tarragona.

Els tallers de treball, on hi ha la fusteria, soldadura i modelisme, estan situats al Refugi 2 del Moll de Costa.

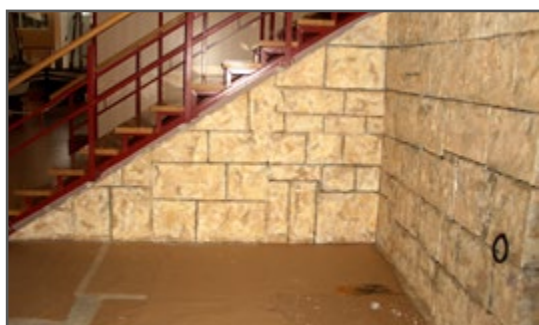

Una part important de la feina, és la creació de les exposicions del Moll de Costa. El treball el realitza un equip multidisciplinari que comença amb el disseny i acaba amb el muntatge i desmuntatge de cadascuna de les diferents exposicions, aquestes poden ser de producció pròpia i aliena.

Una altra de les activitats és la creació de diferents escenaris i estands per a certàmens i fires vinculats al Port de Tarragona.

Amb l'ajut dels TBC (treballadors en benefici de la comunitat) es realitzen tasques de manteniment i neteja.

Finalment, el CEMAPT, realitza tasques de conservació i manteniment de tots els departaments del Port de Tarragona, així com de l'Arxiu del Port, el Fons d'Art i el Museu del Port.

El Centro de Estudios Marítimos y de Actividades del Port de Tarragona (CEMAPT) trabaja en la creación, restauración y mantenimiento del patrimonio marítimo y colabora con el Museo del Port de Tarragona.

Los talleres de trabajo, donde hay la carpintería, soldadura y modelismo, están situados al Refugi 2 del Moll de Costa.

Una parte importante del trabajo, es la creación de las exposiciones del Moll de Costa. El trabajo lo realiza un equipo multidisciplinar que empieza con el diseño y acaba con el montaje y desmontaje de cada una de las diferentes exposiciones, estas pueden ser de producción propia y ajena.

Otra de las actividades es la creación de diferentes escenarios y stands para certámenes y ferias vinculados al Port de Tarragona.

Con la ayuda de los TBC (trabajadores en beneficio de la comunidad) se realizan tareas de mantenimiento y limpieza.

Finalmente, el CEMAPT, realiza tareas de conservación y mantenimiento de todos los departamentos del Port de Tarragona, así como del Archivo del Port, el Fondo de Arte y el Museo del Port.

Moll de Costa s/n
43004 Tarragona
Tel.: (+34) 977 259 400
exposicions@porttarragona.cat
www.porttarragona.cat